

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2014/23/ЕУ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ**од 26 февруари 2014 година****за доделување на договори за концесија****(Текст со важност за ЕЕО)**

ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА,

имајќи го предвид Договорот за функционирање на Европската унија, а особено член 53(1) и членови 62 и 114 од истата,

имајќи го предвид предлогот на Европската комисија,

по проследувањето на нацрт-законодавниот акт до националните парламенти,

имајќи го предвид мислењето на Европскиот економски и социјален комитет ⁽¹⁾,

имајќи го предвид мислењето на Комитетот на регионите ⁽²⁾,

постапувајќи во согласност со вообичаената законодавна постапка ⁽³⁾,

со оглед на тоа што:

(1) Недостатокот на јасни правила на ниво на Унијата, со кои би се уредувало доделувањето на договори за концесија, предизвикува правна несигурност и пречки за слободно обезбедување на услуги и доведува до нарушување на функционирањето на внатрешниот пазар. Како резултат на тоа, економските оператори, особено малите и средните претпријатија (МСП), се лишени од правата во рамки на домашниот пазар и пропуштаат значајни деловни можности, а јавните органи можеби не ги искористуваат најдобро јавните средства за граѓаните на Унијата да можат да уживаат квалитетни услуги со најдобри цени. Една соодветна, балансирана и флексибилна правна рамка за доделување на концесии би им обезбедила ефикасен и недискриминаторен пристап до пазарот на сите економски оператори од Унијата и правна сигурност која им дава предност на јавните инвестиции во инфраструктура и стратешки услуги за граѓаните. Таква правна рамка би довела и до поголема правна сигурност за економските оператори и би можела да биде основа и средство за дополнително отворање на меѓународните пазари за јавни набавки и за поттикнување на глобалната трговија. Особено значење треба да се посвети на прашањето за подобрување на можностите за пристап на МСП до пазарите на концесии во Унијата.

(2) Правилата од правната рамка кои се применуваат за доделување на концесии треба да бидат јасни и едноставни. Тие треба прописно да ги одразуваат особеностите на концесиите во споредба со јавните договори и да не создаваат прекумерна бирократија.

(3) Јавните набавки играат клучна улога во стратегијата „Европа 2020“, утврдена во

¹ Сл. весник С 191, 29.6.2012 година, стр. 84.

² Сл. весник С 391, 18.12.2012 година, стр. 49.

³ Став на Европскиот парламент од 15 јануари 2014 година (сè уште необјавен во Службениот весник) и одлука на Советот од 11 февруари 2014 година.

Соопштението на Комисијата од 3 март 2010 година, со наслов „Европа 2020: стратегија за паметен, одржлив и инклузивен раст“ (во понатамошниот текст „стратегијата Европа 2020“) како еден од пазарните инструменти кои треба да се користат за постигнување на паметен, одржлив и инклузивен раст и истовремено гарантирање на најефикасна употреба на јавните средства. Во тој контекст, договорите за концесии претставуваат важни инструменти за долгорочниот структурен развој на инфраструктурата и стратешките услуги, придонесувајќи за зголемување на конкуренцијата на внатрешниот пазар, овозможувајќи користење на искуството на приватниот сектор и придонесувајќи за постигнување на ефикасност и иновации.

(4) Доделувањето на концесии за јавни работи моментално подлежи на основните правила од Директива 2004/18/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾; додека доделувањето на концесии за услуги кај кои постои прекуграничен интерес подлежи на начелата од Договорот за функционирање на Европската унија (ДФЕУ), а особено на начелата за слободно движење на стоки, слобода за основање и слобода за давање на услуги, како и на начелата кои произлегуваат оттука, како што се еднаков третман, недискриминација, меѓусебно признавање, пропорционалност и транспарентност. Поради различните толкувања на начелата утврдени во Договорот од страна на националните законодавни органи и големите разлики помеѓу законите на различни земји-членки постои ризик од правна несигурност. Овој ризик е потврден со опширната судска пракса на Судот на правда на Европската унија, која, сепак, само делумно опфатила одредени аспекти од доделувањето на договори за концесија.

За да се надминат упорните нарушувања на внатрешниот пазар, на ниво на Унијата е потребна еднаква примена на начелата на ДФЕУ во сите земји-членки и отстранување на разликите во разбирањето на овие начела. Ова ќе ја зголеми, исто така, и ефикасноста на јавните расходи, ќе се олесни еднаквиот пристап и правичното учество на МСП во доделувањето на договори за концесија и на локално ниво и на ниво на Унијата, и ќе помогне да се остварат целите на одржлива јавна политика.

(5) Оваа директива го признава и потврдува правото на земјите-членки и јавните органи да донесуваат одлуки за начинот на управување кој тие го сметаат за најсоодветен за извршување на работи и обезбедување на услуги. Особено, оваа директива не треба во никој случај да влијае врз слободата на земјите-членки и на јавните органи да извршуваат работи или да обезбедуваат услуги директно за јавноста или да ги доверат истите на надворешни лица односно трети страни. За постигнување на целите на јавната политика, земјите-членки и јавните органи треба да останат слободни да ги утврдат и наведат карактеристиките на услугите кои ќе се обезбедуваат, вклучувајќи какви било услови во однос на квалитетот или цената, во согласност со правото на Унијата.

(6) Треба да се потсети дека земјите-членки имаат слобода да донесуваат одлуки, во согласност со начелата на ДФЕУ за еднаков третман, недискриминација, транспарентност и слободно движење на луѓе, за начинот на организирање на давањето услуги или како услуги од општ економски интерес, или како непрофитни услуги од општ интерес или како комбинација од двете. Исто така, треба да се потсети дека оваа директива не е во спротивност со слободата на националните, регионалните и локалните органи да ги утврдат, во согласност со правото на Унијата, услугите од општ економски интерес, нивното поле на примена, како и карактеристиките на услугата

¹ Директива 2004/18/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 31 март 2004 година за усогласување на постапките за доделување договори за јавни работи, договори за јавни добра и договори за јавни услуги (Сл. весник L 134, 30.4.2004 година, стр. 114).

која треба да се обезбеди, вклучувајќи ги сите услови во однос на квалитетот на услугата, со цел постигнување на целите на нивната јавна политика. Освен тоа, оваа директива не треба да е во спротивност со овластувањата на националните, регионалните и локалните органи да обезбедат, да нарачаат спроведување и да финансираат услуги од општ економски интерес во согласност со член 14 од ДФЕУ и Протокол бр. 26, приложен кон ДФЕУ и кон Договорот за Европската унија (ДЕУ). Освен тоа, оваа директива не се занимава со финансирањето на услуги од општ економски интерес или со системите за обезбедување на помош од земјите-членки, особено во социјалната област, во согласност со правилата на Унијата за конкуренција. Соодветно е да се појасни дека непрофитните услуги од општ интерес не треба да припаѓаат во полето на примена на оваа директива.

(7) Соодветно е, исто така, да се потсети дека оваа директива не треба да влијае врз законите на земјите-членки во областа на социјалната сигурност. Таа не треба ниту да води до либерализација на услугите од општ економски интерес, ограничени за јавни или приватни субјекти, ниту до приватизација на јавни субјекти кои обезбедуваат услуги.

(8) За концесии чија вредност е еднаква или поголема од одредена вредност, соодветно е да се предвиди минимално ниво на координација на националните постапки за доделување на таквите договори врз основа на начелата на ДФЕУ, за да се осигури отворањето на концесии за конкуренција и соодветна правна сигурност. Овие одредби за координација не треба да го надминуваат тоа што е потребно за постигнување на горенаведените цели и за обезбедување на одреден степен на флексибилност. Земјите-членки треба да можат да ги дополнат и доразвијат овие одредби, доколку сметаат дека тоа е неопходно, особено за да се обезбеди подобра усогласеност со горенаведените начела.

(9) Треба да се појасни дека групите на економски оператори, вклучувајќи и ако овие оператори се групирале во привремено здружение, можат да учествуваат во постапките за доделување, без да е потребно да преземат посебна правна форма. Доколку тоа е неопходно, на пример, кога се бара заедничка и поединечна одговорност, може да е потребна посебна форма кога концесијата се доделува на такви групи. Исто така, треба да се појасни дека договорните органи или договорните субјекти треба да можат експлицитно да го наведат начинот на кој групите на економски оператори ќе ги исполнат барањата поврзани со економската и финансиската состојба, или критериумите во врска со техничките и професионалните способности што треба да ги поседуваат економските оператори кои учествуваат самостојно. Спроведувањето на договорите за концесија од групи на економски оператори може да бара утврдување на услови кои не се воведени за индивидуалните учесници. Овие услови, кои треба да се оправдани со објективни причини и да се пропорционални, можат, на пример, да вклучуваат барање за именување на заеднички претставник или водечки партнер за целите на постапката за доделување на концесија или барање за обезбедување на информации за нивната структура.

(10) Треба да се воведат и одредени одредби за координација при доделување на концесии за работи и услуги во секторите за енергетика, транспорт и поштенски услуги, земајќи го предвид фактот дека националните органи можат да влијаат врз однесувањето на субјектите кои работат во овие сектори и земајќи го предвид затворениот карактер на пазарите на кои тие вршат активности, поради постоењето на посебни или ексклузивни права обезбедени од страна на земјите-членки во врска со снабдувањето, обезбедувањето или работењето на мрежи за обезбедување на

соодветните услуги.

(11) Концесиите се договори со кои се остварува паричен интерес преку кои еден или повеќе договорни органи или договорни субјекти го доделуваат извршувањето на работи или обезбедувањето и управувањето на услуги, на еден или повеќе економски оператори. Целта на овие договори е доделување на работи или услуги преку концесија, чиј надомест се состои од правото да се искористуваат работите или услугите или од тоа право во комбинација со исплата. Овие договори можат, но не задолжително, да вклучуваат пренос на сопственоста на договорните органи или договорните субјекти, но договорните органи или договорните субјекти секогаш ги добиваат придобивките од предметните работи или услуги.

(12) За целите на оваа директива треба да се појасни дека самото финансирање на одредена активност, особено преку обезбедување на грантови што често е поврзано со обврската за наплата на добиените суми, кога тие не се користат за планираната намена, не спаѓа во опсегот на оваа директива.

(13) Освен тоа, аранжмани во кои сите оператори кои исполнуваат одредени услови, се овластени да извршат одредена задача без можност за избор, како што се системите за избор на корисникот и за ваучери за услуги, не треба да се сметаат како концесии, вклучително и кога се засноваат на правни договори меѓу јавниот орган и економските оператори. Овие системи обично се засноваат на одлука на јавен орган, определувајќи ги транспарентните и недискриминарачки услови за непречен пристап на економските оператори до обезбедување на посебни услуги, како што се социјални услуги, овозможувајќи им на корисниците да изберат меѓу овие оператори.

(14) Освен тоа, не треба да се сметаат како концесии одредени акти на земјите-членки, како што се одобрувања или дозволи со кои земјата-членка или нејзин јавен орган ги дефинираат условите за извршување на одредена економска дејност, вклучувајќи ги и условите за извршување на дадена активност, која обично се обезбедува по барање на економскиот оператор, а не по иницијатива на договорниот орган или договорниот субјект, и кај која економскиот оператор може да се повлече од обезбедувањето на работи или услуги. Во случај на овие акти на земјите-членки, се применуваат посебните одредби од Директива 2006/123/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾. За разлика од наведените акти на земјите-членки, договорите за концесија предвидуваат меѓусебно обврзувачи обврски, при што извршувањето на работите или услугите подлежи на посебни барања утврдени од договорниот орган или договорниот субјект, кои се правно применливи.

(15) Покрај тоа, во рамки на значењето на оваа директива, не треба да се сметаат како концесии некои договори кои како своја цел го имаат правото на даден економски оператор да искористува одредени јавни објекти или ресурси, согласно приватно или јавно право, како што се земја или секоја јавна сопственост, особено во секторот на морските или домашни пристаништа или аеродромскиот сектор, при што земјата или договорниот орган или договорниот субјект утврдува само општи услови за користење, без да доделува посебни работи или услуги. Најчесто, таков е случајот при договори за закуп на јавна сопственост или за закуп на земјиште, кои обично содржат услови поврзани со поседувањето на закупецот, употребата за која е наменета сопственоста, обврските на сопственикот и закупецот во однос на одржувањето на сопственоста, времетраењето на закупот и предавањето на поседувањето од страна на сопственикот,

¹ Директива 2006/123/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 12 декември 2006 година за услуги на внатрешниот пазар (Сл. весник L 376, 27.12.2006 година, стр.36).

наемнини и неочекувани трошоци кои треба да ги плати закупаецот.

(16) Покрај тоа, за концесии во рамки на значењето на оваа директива не треба да се сметаат договори кои доделуваат права за премин во врска со употреба на јавен недвижен имот за снабдување или управување на фиксни линии или мрежи наменети за обезбедување на услуги за јавноста, доколку овие договори не наметнуваат обврска за испорака ниту вклучуваат стекнување на услуги од договорниот орган или договорниот субјект за себе или за крајните корисници.

(17) Оваа директива не треба да ги опфаќа договорите кои не вклучуваат плаќања кон изведувачот и кај кои изведувачот е исплатен врз основа на регулирани тарифи пресметани така што да ги покријат сите трошоци и инвестиции направени од страна на изведувачот за обезбедување на услугата.

(18) Тешкотиите поврзани со толкувањето на концептите за договор за концесија и јавен договор, предизвикаа постојана правна несигурност меѓу заинтересираните страни и доведоа до бројни одлуки на Судот на правдата на Европската унија. Затоа, дефиницијата за концесија треба да биде разјаснета, особено преку употреба на поимот за оперативен ризик. Главната карактеристика на една концесија, правото на искористување на работите или услугите, секогаш подразбира трансфер на оперативен ризик од економска природа врз концесионерот, вклучувајќи ја можноста тој да не ги поврати направените инвестиции и трошоците кои произлегуваат при изведување на доделените работи или услуги под нормални услови на изведување, дури и ако дел од ризикот останува за договорниот орган или договорниот субјект. Примената на посебни правила со кои се регулира доделувањето на концесии, не би била оправдана доколку договорниот орган или договорниот субјект го штити економскиот оператор од можни загуби, со гарантирање на минимален приход, еднаков или повисок од направените инвестиции и трошоците кои економскиот оператор треба да ги преземе во врска со спроведувањето на договорот. Во исто време, треба да се појасни дека некои аранжмани кои се плаќаат исклучиво од договорен орган или од договорен субјект, треба да се сметаат како концесии, кога враќањето на инвестициите и трошоците настанати од операторот за извршување на работата или обезбедување на услугата зависи од фактичката побарувачка или од понудата на услугата или средството.

(19) Во случај кога некоја регулатива специфична за одреден сектор го отстранува ризикот со обезбедување гаранција за концесионерот да ги покрие инвестицијата и трошоците настанати при извршување на договорот, таков договор не треба да се квалификува како концесија во рамки на значењето на оваа директива. Фактот дека ризикот е ограничен од самиот почеток, не треба да ја исклучува можноста договорот да се квалификува како концесија. Тоа може да биде случај, на пример, во секторите со регулираните тарифи или кога оперативниот ризик е ограничен од договорни услови кои предвидуваат делумна компензација, вклучувајќи компензација при предвременно раскинување на концесијата поради причини кои се должат на договорниот орган или договорниот субјект, или поради виша сила.

(20) Оперативниот ризик треба да произлегува од фактори кои се надвор од контрола на страните. Ризици, како што се тие поврзани со лошо управување, со неисполнување на договорните обврски од страна на економскиот оператор или со случаи на виша сила, немаат клучно значење за целите на класификација на договорот како концесија, бидејќи овие ризици се својствени на секој договор, без разлика дали е договор за јавна набавка или за концесија. Оперативен ризик треба да се разбере како ризикот од изложеност на непредвидливи промени на пазарот, кои може да се состојат

или од ризик на побарувачка или на понуда, или и двата ризици и на побарувачка и на понуда. Ризикот на побарувачка се сфаќа како ризик поврзан со реалната побарувачка за работите или услугите кои се предмет на договорот. Ризикот на понуда се сфаќа како ризик поврзан со обезбедување на работите или услугите кои се предмет на договорот, особено ризикот дека давањето на услуги не одговара на побарувачката. За целите на проценка на оперативниот ризик, на нето сегашната вредност на сите инвестиции, трошоци и приходи на концесионерот треба да бидат земени предвид на доследен и единствен начин.

(21) Поимот за „тела регулирани со јавно право“ постојано се разгледува во судската пракса на Судот на правда на Европската унија. Бројни појаснувања се клучот за целосно разбирање на овој концепт. Во врска со тоа, треба да се разјасни дека телото кое дејствува во нормални пазарни услови, се стреми да оствари профит и ги поднесува загубите кои произлегуваат од вршење на неговата дејност, не треба да се смета за „тело регулирано со јавно право“, бидејќи потребите од општ интерес, кои се утврдени за него или кои треба да ги исполни, можат да се смета дека имаат индустриска или комерцијална природа. На сличен начин, Судот го испитува и условот поврзан со потеклото на финансирањето на соодветното тело, и меѓу другото, појаснува дека финансирањето „во поголем дел“ значи повеќе од половина и дека таквото финансирање може да вклучува исплати од корисници кои се наметнуваат, пресметуваат и собираат во согласност со правилата на јавното право.

(22) Соодветно е да се даде дефиниција за „ексклузивни права“ и „посебни права“, бидејќи овие концепти се од клучно значење за одредување на полето на примена на оваа директива и на концептот за договорните субјекти. Треба да се појасни дека субјектите кои не се ниту договорни субјекти согласно точка (а) од член 7(1), ниту јавни претпријатија подлежат на одредбите на оваа директива до тој степен да извршуваат една од активностите опфатени врз основа на тие права. Сепак, тие нема да се сметаат за договорни субјекти, ако овие права се доделени преку постапка заснована на објективни критериуми, особено во согласност со законодавството на Унијата, и за која бил обезбеден соодветен публицитет. Тоа законодавство треба да ги вклучува Директива 2009/73/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾, Директива 2009/72/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽²⁾, Директива 97/67/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽³⁾, Директива 94/22/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽⁴⁾ и Регулатива (ЕЗ) бр. 1370/2007 на Европскиот парламент и на Советот ⁽⁵⁾. Освен тоа, треба да се појасни дека оваа листа со законски акти не е исцрпна и дека правата во секаква форма, кои се доделени со други постапки, кои се засновани на објективни критериуми и за кои бил обезбеден соодветен публицитет, не се од значење за целите

¹ Директива 2009/73/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за општите правила за внатрешниот пазар на природен гас и за укинување на Директива 2003/55/ЕЗ (Сл. весник L 211, 14.8.2009 година, стр. 94).

² Директива 2009/72/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за општите правила за внатрешниот пазар на електрична енергија и за укинување на Директива 2003/54/ЕЗ (Сл. весник L 211, 14.8.2009 година, стр. 55).

³ Директива 97/67/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 15 декември 1997 година за општите правила за развој на внатрешниот пазар на поштенските услуги во Заедницата и за подобрување на квалитетот на услугата (Сл. весник L 15, 21.1.1998 година, стр. 14).

⁴ Директива 94/22/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 30 мај 1994 година за условите за издавање и користење одобренија за барање, истражување и производство на јаглеводороди (Сл. весник L 164, 30.6.1994 година, стр. 3).

⁵ Регулатива (ЕЗ) бр.1370/2007 на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2007 година за услуги за јавен превоз на патници со железнички и патен сообраќај и за укинување на Регулативи (ЕЕЗ) бр.1191/69 и бр.1107/70 на Советот (Сл. весник L 315, 3.12.2007 година, стр.1).

на утврдување на договорните субјекти опфатени со оваа директива.

(23) Оваа директива треба да се применува само за договори за концесија чија вредност надминува или е еднаква на одреден праг, кој треба да го одразува присуството на јасен прекуграничен интерес на концесиите за економските оператори кои се наоѓаат во земјите-членки различни од тие на договорниот орган или на договорниот субјект. Затоа, потребно е да се одреди методот за пресметување на проценетата вредност на концесијата, кој треба да е еднаков за концесии за работи и услуги, бидејќи и двата договори често опфаќаат елементи и од работите и од услугите. Пресметката треба да се однесува на вкупниот промет на концесионерот добиен земајќи ги предвид работите и услугите кои се предмет на концесијата, како што проценил договорниот орган или договорниот субјект, без ДДВ, за време на траењето на договорот.

(24) За да се обезбеди вистинско отворање на пазарот и праведна рамнотежа во примената на правилата за доделување на концесии во секторите за енергетика, транспорт и поштенски услуги, потребно е опфатените субјекти да бидат идентификувани на друга основа, различна од нивниот правен статус. Затоа, треба да се осигури дека не е загрозувана еднаквоста на договорните субјекти кои вршат дејност во јавниот сектор и на оние кои дејствуваат во приватниот сектор. Во согласност со член 345 од ДФЕУ, исто така, неопходно е да се осигури дека не се доведуваат во прашање правилата на земјите-членки со кои се регулира системот на сопственост. За таа цел, треба да се применуваат посебни и еднакви правила за концесии доделени од субјекти кои вршат некоја од горенаведените активности за вршење на тие активности, без разлика дали се државни, локални или регионални органи, тела регулирани со јавно право, јавни претпријатија или други субјекти кои уживаат посебни или ексклузивни права. Треба да се прифати дека субјектите кои, согласно националното право, се одговорни за обезбедување на услуги поврзани со некоја од дејностите наведени во Анекс II, вршат такви активности.

(25) Треба да се појасни дека соодветната активност во областа на аеродромите, исто така, вклучува услуги за патниците кои придонесуваат за нормално функционирање на аеродромските објекти и се својствени за современ аеродром кој добро функционира, како што се продажба на мало, угостителство и паркинзи за автомобили.

(26) Некои субјекти вршат дејност во областа на производство, пренос или дистрибуција како на топлинска енергија, така и на енергија за ладење. Можно е да постои одредена несигурност во однос на правилата кои се применуваат за активностите поврзани со греењето и ладењето, како што е соодветно.

Затоа, треба да се појасни дека пренесувањето и/или дистрибуција на топлинска енергија е дејност опфатена во Анекс II, и со тоа субјектите кои работат во секторот за греење подлежат на правилата од оваа директива кои се применуваат за договорните субјекти доколку се сметаат за такви. Од друга страна, за субјектите кои вршат дејност во областа на системите за ладење, се применуваат правилата од оваа директива кои се применуваат за договорните органи доколку се сметаат за такви. Конечно, треба да се појасни дека доделените концесии за спроведување на договори поврзани со договорите и за греење и за ладење, треба да се разгледуваат според одредбите од договорите за извршување на неколку активности за да се утврди од кои правила за јавни набавки, доколку има, ќе се регулира нивното доделување.

(27) Пред да се предвиди каква било промена во полето на примена на оваа директива во однос на секторот на ладење, треба да се испита состојбата во тој сектор,

за да се соберат доволно информации, особено во врска со состојбата на конкуренцијата, степенот на прекуграничните набавки и мислењата на заинтересираните страни. Со оглед на фактот дека примената на оваа директива кон секторот би можело да има значајно влијание во насока на отворање на пазарот, оваа испитување треба да се изврши при проценка на влијанието на оваа директива.

(28) Треба да се појасни дека за целите на ставови 1 и 2 од Анекс II, „понуда“ вклучува создавање/производство, трговија на големо и трговија на мало. Сепак, производството на гас во форма на вадење припаѓа во полето на примена на став 6 од тој анекс.

(29) Во случај на комбинирани договори, применливите правила треба да се утврдат во зависност од главниот предмет на договорот, доколку различни делови кои го сочинуваат објективно се неделиви. Поради тоа, треба да се појасни начинот на кој договорните органи и договорните субјекти треба да утврдат дали различните делови се неделиви. Ова појаснување треба да се заснова на соодветната судска пракса на Судот на правдата на Европската унија. Утврдувањето треба да се изврши во поединечни случаи во кои изразените или наводните намери на договорниот орган или договорниот субјект да ги разгледува различните делови кои го сочинуваат комбинираниот договор како неделиви не треба да се доволни, додека треба да бидат поддржани со објективни докази кои можат да ги оправдаат нив и да ја оправдаат потребата од склучување на единствен договор. Слична оправдана потреба од склучување на договор би можела на пример да постои во случај на изградба на една зграда, од која еден дел ќе се користи директно од засегнатиот договорен орган, а друг дел ќе се дава под концесија, на пример за обезбедување на јавен паркинг. Треба да се појасни дека потребата за склучување на единствен договор може да се должи на причини како од техничка, така и од економска природа.

(30) Во комбинирани договори кои можат да бидат поделени, договорните органи и договорните субјекти секогаш можат да доделуваат поединечни договори за различните делови на комбиниран договор, и во тој случај одредбите применливи за секој одделен дел, треба да се утврдат целосно во зависност од карактеристиките на конкретниот договор. Од друга страна, кога договорните органи и договорните субјекти одлучат да доделат договор, вклучувајќи ги и елементите на концесија и другите елементи, без оглед на нивната вредност и независно од правниот режим кој би се применувал на овие елементи во други околности, треба да се наведат правилата кои се применуваат во такви случаи. Треба да се предвидат посебни одредби за комбинирани договори, вклучувајќи аспекти поврзани со одбраната или безбедноста, или некои делови надвор од полето на примена на ДФЕУ.

(31) Договорните субјекти може да доделат концесии со цел исполнување на барањата од неколку активности, за кои може да се применуваат различни законски режими. Треба да се појасни дека законскиот режим што се применува за единствена концесија наменета да опфати повеќе активности треба да се регулира со правилата применливи за активноста за која првично се наменети. Утврдувањето на активноста за која концесијата е првично наменета, може да се заснова на анализа на барањата кои конкретната концесија мора да ги исполни, која се врши од страна на договорниот орган со цел проценка на вредноста на концесијата и изготвување на документацијата за доделување на концесијата. Во одредени случаи, може објективно да е невозможно да се одреди за која активност главно е наменета концесијата. Треба да се наведат правилата кои се применуваат во такви случаи.

(32) Во одредени случаи, одреден договорен орган или договорен субјект кој е

државен, регионален или локален орган или тело регулирано со јавно право или здружение од такви органи и организации, може да биде единствениот извор на одредена услуга, за чие обезбедување се користи исклучиво право според националните закони, регулативи или објавени административни одредби кои се во согласност со ДФЕУ. Треба да се појасни дека во овие случаи договорен орган или договорен субјект како што е наведено во оваа воведна изјава или нивно здружување може да додели концесии на такви тела, без да се применува оваа директива.

(33) Соодветно е, исто така, од полето на примена на оваа директива да бидат исклучени одредени концесии за услуги, доделени на економски оператори, кога тие се доделени врз основа на ексклузивно право кое го ужива тој оператор согласно националните закони, регулативи или објавени административни одредби и што е одобрено во согласност со ДФЕУ и со актите на Унијата за утврдување на заеднички правила за пристап до пазарот применливи за активностите наведени во Анекс II, бидејќи тоа ексклузивно право ја оневозможува примената на конкурентна постапка за доделување. По пат на отстапување и без да е во спротивност со правните последици од општото исклучување од полето на примена на оваа директива, концесиите наведени во вториот потстав од член 10(1) треба да подлежат на обврската за објавување на известување за доделување концесија со цел да се обезбеди основна транспарентност, освен кога условите за обезбедување на транспарентност се предвидени во секторското законодавство. Со цел зголемување на транспарентноста, кога некоја земја-членка обезбедува ексклузивно право на даден економски оператор да врши некоја од активностите наведени во Анекс II, таа треба да ја извести Комисијата за истото.

(34) За целите на оваа директива, концептите за главни интереси во областа на безбедноста, воена опрема, чувствителна опрема, чувствителни работи и чувствителни услуги треба да се разбере во рамки на значењето на Директива 2009/81/EЗ на Европскиот парламент и на Советот¹).

(35) Оваа директива не треба да влијае врз слободата на земјите-членки, во согласност со правото на Унијата, да ги избираат методите на организација и контрола на коцкање и обложување, вклучително и преку дозволи. Соодветно е од полето на примена на оваа директива да бидат исклучени концесиите поврзани со организирањето на лотарии кои се доделуваат од земја-членка на даден економски оператор врз основа на ексклузивно право доделено преку постапка без публицитет, согласно применливите национални закони, регулативи или објавени административни одредби во согласност со ДФЕУ. Тој исклучок е оправдан со одобрувањето на ексклузивно право на даден економски оператор, што ја оневозможува примената на конкурентна постапка, како и со оглед на потребата земјите-членки да ја задржат можноста да го регулираат секторот на коцкање на национално ниво со оглед на обврските за заштита на јавниот и социјалниот ред.

(36) Оваа директива не треба да се применува за одредени услуги во итни случаи кога тие се обезбедуваат од непрофитни организации или здруженија, бидејќи ќе биде тешко да се задржи посебната природа на овие организации, доколку давателите на услуги треба да бидат избрани во согласност со постапките утврдени во оваа директива. Сепак, исклучокот не треба да го надминува тоа што е строго потребно.

¹ Директива 2009/81/EЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за координирање на постапките за доделување на договори за одредени работи, договори за набавки и договори за услуги од договорните органи или субјекти во областа на одбраната и безбедноста и за изменување на Директиви 2004/17/EЗ и 2004/18/EЗ (Сл. весник L 216, 20.8.2009 година, стр. 76).

Затоа, треба експлицитно да се утврди дека услугите за превоз на пациенти со брза помош не треба да бидат исклучени. Во тој контекст, освен тоа потребно да се појасни дека ОПЈН/СРВ Група 601 „Патни транспортни услуги“, не ги опфаќа здравствените услугите, кои се опфатени од класа 8514 според ОПЈН/СРВ. Затоа, треба да се појасни дека за услугите кои се опфатени со ОПЈН/СРВ ознака 85143000-3, кои се состојат само од амбулантни услуги за превоз на пациенти, треба да се применува специјалниот режим за социјални и други посебни услуги (олеснителен режим). Поради тоа, за комбинирани договори за концесија за обезбедување на општи амбулантни услуги, исто така, ќе подлежи на олеснителен режим, доколку вредноста на амбулантни услуги за превоз на пациенти ја надминува вредноста на другите амбулантни услуги.

(37) Соодветно е да се потсети дека оваа директива се применува само за договорните органи и договорните субјекти од земјите-членки. Оттука, политичките партии кои не се договорни органи или договорни субјекти, не подлежат на тие одредби. Сепак, политичките партии во некои земји-членки може да припаднат во полето на примена на поимот за тела регулирани со јавно право. Сепак, одредени услуги (како што се производство на пропаганден филм и пропагандни видео ленти) се така неразделно поврзани со политичките ставови на давателот на услуги кога се обезбедуваат во рамките на изборна кампања, така што давателите на услуги обично се избираат на начин кој не може да се регулира со правилата за концесии. Конечно, треба да се потсети дека во однос на статусот и финансирањето на европските политички партии и европските политички фондации се применуваат правила различни од оние утврдени во оваа директива.

(38) Многу договорни субјекти се организирани како економска група која може да вклучува голем број на одделни претпријатија; често секое од овие претпријатија има специјализирана улога во општата рамка на економската група. Затоа, соодветно е одредени концесии за услуги и работи кои се доделуваат на здружено претпријатие чија главна дејност е обезбедување на такви услуги или работи на групата од која тоа е дел, наместо да се нудат на пазарот, да се изземат од истиот. Исто така, соодветно е да се изземат одредени концесии за услуги и работи кои се доделуваат од договорен субјект на заедничко вложување формирано од неколку договорни субјекти со цел вршење на активности во полето на примена на оваа директива и од што тој субјект е дел. Сепак, соодветно е, исто така, да се осигури дека тоа исклучување не води до нарушување на конкуренцијата во корист на претпријатијата или заедничките вложувања кои се поврзани со договорните субјекти; соодветно е да се предвиди соодветен сет на правила, особено во врска со максималните граници во рамки на кои претпријатијата можат да реализираат дел од прометот од пазарот и над кои тие би ја изгубиле можноста да добијат концесии без повици за учество, составот на заеднички вложувања и стабилноста на врските помеѓу тие заеднички вложувања и договорните субјекти од кои се состојат.

(39) Претпријатијата треба да се сметаат за поврзани кога постои директно или индиректно доминантно влијание меѓу договорниот субјект и засегнатото претпријатие или кога и двата подлежат на доминантно влијание на друго претпријатие; во тој контекст приватното учество, само по себе, не треба да е од значење. Проверката за тоа дали едно претпријатие е поврзано со даден договорен субјект треба да се врши колку што е можно полесно. Според тоа и со оглед дека евентуалното постоење на такво директно или индиректно доминантно влијание веќе би требало да е проверено со цел да се утврди дали годишните сметки на засегнатите претпријатија и засегнатите субјекти треба да бидат консолидирани, претпријатијата треба да се сметаат за поврзани, кога годишните сметки им се консолидирани. Сепак,

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

во одреден број случаи правилата на Унијата за консолидираните сметки не се применуваат, на пример поради големината на вклучените претпријатија или поради фактот дека не се исполнети одредени услови поврзани со нивната правна форма. Во такви случаи, кога не се применува Директива 2013/34/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾, ќе биде потребно да се испита дали постои директно или индиректно доминантно влијание имајќи ја предвид сопственоста на сметката, финансиското учество или правилата во однос на овие претпријатија.

(40) Концесиите во секторот на вода често подлежат на посебни и сложени аранжмани кои бараат особено внимание имајќи го предвид значењето на водата како јавно добро со фундаментална вредност за сите граѓани на Унијата. Посебните карактеристики на овие аранжмани ги оправдуваат исклучоците во областа на вода од полето на примена на оваа директива. Исклучокот опфаќа концесии за работи и услуги за обезбедување или работење со фиксни мрежи наменети за обезбедување услуги за јавноста во врска со производство, пренос или дистрибуција на вода за пиење или снабдување на таквите мрежи со вода за пиење. Концесиите за отстранувањето или обработката на отпадните води и во областа на хидротехнички проекти, наводнување или одводнување (доколку количината на вода што ќе се користи за снабдување со вода за пиење претставува повеќе од 20% од вкупниот волумен на вода која е обезбедена преку такви проекти или инсталации за наводнување или одводнување), исто така, треба да се исклучат доколку се поврзани со активност за која се применува исклучок.

(41) Оваа директива не треба да се применува за концесиите доделени од страна на договорните субјекти и наменети за овозможување на извршување на активност наведена во Анекс II, ако во земјата-членка во која се врши оваа активност, таа е директно изложена на конкуренција на пазарите на кои пристапот не е ограничен, како што е утврдено согласно постапката предвидена за таа цел во Директива 2014/25/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот ⁽²⁾. Затоа е соодветно постапката да продолжи да се применува за сите сектори или делови од сектори опфатени со оваа директива што ќе овозможи да се земат во предвид ефектите од тековното или идно отворање кон конкуренцијата. Оваа постапка треба да обезбеди правна безбедност за засегнатите субјекти, како и соодветен процес за донесување одлуки, обезбедувајќи, во рамки на кратки рокови, еднаква примена на правото на Унијата во оваа област. За потребите на правна сигурност, треба да се појасни дека продолжуваат да се применуваат сите одлуки донесени врз основа на член 30 од Директива 2004/17/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽³⁾ пред влегувањето во сила на оваа директива.

(42) Бидејќи се однесува на земјите-членки, оваа директива не се применува за доделување на концесии од меѓународни организации во нивно име и за нивна сметка. Сепак, потребно е да се разјасни до кој степен оваа директива треба да се применува за доделување на концесии уредено со посебни меѓународни правила.

¹ Директива 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за годишните финансиски извештаи, консолидираните финансиски извештаи и поврзаните извештаи на одредени видови претпријатија и за изменување на Директива 2006/43/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и за укинување на Директиви 78/660/ЕЕЗ и 83/349/ЕЕЗ на Советот (Сл. весник L 182, 29.6.2013 година, стр. 19).

² Директива 2014/25/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за набавки од страна на субјектите кои дејствуваат во секторите за вода, енергетика, транспорт и поштенски услуги (види стр. 243 од овој Службен весник).

³ Директива 2004/17/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 31 март 2004 година за координирање на постапките за набавки на субјектите кои дејствуваат во секторите за вода, енергетика, транспорт и за поштенски услуги (Сл. весник L 134, 30.4.2004 година, стр. 1).

(43) Доделувањето на концесии за одредени аудио-визуелни и радио медиумски услуги од давателите на медиумски услуги треба да овозможува да се земат во предвид аспектите со културно или општествено значење, кои ја прават несоодветна примената на правилата за доделување на концесии. Поради тие причини, треба да се предвиди исклучок за концесии за услуги доделени од самите даватели на медиумски услуги, за купување, развој, продукција или ко-продукција на стандардни емисии и други подготвителни услуги како што се услугите поврзани со сценарија или уметнички изведби потребни за продукција на програмата. Исто така, треба да се појасни дека овој исклучок треба да се применува еднакво и за медиумските услуги за емитување и за услугите на барање (нелинеарни услуги). Сепак, овој исклучок не треба да се применува за снабдувањето со техничка опрема неопходна за продукција, ко-продукција и радиодифузија на такви програми.

(44) Оваа директива не е во спротивност со надлежноста на земјите-членки да обезбедат финансирање на јавниот сервис за радиодифузија, доколку финансирањето се доделува на организации за радиодифузија за извршување на задачата на јавниот сервис, како што е доверена, дефинирана и организирана од секоја земја-членка во согласност со Протоколот бр. 29 за системот на јавна радиодифузија во земјите-членки, приложен кон ДФЕУ и кон ДЕУ.

(45) Постои значителна правна несигурност за тоа до кој степен договорите склучени помеѓу субјекти во рамки на јавниот сектор треба да бидат опфатени од правилата за концесии. Соодветната судска пракса на Судот на правда на Европската унија во оваа област се толкува поинаку од земјите-членки и дури од договорните органи или договорните субјекти. Затоа, потребно е да се појасни во кои случаи договорите склучени во рамки на јавниот сектор не подлежат на примената на правилата утврдени во оваа директива. Ова појаснување треба да се води согласно начелата утврдени во соодветната судска пракса на Судот на правдата на Европската унија. Самиот факт дека и двете страни на еден договор и самите се јавни органи, не ја исклучува примената на правилата утврдени во оваа директива. Сепак, примената на правилата утврдени во оваа директива не треба да влијае врз слободата на јавните органи да ги вршат јавните задачи кои им се доделени со користење на нивни сопствени ресурси, кои ја вклучуваат можноста за соработка со други јавни тела. Треба да се осигури дека која било изземена јавно-јавна соработка не води до нарушување на конкуренцијата во однос на приватни економски оператори, доколку става приватен давател на услуги во поповолна позиција во споредба со неговите конкуренти.

(46) Концесиите доделени на контролирани правни лица не треба да подлежат на примена на постапките предвидени со оваа директива доколку договорниот орган или договорниот субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) врши контрола врз засегнатото правно лице, слично на контролата што ја врши врз сопствените структурни единици, под услов контролираното правно лице да врши повеќе од 80% од својата дејност при извршување на задачите доделени од страна на договорниот орган или договорниот субјект кој контролира или од други правни лица контролирани од истиот договорен орган или договорен субјект, без оглед на корисникот на спроведувањето на договорот. Исклучокот не треба да ги опфаќа случаите на директно учество на приватен економски оператор во капиталот на контролираното правно лице, бидејќи, под слични околности, доделувањето на концесија без конкурентна постапка би му обезбедило на приватниот економски оператор со капитал во контролираното правно лице неоправдана предност во однос на своите конкуренти. Меѓутоа, во однос на посебните карактеристики на јавните тела со задолжително членство, како што се организациите кои се одговорни за управувањето или спроведувањето на одредени

јавни услуги, ова не треба да се применува во случаите кога учеството на посебни приватни економски оператори во капиталот на контролираното правно лице е задолжително, согласно одредба на националното законодавство во согласност со Договорите, доколку тоа учество нема функција на контрола или блокирање и не покаже решавачко влијание врз одлуките на контролираното правно лице. Во прилог треба да се појасни дека одлучувачкиот елемент е само директното приватно учество во контролираното правно лице.

Затоа, кога има учество на приватен капитал во контролниот договорен орган или договорен субјект или во контролните договорни органи или субјекти, тоа не е пречка за доделување на јавни договори на контролираното правно лице, без да се применуваат постапките предвидени во оваа директива, бидејќи таквото учество не влијае негативно врз конкуренцијата помеѓу приватните економски оператори. Исто така, треба да се појасни дека договорните органи или договорните субјекти како што се тела регулирани со јавното право, кои може да има учество на приватен капитал, треба да можат да имаат полза од исклучокот за хоризонтална соработка. Затоа, кога се исполнети сите други услови поврзани со хоризонталната соработка, исклучокот за хоризонтална соработка треба да се прошири и за овие договорни органи или договорни субјекти, кога договорот е склучен исклучиво помеѓу договорни органи или договорни субјекти.

(47) Договорните органи или договорните субјекти наведени во точка (а) од член 7(1) треба да се во можност да одлучат да ги обезбедуваат нивните јавни услуги заедно преку соработка, без да се бара да користат одредена правна форма. Оваа соработка може да ги опфаќа сите видови активности поврзани со спроведувањето на услуги и обврски доделени на или преземени од вклучените органи, како што се задолжителни или доброволни задачи на локалните или регионалните органи или услуги доделени на конкретни тела согласно јавното право. Услугите обезбедени од различните вклучени органи или субјекти, не мора нужно да се исти; тие можат и да се дополнуваат. Договорите за заедничко обезбедување на јавни услуги не треба да подлежат на оваа директива, доколку се склучени исклучиво помеѓу договорни органи или договорни субјекти доколку спроведувањето на оваа соработка се раководи исклучиво од причини поврзани со јавниот интерес и доколку ниту еден приватен давател на услуги не е ставен во поповолна позиција во споредба со своите конкуренти.

За да ги исполнува овие услови, соработката треба да се заснова на концепт за соработка. Оваа соработка не налага сите вклучени органи да преземат извршување на основните договорни обврски, доколку постојат обврски за придонесување кон заедничкото извршување на предметната јавна услуга. Освен тоа, спроведувањето на соработката, вклучувајќи какви било финансиски трансфери меѓу вклучените договорни органи, треба да се раководи исклучиво од причини поврзани со јавниот интерес.

(48) Во одредени случаи даден правен субјект дејствува согласно соодветните одредби од националното право, како алатка или техничка служба на одредени договорни органи или договорни субјекти и е обврзан да ги извршува наредбите на овие договорни органи или договорни субјекти и нема влијание врз исплатата за неговото извршување. Со оглед на природата на тој однос која не се заснова на договор, таков исклучиво административен однос не треба да биде опфатен во полето на примена на постапките за доделување.

(49) Треба да се појасни дека терминот „економски оператори“ треба да се толкува на поширок начин, така што во него да бидат вклучени сите лица и/или субјекти кои

нудат извршување на работи, понудата на производи или обезбедувањето на услуги на пазарот, во каква било правна форма според која одбрале да ја вршат својата дејност. Како резултат на тоа, фирмите, филијалите, подружниците, здруженијата, кооперативните здруженија, компаниите со ограничена одговорност, универзитетите, јавни или приватни, и другите форми на субјекти треба да спаѓаат во опсегот на поимот „економски оператор“, независно од тоа дали се „правни лица“ во сите околности.

(50) Со цел да се обезбеди соодветно огласување на концесии за работи и услуги со вредност еднаква или поголема од одреден праг, кои се доделени од страна на договорните субјекти и договорните органи, доделувањето на тие концесии треба да биде проследено со задолжително објавување на известување за концесијата во *Службен весник на Европската унија*.

(51) Со оглед на штетните последици за конкуренцијата, доделувањето на концесии без претходно објавување треба да биде дозволено само во особено исклучителни околности. Ова исклучување треба да е ограничено на случаите во кои од почеток е јасно дека објавувањето на известување нема да доведе до поголема конкуренција, особено ако објективно постои само еден економски оператор кој може да ги исполни барањата за концесијата. Неможноста концесијата да се додели на кој и да е друг економски оператор, не треба да е создадена од самиот договорен орган или договорен субјект имајќи ја предвид идната постапка за доделување. Освен тоа, треба да се изврши детално оценување на присуството на соодветни заменици.

(52) Рокот на концесијата треба да биде ограничен со цел да се избегне затворање на пазарот и ограничување на конкуренцијата. Освен тоа, концесиите со премногу долг рок би можеле да доведат до затворање на пазарот и на тој начин да го попречуваат слободното движење на услуги и слободата на основање. Сепак, долгиот рок може да е оправдан, ако е неопходен за да му се овозможи на концесионерот да ги поврати инвестициите планирани за извршување на концесијата, како и да добие приход од вложениот капитал. Како резултат на тоа, за концесии со рок над пет години рокот на концесијата треба да биде ограничен на времето во кое може разумно да се очекува концесионерот да ја поврати инвестицијата направена за извршување на работите и услугите и да добие приход од вложениот капитал во нормални услови на работа, земајќи ги предвид специфичните договорни цели кои ги презел концесионерот, со цел да ги исполни барањата во однос, на пример, на квалитетот или цената за корисниците. Оценката треба да биде важечка во моментот на доделување на концесијата. Треба да е возможно да се вклучат првични и дополнителни инвестиции кои се сметаат за неопходни за работењето на концесијата, особено трошоци за инфраструктура, авторски права, патенти, опрема, логистика, вработување, обука на персоналот и почетни трошоци. Максималниот рок на концесија треба да биде наведен во документацијата за концесијата, освен ако рокот се користи како критериум за доделување на договорот. Договорните органи и договорните субјекти треба секогаш да можат да доделат концесија за период пократок од времето потребно за враќање на инвестицијата, доколку поврзаната компензација не го отстранува оперативниот ризик.

(53) Соодветно е од целосната примена на оваа директива да бидат исклучени само оние услуги кои имаат ограничена прекугранична димензија, имено одредени социјални, здравствени или образовни услуги. Овие услуги се обезбедуваат во рамки на посебен контекст кој значително се разликува во различните земји-членки поради различните културни традиции. Поради тоа, треба да се воведат посебен режим за концесии за овие услуги кој ќе го има предвид фактот дека тие неодамна се

регулирани. Обврската за објавување на известување за првичните информации и известување за доделување на концесија во врска со секоја концесија чија вредност е еднаква или поголема од прагот утврден во оваа директива е соодветен начин да им се обезбедат информации на потенцијалните понудувачи на стопанските можности, како и за обезбедување информации на сите заинтересирани страни за бројот и видот на доделените договори. Освен тоа, земјите-членки треба да преземат соодветни мерки со упатување кон доделување на договори за тие услуги, кои имаат за цел да обезбедат усогласеност со начелата на транспарентност и еднаков третман на економските оператори, притоа овозможувајќи им на договорните органи и договорните субјекти да ги земат предвид особеностите на предметните услуги. Земјите-членки треба да обезбедат дека договорните органи и договорните субјекти имаат можност да ја земат предвид потребата од обезбедување иновации и, во согласност со член 14 ДФЕУ и Протокол бр. 26, високо ниво на квалитет, безбедност и достапност, еднаквост и промовирање на универзалниот пристап и на правата на корисниците.

(54) Со оглед на важноста на културниот контекст и чувствителната природа на овие услуги, земјите-членки треба да имаат поголема слобода да го организираат изборот на даватели на услуги на начин кој го сметаат за најсоодветен. Оваа директива не ги спречува земјите-членки да применуваат посебни критериуми за квалитет за изборот на даватели на услуги, како што се критериумите утврдени во доброволната Европска рамка за квалитет за социјални услуги на Комитетот на Европската унија за социјална заштита. Земјите-членки и/или јавните органи ја задржуваат слободата самите да ги обезбедат овие услуги или да организираат социјални услуги на начин кој не води до склучување на договори за концесија, на пример преку финансирање на таквите услуги или преку обезбедување на лиценци или дозволи на сите економски оператори кои ги исполнуваат условите однапред утврдени од договорниот орган или договорниот субјект, без ограничувања или квоти, доколку таквите системи обезбедуваат доволно рекламирање и се усогласени со начелата на транспарентност и недискриминација.

(55) Со цел соодветно интегрирање на барањата во еколошката, социјалната и трудовата област во постапките за доделување на концесија е особено важно земјите-членки и договорните органи или договорните субјекти да преземат соодветни мерки за обезбедување на извршување на обврските во областа на еколошкото, социјалното и трудовото право кои се применуваат на местото на извршување на договорот или на давање на услугите и кои произлегуваат од закони, регулативи или административни одредби на национално ниво и на ниво на Унијата, како и од колективните договори, доколку тие правила и нивната примена се во согласност со правото на Унијата. Исто така, при спроведувањето на концесијата треба да се применат обврските кои произлегуваат од меѓународните договори кои се ратификувани од сите земји-членки и се наведени во оваа директива. Сепак ова не треба во никој случај да ја попречи примената на условите за вработување кои се поповолни за работниците. Соодветните мерки треба да се применуваат во согласност со основните начела на правото на Унијата, особено со цел да се обезбеди еднаков третман. Овие мерки треба да се применуваат во согласност со Директива 96/71/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾ и на начин кој обезбедува еднаков третман и нема директна или индиректна дискриминација на економските оператори и работници од други земји-членки.

(56) Треба да се смета дека услугите се обезбедуваат на местото на извршување на нивните основни карактеристични елементи. Кога услугите се обезбедуваат од

¹ Директива 96/71/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 16 декември 1996 година за испраќањето работници во рамките на давањето услуги (Сл. весник L 18, 21.1.1997 година, стр. 1).

далечина, на пример од контакт-центри, треба да се смета дека услугите се обезбедуваат на местото на нивното извршување, независно од местата и земјите-членки кон кои се насочени.

(57) Соодветните обврски би можеле да бидат предвидени во клаузулите на договорот за концесија. Освен тоа, треба да е можно во договорите за концесии да бидат вклучени клаузули кои гарантираат усогласеност со колективните договори во согласност со правото на Унијата. Неусогласеноста со соодветните обврски може да се смета за сериозно прекршување од страна на засегнатиот економски оператор, што може да доведе до негово исклучување од постапката за доделување на концесија.

(58) Контролата во однос на придржувањето кон одредбите на еколошкото, социјалното и трудовото право треба да се извршува на соодветните фази од постапката за доделување на концесија, кога се применуваат општите начела во врска со изборот на учесници и доделување договори и кога се применуваат критериумите за исклучување.

(59) Ништо во оваа директива не ја попречува примената или спроведувањето на мерките потребни за заштита на јавната политика, јавниот морал, јавната безбедност, здравјето, човечкиот и животот на животните, зачувување на здравјето на растенијата или други еколошки мерки, особено со цел да се обезбеди одржлив развој, доколку овие мерки се во согласност со ДФЕУ.

(60) Со цел да се обезбеди приватност за време на постапката, договорните органи и договорните субјекти, како и економските оператори не треба да откриваат информации кои биле наведени како доверливи. Неусогласеноста со оваа обврска треба да ја активира примената на соодветни санкции, доколку има и каде што се пропишани во граѓанското или управното право на земјите-членки.

(61) Со цел борба против измама, обезбедување на привилегии и корупција и за да се спречат конфликти на интереси, земјите-членки треба да преземат соодветни мерки за да обезбедат транспарентност на постапката за доделување и еднаквост на сите кандидати и понудувачи. Таквите мерки треба особено да имаат за цел отстранување на конфликтите на интереси и други сериозни нерегуларности.

(62) За да се обезбеди можност за сите заинтересирани оператори да доставуваат барања и понуди, договорните органи и договорните субјекти треба да бидат обврзани да го почитуваат минималниот рок за прием на такви барања и понуди.

(63) Изборот на пропорционални, недискриминаторни и фер критериуми за избирање и нивната примена во однос на економските оператори е од клучно значење за ефикасен пристап на операторите до економските можности поврзани со концесиите. Особено, можноста еден кандидат да се потпре на капацитетите на други субјекти може да се покаже како одлучувачка за да се овозможи учество на МСП. Затоа, соодветно е да се предвиди дека критериумите за избор треба да се поврзани исклучиво со професионалните и техничките способности и финансиската и економската состојба на операторите, и треба да се поврзани со предметот на договорот, треба да се наведени во известувањето за концесија и не можат да му забранат на даден економскиот оператор, освен во исклучителни околности, да се потпира на капацитетот на други субјекти, без оглед на правната природа на неговите врски со овие субјекти, ако истиот докаже пред договорниот орган или договорниот субјект дека ќе ги има на располагање потребните ресурси.

(64) Освен тоа, со цел поуспешно интегрирање на социјалните и еколошките мислења во постапките за доделување на концесија, договорните органи или

договорните субјекти треба да можат да користат критериуми за доделување или услови за спроведување на концесијата поврзани со работите или услугите кои се предмет на договорот за концесија, во секој поглед и на секоја фаза од нивниот животен циклус, од екстракција на суровините за производ до фазата на отстранување на производот, вклучувајќи фактори кои се вклучени во одреден процес на производство, обезбедување или трговија со тие работи или услуги или специфичен процес на подоцнежната фаза од нивниот животен циклус, дури и кога овие фактори не се дел од основните карактеристики. Критериумите и условите кои се однесуваат на таков процес на производство или обезбедување се, на пример, услугите кои се предмет на концесијата да се обезбедени преку користење на енергетски ефикасни машини. Во согласност со судската практика на Судот на правда на Европската унија, ова, исто така, вклучува критериуми за доделување или услови за извршување на концесијата поврзани со употребата на производи на фер-трговија при спроведувањето на концесијата која треба да се додели. Критериумите и условите поврзани со трговијата и нејзините услови може, на пример, да се однесуваат на барањето за исплата на минимална цена и повисока цена на подизведувачи. Условите за извршување на концесијата поврзани со еколошките прашања можат да вклучуваат, на пример минимизирање на отпадот или ефикасно користење на ресурсите.

(65) Критериумите за доделување или условите за спроведување на концесијата, кои се однесуваат на социјалните аспекти на процесот на производство треба да се применуваат во согласност со Директива 96/71/ЕЗ, според толкувањето на Судот на правда на Европската унија и не треба да се избираат или применуваат на начин кој води до директна или индиректна дискриминација на економските оператори од други земји-членки или од трети земји кои се договорни страни на Договорот за јавни набавки на Светската трговска организација („ГПА“) или Договорите за слободна трговија во кои Унијата е договорна страна. Затоа, барањата кои се однесуваат на основните услови за работа, уредени со Директива 96/71/ЕЗ, како што се минималните стапки на плата, треба да останат на нивото утврдено во националното законодавство или во колективните договори што се применуваат во согласност со правото на Унијата во контекст на споменатата директива. Условите за извршување на концесијата може да се насочени и кон примена на мерки за унапредување на еднаквоста помеѓу жените и мажите на работното место, зголемување на учеството на жените на пазарот на трудот и усогласување на работата и приватниот живот, заштитата на животната средина или благосостојбата на животните и суштински да бидат во согласност со основните конвенции на Меѓународната организација на трудот (МОТ) и кон ангажирање на повеќе обесправени лица отколку што се бараат согласно националното законодавство.

(66) Мерките насочени кон заштита на здравјето на персоналот вклучен во процесот на спроведување на концесијата, кон промовирањето на социјалната интеграција на обесправените лица или членови на ранливите групи помеѓу лицата ангажирани за спроведување на концесијата или кон обука за стекнување на вештините потребни за исполнување на предметната концесија, исто така, можат да бидат предмет на критериумите за доделување или на условите за вршење на концесијата, доколку се поврзани со работите или услугите кои ќе бидат обезбедени во рамки на концесијата. На пример, такви критериуми или услови може, меѓу другото, да се однесуваат на вработување на лица кои долго време бараат работа, спроведување на мерките за обука на невработени или млади лица во текот на спроведувањето на концесијата која треба да се додели. Во техничките спецификации договорните органи можат да ги предвидат таквите социјални барања кои директно го карактеризираат предметниот производ или

услуга, како што се пристапност за лицата со хендикеп или намена за сите корисници.

(67) Техничките и функционалните барања, составени од договорните органи и договорните субјекти треба да овозможат доделувањето на концесиите да биде отворено за конкуренција. Овие барања треба да ги дефинираат карактеристиките кои се бараат за работи и/или услуги опфатени со концесијата и можат да се однесуваат на конкретниот процес на производство или обезбедување на бараните работи или услуги, доколку се поврзани со предметот на концесијата и се пропорционални на неговата вредност и цели. Специфичниот процес на производство може да вклучува барања поврзани со пристапноста за лица со инвалидитет или со нивоата на еколошките перформанси. Тие технички и функционални барања треба да бидат вклучени во документацијата за концесија и треба да се во согласност со начелата на еднаквост и транспарентност. Тие треба да се изготват така што да се избегнува вештачко ограничување на конкуренцијата, особено преку барања кои фаворизираат конкретен економски оператор преку одразување на клучни карактеристики на понудите, услугите или работите кои вообичаено ги нуди тој економски оператор. Во секој случај, договорните органи или договорните субјекти треба да ги разгледаат понудите кои опфаќаат работи и/или услуги, вклучувајќи понуди кои се поврзани со таквите работи или услуги, кои одговараат на бараните карактеристики на еквивалентен начин.

(68) Концесиите обично се долгорочни, комплексни аранжмани кај кои концесионерот презема одговорности и ризици кои вообичаено се носат од страна на договорните органи и договорните субјекти и обично спаѓаат во нивната надлежност. Поради таа причина, во согласност со одредбите на оваа директива и на начелата за транспарентност и еднаков третман, договорните органи и договорните субјекти треба да располагаат со значителна флексибилност во одредувањето и организирањето на постапката за избор на концесионер. Сепак, за да се обезбеди еднаков третман и транспарентност во целиот процес на доделување, соодветно е во однос на овој процес да бидат предвидени основни гаранции, вклучувајќи информации за природата и полето на примена на концесијата, ограничување на бројот на кандидати, ширење на информации до кандидатите и понудувачите и присуство на соодветни записи. Исто така, за да се спречи несправеден третман на потенцијалните кандидати, потребно е да се предвиди дека не треба да се дозволи отстапување од почетните услови содржани во известувањето за концесијата.

(69) Концесиите не треба да се доделуваат на економски оператори кои учествувале во криминална организација или се прогласени за виновни за корупција, измама на штета на финансиските интереси на Унијата, терористички злосторства, перење пари, финансирање на терористичка активност или трговија со луѓе. Земјите-членки сепак треба да можат да предвидуваат отстапување од тоа задолжително исклучување при вонредни околности кога принудни барања од општ интерес го прават доделувањето на договорот крајно неопходно. Неплаќањето на даноци или социјални придонеси, исто така, треба да се санкционира со задолжително исклучување на ниво на Унијата.

(70) Освен тоа, и на договорните органи и на договорните субјекти треба да им се даде можност да ги изземаат економските оператори кои се покажале како несигурни, на пример поради сериозни или повеќекратни прекршувања на еколошки или социјални обврски, вклучувајќи правила за пристапност за лицата со хендикеп, или други форми на сериозен професионален прекршок, како што се прекршувања на правилата за заштита на конкуренцијата или на правата на интелектуална сопственост. Треба да се појасни дека сериозните професионални нарушувања можат да го ставаат под прашање интегритетот на економскиот оператор и на тој начин да го направат

несоодветен да добие договор за концесија, независно од тоа дали тој поседува технички и економски капацитет за извршување на договорот. Имајќи го предвид фактот дека договорниот орган или договорниот субјект е одговорен за последиците од евентуалните погрешни одлуки, договорните органи и договорните субјекти треба, исто така, да се во можност да установат дека постои сериозно професионално прекршување кога пред донесувањето на конечна и обврзувачка одлука за постоење на задолжителни основи за исклучување, тие можат да докажат со соодветни средства, дека економскиот оператор ги прекршил своите обврски, вклучувајќи обврски во однос на плаќањето на даноци или социјални придонеси, освен ако во националното право не е предвидено поинаку. Договорните органи и договорните субјекти треба да можат, исто така, да исклучуваат кандидати или понудувачи кои покажале значителни слабости при исполнувањето на суштинските барања во претходните концесии или други договори со договорните органи или договорни субјекти, на пример неостварена испорака или неизвршување, значителни недостатоци на испорачаниот производ или услуга кои ги прават неупотребливи за предвидените намени или недопуштени дејства кои предизвикуваат сериозни сомневања за сигурноста на економскиот оператор. Во националното законодавство треба да се пропише максимален рок на такви исклучувања.

(71) Треба, сепак, да се предвиди можност економските оператори да донесат мерки за усогласеност насочени кон отстранувањето на последиците од евентуални кривични престапи или прекршоци и кон ефикасното спречување на идни случаи на недопуштени дејства. Овие мерки можат да се состојат, особено, од кадровски и организациски мерки како што се прекин на секакви врски со лица или организации вклучени во недопуштени дејства, соодветни мерки за кадровска реорганизација, спроведување на системи за известување и контрола, создавање на структура за внатрешна ревизија за следење на усогласеноста и усвојување на внатрешните правила за одговорност и надомест. Кога таквите мерки обезбедуваат доволно гаранции, предметниот економски оператор не треба повеќе да биде исклучен само на овие основи. Економските оператори треба да имаат можност да побараат преиспитување на мерките за усогласеност преземени со цел евентуално вклучување во постапката за доделување на концесија. Сепак, земјите-членки треба да бидат оние кои ќе ги дефинираат конкретните процедурални и материјални услови кои се применуваат во такви случаи. Особено, тие треба да се во можност да одлучуваат дали да дозволат на поединечните договорни органи или договорни субјекти да ги извршат соодветните проценки или да ја доверат оваа задача на други органи на централно или локално ниво.

(72) Важно е почитувањето од подизведувачи на важечките обврски во областа на еколошкото, социјалното и трудовото право, утврдени со правото на Унијата, националното право, колективните договори или со одредби на меѓународното еколошко, социјално и трудово право, наведени во оваа директива, под услов овие правила и нивната примена да се усогласени со правото на Унијата, да биде гарантирано од надлежните национални органи, како што се агенциите за трудови инспекции или агенциите за заштита на животната средина, преку соодветни активности во рамките на нивните надлежности и компетентност. Исто така, неопходно е да се обезбеди одреден степен на транспарентност во синцирот од подизведувачи, бидејќи тоа им дава на договорните органи и договорните субјекти информации за лицата кои присуствуваат на градилиштето на кои се вршат работите за нив, или за претпријатијата кои обезбедуваат услуги во или на згради, инфраструктури или зони, како што се општински сали, општински училишта, спортски објекти,

пристаништа или автопати, за кои договорните органи се одговорни или врз кои вршат директен надзор. Треба да се појасни дека обврската за доставување на потребните податоци во секој случај се однесува на концесионерот или врз основа на посебни клаузули кои секој договорен орган или договорен субјект треба да ги вклучи во сите постапки за доделување, или врз основа на обврски кои земјите-членки му ги наметнуваат на концесионерот преку општите одредби.

Исто така, треба да се појасни дека условите кои се однесуваат на извршување на почитувањето на важечките обврски во областа на еколошкото, социјалното и трудовото право, утврдени со правото на Унијата, националното право, колективните договори или одредби на меѓународното еколошко, социјално и трудово право, кои се наведени во оваа директива, под услов тие прописи и нивната примена да се усогласени со правото на Унијата, треба да се применуваат секогаш кога националното право на земјата-членка предвидува механизам за солидарна одговорност помеѓу подизведувачи и концесионерот. Освен тоа, треба експлицитно да се посочи дека земјите-членки треба да се во можност да преземат дополнителни мерки, на пример како што е проширување на опсегот на обврските за транспарентност или овозможување или барање од договорните органи или договорните субјекти да контролираат дали подизведувачите не се наоѓаат во некоја од ситуациите во кои би било оправдано исклучувањето на економските оператори. Кога овие мерки се применуваат за подизведувачи, треба да се обезбеди конзистентност со одредбите што се применуваат за концесионерот, така што присуството на задолжителни основи за исклучување да биде проследено со барање концесионерот да го замени соодветниот подизведувач. Кога таквата проверка открие присуство на незадолжителни основи за исклучување, треба да се појасни дека договорните органи или договорните субјекти имаат можност да побараат замена. Сепак, треба, исто така, експлицитно да се утврди дека договорните органи или договорните субјекти може да се должни да побараат замена на соодветниот подизведувач кога исклучувањето на концесионерот би било задолжително во такви случаи. Исто така, треба експлицитно да се утврди дека земјите-членки можат да предвидат построги правила за одговорност во националното право.

(73) Договорните органи или субјекти треба да ги оценуваат понудите врз основа на еден или неколку критериуми за доделување. За да се обезбеди транспарентност и еднаков третман, критериумите за доделување на концесија треба секогаш да се усогласени со некои општи стандарди. Овие стандарди може да се однесуваат на фактори кои не се чисто економски, но влијаат врз вредноста на понудата од гледна точка на договорниот орган или договорниот субјект и му дозволуваат да определи целокупна економска корист за договорниот орган или договорниот субјект. Критериумите треба да бидат објавени однапред на сите потенцијални кандидати или понудувачи, да бидат поврзани со предметот на договорот и да не му остават на договорниот орган или договорниот субјект неограничена слобода на избор. Тие треба да овозможат ефикасна конкуренција и да бидат придружени со барања што даваат можност за вистинска проверка на информациите обезбедени од понудувачите. Во критериумите за доделување треба да може да бидат вклучени, меѓу другото, еколошки, социјални критериуми или критериуми поврзани со иновациите. Договорните органи или договорните субјекти треба, исто така, да ги наведат критериумите за доделување, почнувајќи од најважните, за да се осигури еднаков третман на потенцијалните понудувачи на таков начин што во текот на подготовката на понудата ќе се овозможи увид во сите елементи кои ќе се земаат во предвид.

Во исклучителни случаи, кога договорниот орган или договорниот субјект добие

понуда која нуди иновативно решение со исклучително високо ниво на функционално спроведување кое не би можело да се предвиди од ажурен договорен орган или договорен субјект, договорниот орган или договорниот субјект треба, вонредно, да е во можност да го измени редоследот на критериумите за доделување за да ги земе предвид новите можности понудени од ова иновативно решение, доколку со таа измена се гарантира еднаков третман на сите постоечки или потенцијални понудувачи, со издавање на нова покана за поднесување понуди или, каде што е соодветно, објавување ново известување за концесија.

(74) Електронските средства за информирање и комуникација може значително да го поедностават објавувањето на концесиите и да ги зголемат ефикасноста, брзината и транспарентноста на процесите за доделување на концесии. Тие би можеле да станат стандардни средства за комуникација и размена на информации во постапките за доделување на концесија, бидејќи суштински ги зголемуваат можностите на економските оператори да учествуваат во постапките за доделување на концесија во рамките на целиот внатрешен пазар.

(75) Договорите за концесија обично вклучуваат долгорочни и комплексни технички и финансиски аранжмани кои често подлежат на променливи околности. Затоа, потребно е да се појаснат условите под кои измените на дадена концесија за време на нејзиното спроведување налагаат спроведување на нова постапка за доделување на концесија, земајќи ја предвид соодветната судска пракса на Судот на правдата на Европската унија. Нова постапка за доделување на концесија се бара во случај на значајни промени во првичната концесија, особено во полето на примена и содржината на меѓусебните права и обврски на страните, вклучувајќи ја распределбата на правата на интелектуална сопственост. Таквите промени ја покажуваат намерата на страните повторно да ги договорат основните услови на таа концесија. Таков е случајот, особено, кога изменетите услови би влијаеле на резултатот од постапката, ако беа вклучени во првичната постапка. Измени на концесијата, кои водат до минимална промена на вредноста на договорот во рамките на одредена вредност, треба секогаш да бидат можни без да има потреба да се спроведе нова постапка за доделување на концесија. За таа цел и за да се обезбеди правна сигурност, во оваа директива треба да се предвидат минимални прагови, под кои не е потребно спроведување на нова постапка за доделување. Измени на концесијата над овие прагови треба да се можни без да има потреба да се спроведе нова постапка за доделување на концесија, кога таквите измени се усогласени со одредени услови. Таков може да биде, на пример случајот на измени кои станале неопходни како последица на потребата да се земат предвид барањата на договорните органи или договорните субјекти во врска со барања за безбедност и земајќи ги предвид особеностите на таквите активности, како што се управување на планински спортски и туристички објекти, каде што законодавството може да се развива со цел известување за соодветните ризици, доколку овие измени се усогласени со соодветните услови утврдени во оваа директива.

(76) Можно е договорните органи и договорните субјекти да бидат соочени со надворешните околности кои не можеле да ги предвидат кога ја доделиле концесијата, особено кога спроведувањето на концесијата опфаќа подолг временски период. Во овие случаи потребен е одреден степен на флексибилност за прилагодување на концесијата на околностите без спроведување на нова постапка за доделување на концесија. Поимот за непредвидени околности се однесува на околности кои не можеле да бидат предвидени и покрај ажурната подготовка на почетното доделување од договорниот орган или договорниот субјект, земајќи ги предвид нивните расположливи средства, природата и карактеристиките на конкретниот проект, добрите

практики во соодветната област и потребата да се обезбеди соодветна врска помеѓу ресурсите потрошени за подготовките на доделувањето на концесијата и нејзината предвидена вредност. Сепак, ова не може да се применува во случаите кога измената доведува до промена во природата на целата концесија, на пример, при замена на работите што треба да се извршат или на услугите кои треба да се обезбедат со нешто друго или при суштински промени на типот на концесијата, бидејќи во таква ситуација може да се претпостави хипотетичко влијание врз резултатот. За концесии доделени за целите на активност која не е наведена во Анекс II, евентуалното зголемување на вредноста што не наметнува спроведување на нова постапка за доделување, не треба да надминува повеќе од 50% на вредноста на првичната концесија. Кога се прават неколку последователни измени, овој праг треба да се применува за вредноста на секоја измена. Овие последователни измени не треба да се насочени кон заобиколување на оваа директива.

(77) Во согласност со начелата за еднаков третман и транспарентност, успешниот понудувач не треба, на пример, кога концесијата била прекината поради недостатоци во извршувањето, да биде заменет со друг економски оператор, без концесијата да биде повторно достапна за конкуренцијата. Сепак, успешниот понудувач кој ја извршува концесијата, треба да е во можност, особено кога концесијата е доделена на група на економски оператори, да претрпи одредени структурни промени за време на нејзиното спроведување, како што се чисто внатрешна реорганизација, преземања, спојувања и набавки или стечај. Таквите структурни промени не треба автоматски да наметнуваат спроведување на нови постапки за доделување на концесијата извршена од тој понудувач.

(78) Договорните органи и договорните субјекти треба да имаат можност да предвидуваат измени на договорот за концесија преку клаузули за ревизија или клаузула за избор, но овие клаузули не треба да им даваат неограничена слобода. Затоа, во оваа директива треба да се утврди до кој степен може да се предвидуваат измени на првичниот договор за концесија. Оттука, треба да се појасни дека доволно јасно формулирани клаузули за ревизија или за избор може, на пример, да предвидуваат индексации на цените или да осигураат дека на пример, комуникациска опрема која се испорачува во рамките на определен период, продолжува да е соодветна, исто така и во случај на промена на протоколи за комуникација или други технолошки промени. Освен тоа, треба да биде можно преку доволно јасни клаузули да се предвидат прилагодувања на концесијата, кои станале неопходни поради технички проблеми кои настанале за време на активноста или одржувањето. Исто така, треба да се потсети дека концесиите би можеле на пример да вклучуваат како обично одржување, така и вонредни интервенции на одржување, кои може да се потребни за обезбедување на континуитет на одредена јавна услуга.

(79) Договорните органи и договорните субјекти може да се соочуваат со ситуации кои наложуваат дополнителни работи или услуги. Во такви случаи, под услов да се исполнети условите утврдени во оваа директива, дадена измена на почетната концесија без да се спроведе нова постапка за доделување на концесија треба да се смета за оправдана.

(80) Понекогаш договорните органи и договорните субјекти се соочуваат со околности кои наметнуваат предвремено раскинување на договорот за концесија со цел усогласување со обврските кои произлегуваат од правото на Унијата во областа на концесиите. Затоа, земјите-членки треба да гарантираат дека договорните органи и договорните субјекти имаат можност, под услови утврдени со националното право, да

прекинат договор за концесија за време на неговиот рок на извршување, ако тоа се бара според правото на Унијата.

(81) За да биде обезбедена соодветна судска заштита за кандидатите и понудувачите во постапките за доделување на концесија, како и за да се обезбеди ефективна примена на оваа директива и начелата на ДФЕУ, Директива 89/665/ЕЕЗ на Советот ⁽¹⁾ и Директива 92/13/ЕЕЗ на Советот ⁽²⁾ треба да се применуваат и во однос на концесии за услуги и концесии за работи доделени и од договорни органи и од договорни субјекти. Затоа, Директиви 89/665/ЕЕЗ и 92/13/ЕЕЗ треба да бидат соодветно изменети.

(82) Обработката на личните податоци во согласност со оваа директива треба да се регулира со Директива 95/46/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот⁽³⁾.

(83) Од земјите-членки се бара доследно и систематски да го следат спроведувањето и функционирањето на правилата за доделување на договори за концесија за да обезбедат ефикасно и еднаква примена на правото на Унијата.

(84) Комисијата треба да ги оцени економските ефекти врз внатрешниот пазар, особено во поглед на фактори како што се прекуграничното доделување на договори, учеството на МСП и трошоците за трансакции кои произлегуваат од примената на праговите утврдени во оваа директива, и од исклучувањето утврдено во член 12, земајќи ги предвид специфичните структури во секторот на водите. До 18 април 2019 година Комисијата треба да поднесе извештај за ова прашање до Европскиот парламент и до Советот. Во согласност со член XXIV(7) од ГПА, ГПА ќе подлежи на дополнителни преговори три години по неговото влегување во сила и потоа периодично. Во тој контекст, соодветноста на нивото на праговите треба да се разгледа во рамките на преговорите согласно ГПА, ако се земе предвид влијанието на инфлацијата и трошоците за трансакции. Комисијата, кога е можно и соодветно, треба да ја разгледа можноста да предложи зголемување на праговите кои се применуваат согласно ГПА, за време на следната рунда преговори. Во случај на промена на овие прагови, извештајот кој го подготвува Комисијата треба, каде што е соодветно, да биде проследен со законодавен предлог за промена на праговите утврдени во оваа директива.

(85) Со цел прилагодување кон брзите технички, економски и регулаторни промени, на Комисијата треба да ѝ биде делегирана моќ да донесува акти во согласност со член 290 од ДФЕУ во врска со преиспитување на списокот на актите утврден во Анекс III, да ги преиспитува техничките постапки за пресметковни методи во однос на прагот, како и периодично да го преиспитува самиот праг, да ги менува упатувањата кон номенклатурата за ОПЈН/CPV и да ја прилагодува листата на актите утврдена во Анекс X. Од особена важност е за време на подготвителната работа Комисијата да одржи соодветни консултации, вклучувајќи на експертско ниво. Комисијата, при подготовката и изготвувањето на делегираните акти треба да обезбеди симултано, навремено и соодветно пренесување на релевантните документи на Европскиот

¹ Директива 89/665/ЕЕЗ на Советот од 21 декември 1989 година за координирање на закони, прописи и административни одредби во врска со примената на постапките за ревизија на доделувањата на договори за јавни набавки и јавни работи (Сл. весник L 395, 30.12.1989 година, стр. 33).

² Директива 92/13/ЕЕЗ на Советот од 25 февруари 1992 година за координирање на закони, прописи и административни одредби во врска со примена на прописите на Заедницата за постапките за набавки на субјектите од секторите: водостопанство, енергетика, сообраќај и телекомуникации (Сл. весник L 76, 23.3.1992 година, стр. 14).

³ Директива 95/46/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 24 октомври 1995 година за заштита на лицата во однос на обработката на личните податоци и на слободното движење на таквите податоци (Сл. весник L 281, 23.11.1995 година, стр. 31).

парламент и на Советот.

(86) За да се обезбедат еднакви услови во врска со постапката за изготвување и пренос на известувањата и испраќање и објавување на податоците наведени во Анекси V, VII и VIII, овластувањата за спроведување треба да се пренесат на Комисијата. Овие овластувања треба да се користат во согласност со Регулатива (ЕУ) бр. 182/2011 на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾. Советодавната постапка треба да се користи за прифаќање на акти за спроведување кои немаат влијание ниту врз финансиската состојба, ниту врз природата и полето на примена на обврските што произлегуваат од оваа директива. Напротив, овие акти се од чисто административна природа и служат за олеснување на примената на оваа директива.

(87) Бидејќи целта на оваа директива, имено координација на законите, прописите и административните одредби на земјите-членки кои се применливи за одредени постапки за доделување на концесија, не може да биде постигната во доволна мера од земјите-членки, туку поради нејзиниот опсег и последици би можела подобро да се постигне на ниво на Унијата, Унијата може да донесе мерки во согласност со начелото на супсидијарност како што е утврдено во член 5 од ДЕУ. Во согласност со начелото на пропорционалност, како што е утврдено во тој член, оваа директива не го надминува неопходното за постигнување на таа цел.

(88) Во согласност со Заедничката политичка декларација на земјите-членки и Комисијата за објаснувачки документи од 28 септември 2011 година, земјите-членки, во оправдани случаи, прифаќаат кон известувањето за своите мерки за транспонирање да приложат еден или повеќе документи кои ја објаснуваат врската помеѓу елементите на дадена директива и нивните соодветни делови од националните инструменти за транспонирање. Во однос на оваа директива, законодавецот смета дека пренесувањето на овие документи е оправдано,

ЈА ДОНЕСЕ ОВАА ДИРЕКТИВА:

НАСЛОВ I: ПРЕДМЕТ, ПОЛЕ НА ПРИМЕНА, НАЧЕЛА И ДЕФИНИЦИИ

ПОГЛАВЈЕ I: Поле на примена, општи начела и дефиниции

ДЕЛ I: ПРЕДМЕТ, ПОЛЕ НА ПРИМЕНА, ОПШТИ НАЧЕЛА, ДЕФИНИЦИИ И ПРАГОВИ

Член 1: Предмет и поле на примена

Член 2: Начело за слободно управување на јавните органи

Член 3: Начело за еднаков третман, недискриминација и транспарентност

Член 4: Слобода за дефинирање на услугите од општ економски интерес

Член 5: Дефиниции

Член 6: Договорни органи

Член 7: Договорни субјекти

Член 8: Праг и методи за пресметување на проценетата вредност на концесии

Член 9: Ревидирање на прагот

¹ Регулатива (ЕУ) бр. 182/2011 на Европскиот парламент и на Советот од 16 февруари 2011 година за утврдување на правилата и општите начела за механизмите за контрола од страна на земјите-членки врз извршувањето на овластувањата за спроведување од страна на Комисијата (Сл. весник L 55, 28.2.2011 година, стр. 13).

ДЕЛ II: ИЗЗЕМАЊА

Член 10: Изземања кои се применуваат за концесиите доделени од договорните органи и договорните субјекти

Член 11: Специфични изземања на полето на електронските комуникации

Член 12: Специфични изземања на полето на водите

Член 13: Концесии доделени на здружено претпријатие

Член 14: Концесии доделени на заедничко вложување или на договорен субјект кој претставува дел од заедничко вложување

Член 15: Соопштување на информации од договорни субјекти

Член 16: Исклучување на активности кои се директно изложени на конкуренција

Член 17: Концесии помеѓу субјекти во рамки на јавниот сектор

ДЕЛ III: ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 18: Времетраење на концесијата

Член 19: Социјални и други посебни услуги

Член 20: Комбинирани договори

Член 21: Комбинирани договори за јавни набавки кои вклучуваат аспекти од областа на одбраната и безбедноста

Член 22: Договори кои опфаќаат и активности кои се наведени во Анекс II и други активности

Член 23: Концесии кои опфаќаат и активности наведени во Анекс II и активности кои вклучуваат аспекти од областа на одбраната и безбедноста

ДЕЛ IV: ПОСЕБНИ СЛУЧАИ

Член 24: Резервирани концесии

Член 25: Услуги за истражување и развој

ПОГЛАВЈЕ II: Начела

Член 26: Економски оператори

Член 27: Номенклатури

Член 28: Доверливост

Член 29: Правила кои се применуваат за пренос на информации

НАСЛОВ II: ПРАВИЛА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ КОНЦЕСИИ: ОПШТИ НАЧЕЛА И ПРОЦЕДУРАЛНИ ГАРАНЦИИ

ПОГЛАВЈЕ I: Општи начела

Член 30: Општи начела

Член 31: Соопштенија за концесии

Член 32: Соопштенија за доделување концесии

Член 33: Форма и начин на објавување на известувањата

Член 34: Пристап до документацијата за концесија по електронски пат

Член 35: Борба против корупцијата и спречување на конфликти на интереси

ПОГЛАВЈЕ II: Процедурални гаранции

Член 36: Технички и функционални барања

Член 37: Процедурални гаранции

Член 38: Избирање и квалитативно оценување на кандидатите

Член 39: Рокови за прием на барања и понуди за концесии

Член 40: Обезбедување на информации на кандидатите и понудувачите

Член 41: Критериуми за доделување

НАСЛОВ III: ПРАВИЛА ЗА ИСПОЛНУВАЊЕ КОНЦЕСИИ

Член 42: Склучување поддоговори

Член 43: Измена на договорите во текот на нивното траење

Член 44: Престанок на договорите за концесија

Член 45: Следење и известување

НАСЛОВ IV: ИЗМЕНИ НА ДИРЕКТИВИ 89/665/ЕЕЗ И 92/13/ЕЕЗ

Член 46: Измени на Директива 89/665/ЕЕЗ

Член 47: Измени на Директива 92/13/ЕЕЗ

НАСЛОВ V: ДЕЛЕГИРАНИ ОВЛАСТУВАЊА, ОВЛАСТУВАЊА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 48: Извршување на делегирањето

Член 49: Итна постапка

Член 50: Постапка на комитет

Член 51: Транспонирање

Член 52: Преодни одредби

Член 53: Следење и известување

Член 54: Влегување во сила

Член 55: Адресати

АНЕКСИ:

АНЕКС I: ЛИСТА НА АКТИВНОСТИТЕ НАВЕДЕНИ ВО ТОЧКА (7) ОД ЧЛЕН 5

АНЕКС II: АКТИВНОСТИ КОИ ГИ ИЗВРШУВААТ ДОГОВОРНИТЕ СУБЈЕКТИ КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 7

АНЕКС III: ЛИСТА НА ПРАВНИ АКТИ НА УНИЈАТА НАВЕДЕНИ ВО ТОЧКА (Б) ОД ЧЛЕН 7(2)

АНЕКС IV: УСЛУГИ НАВЕДЕНИ ВО ЧЛЕН 19

АНЕКС V: ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА КОНЦЕСИИ НАВЕДЕНИ ВО ЧЛЕН 31

АНЕКС VI: ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ПРВИЧНИТЕ ИНФОРМАЦИИ ВО ОДНОС НА КОНЦЕСИИ ЗА СОЦИЈАЛНИ И ДРУГИ ПОСЕБНИ УСЛУГИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 31(3)

АНЕКС VII: ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 32

АНЕКС VIII: ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ ВО ОДНОС НА КОНЦЕСИИ ЗА СОЦИЈАЛНИ И ДРУГИ ПОСЕБНИ УСЛУГИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 32

АНЕКС IX: КАРАКТЕРИСТИКИ ВО ВРСКА СО ОБЈАВУВАЊЕТО

АНЕКС X: ЛИСТА НА МЕЃУНАРОДНИ СОЦИЈАЛНИ И ЕКОЛОШКИ КОНВЕНЦИИ НАВЕДЕНИ ВО ЧЛЕН 30(3)

АНЕКС XI: ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊА ЗА ИЗМЕНИ НА КОНЦЕСИИ ВО ТЕКОТ НА НИВНОТО ТРАЕЊЕ ВО СОГЛАСНОСТ СО ЧЛЕН 43

НАСЛОВ I

ПРЕДМЕТ, ПОЛЕ НА ПРИМЕНА, НАЧЕЛА И ДЕФИНИЦИИ

ПОГЛАВЈЕ I

Поле на примена, општи начела и дефиниции

Дел I

ПРЕДМЕТ, ПОЛЕ НА ПРИМЕНА, ОПШТИ НАЧЕЛА, ДЕФИНИЦИИ И ПРАГОВИ

Член 1

Предмет и поле на примена

1. Со оваа директива се утврдуваат правилата во врска со постапките на договорни органи и договорни субјекти за доделување на концесии, чија вредност е проценета да биде не помала од прагот утврден во член 8.
2. Оваа директива се применува за доделувањето на концесии за работи или услуги на економски оператори од:
 - (а) договорните органи; или
 - (б) договорните субјекти, доколку работите или услугите се наменети за вршење на една од активностите наведени во Анекс II.
3. Примената на оваа директива подлежи на член 346 од ДФЕУ.
4. Договори, решенија или други правни инструменти со кои се уредува пренесувањето на овластувањата и одговорностите за спроведување на јавни задачи помеѓу договорни органи или договорни субјекти или здруженија од договорни органи или договорни субјекти и не предвидуваат награда за извршување на договорните обврски, се сметаат за прашање на внатрешна организација на засегнатата земја-членка и како такви не се засегнати во никој случај со оваа директива.

Член 2

Начело за слободно управување на јавните органи

1. Со оваа директива се признава начелото за слободно управување од страна на националните, регионалните и локалните органи во согласност со националното право и правото на Унијата. Овие органи имаат право да одлучат кој е најдобриот начин за управување со извршувањето на работите или за обезбедувањето на услуги со цел, особено, да се обезбеди високо ниво на квалитет, безбедност и достапност, еднаков третман и промовирање на универзалниот пристап и на правата на корисниците на јавните услуги.

Наведените органи можат да изберат да ги извршуваат своите задачи поврзани со јавниот интерес со сопствени ресурси или во соработка со други органи или да ги доделуваат овие задачи на економски оператори.

2. Оваа директива не влијае врз системите на сопственост на имот на земјите-членки. Особено, не бара приватизација на јавните претпријатија кои обезбедуваат услуги на населението.

Член 3

Начело за еднаков третман, недискриминација и транспарентност

1. Договорните органи и договорните субјекти со економските оператори се однесуваат на еднакво и без дискриминација и постапуваат на транспарентен и пропорционален начин.

Концептот на постапката за доделување на концесија, вклучувајќи ја проценката на вредноста, не треба да се прави со цел оваа постапка да биде исклучена од полето на примена на оваа директива или да се даде неоправдана предност или да се ставаат во неповолна положба определени економски оператори или одредени работи, добра или услуги.

2. Договорните органи и договорните субјекти се стремат да обезбедат транспарентност на постапката за доделување и на извршувањето на договорот, во согласност со член 28.

Член 4

Слобода за дефинирање на услугите од општ економски интерес

1. Оваа директива не влијае врз слободата на земјите-членки да одредуваат, во согласност со правото на Унијата, кои услуги ги сметаат за услуги од општ економски интерес, како треба да се организираат и финансираат таквите услуги, во согласност со правилата за државна помош и на какви посебни обврски треба да подлежат. Освен тоа, оваа директива не влијае на начинот на кој земјите-членки ги организираат своите системи за социјална сигурност.

2. Некономски услуги од општ интерес се надвор од полето на примена на оваа директива.

Член 5

Дефиниции

За целите на оваа директива се применуваат следните дефиниции:

(1) „концесии“ значи концесии за работи или услуги, како што се дефинирани во точки (а) и (б):

(а) „концесија за работи“ значи договор со кој се остварува паричен интерес,

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

склучен во писмена форма преку кој еден или повеќе договорни органи или договорни субјекти го доделуваат извршувањето на работите на еден или повеќе економски оператори, чиј надомест се состои само од правото на искористување на работите кои се предмет на договорот или од тоа право во комбинација со исплата;

(б) „концесија за услуги“ значи договор со кој се остварува паричен интерес, склучен во писмена форма преку кој еден или повеќе договорни органи или договорни субјекти го доделуваат обезбедувањето на и управувањето со услуги освен извршувањето работи наведено во точка (а) на еден или повеќе економски оператори, чиј надомест се состои само од правото на искористување на услугите кои се предмет на договорот или од тоа право во комбинација со исплата.

Доделувањето на концесија за работи или услуги вклучува трансфер на концесионерот на оперативен ризик од искористувањето на тие работи или услуги, вклучувајќи ризик поврзан со побарувачката, или ризик поврзан со понудата, или и двете. Се смета дека концесионерот презел оперативен ризик, кога при нормални услови на работа не му е гарантирано дека ќе ја поврати инвестицијата или трошоците кои произлегуваат од дејството на работите и услугите кои се предмет на концесијата. Делот од ризикот кој е префрлен на концесионерот, вклучува вистинска изложеност на непредвидените промени на пазарот, така што евентуалната проценета загуба предизвикана од концесионерот не е само симболична или занемарлива;

(2) „економски оператор“ е секое физичко или правно лице или јавен субјект, или група такви лица или субјекти, вклучувајќи привремени здруженија на претпријатија, кои нудат извршување на работи и/или работа, испорака на производи или обезбедување на услуги на пазарот;

(3) „кандидат“ значи економски оператор кој побарал покана или бил поканет да учествува во постапка за доделување на концесија;

(4) „понудувач“ значи економски оператор кој поднел понуда;

(5) „концесионер“ значи економски оператор на кој му е доделена концесија;

(6) „пишан“ или „во писмена форма“ значи секој израз кој се состои од зборови или бројки кои можат да бидат прочитани, размножени и последователно соопштени, вклучувајќи и информации кои се пренесуваат и чуваат преку електронски средства;

(7) „извршување на работи“ значи извршувањето или проектирањето и извршувањето работи кои се однесуваат на една од активностите наведени во Анекс I, или на работа, или реализација, без оглед на каков начин, на работа, која одговара на барањата утврдени од договорниот орган или договорниот субјект кој остварува одлучувачко влијание врз видот или проектот на работата;

(8) „работа“ значи резултатот од градежни работи или активности поврзани со градежништвото, земен во целина, кој е доволен сам по себе да изврши економска или техничка функција;

(9) „електронски средства“ значи електронска опрема за обработка (вклучувајќи дигитална компресија) и чување на податоци, кои се пренесени, испорачани и примени преку кабел, радиобранови, оптички средства или преку други електромагнетни средства;

(10) „ексклузивно право“ значи право доделено од надлежен орган на дадена земја-

членка со закон, регулатива или објавена административна одредба која е во согласност со Договорите, чиј ефект е ограничување на извршувањето на дадена активност на еден економски оператор и со што значително се влијае на можноста на други економски оператори да вршат таква активност;

(11) „посебно право“ значи право доделено од надлежен орган на дадена земја-членка со закон, регулатива или објавена административна одредба која е во согласност со Договорите, чиј ефект е ограничување на извршувањето на дадена активност на два или повеќе економски оператори и со што значително се влијае на можноста на други економски оператори да вршат таква активност;

(12) „документација за концесија“ значи кој било документ кој е составен од договорниот орган или договорниот субјект, или документ на кој се упатува, со цел опис или одредување на елементите на концесијата или постапката, вклучувајќи го известувањето за концесијата, техничките и функционалните барања, предложените услови на концесијата, формати на документите кои ги поднесуваат кандидатите и понудувачите, информации за општо применливите обврски и секакви други дополнителни документи;

(13) „иновација“ значи спроведување на нов или значително подобрен производ, услуга или процес, вклучувајќи, но без ограничување на производство, градење или изградба, нов метод за пласирање на пазарот, или нов организациски метод на стопанските практики, работното место или надворешните односи, меѓу другото со цел да се помогне во надминувањето на општествените промени или за спроведување на стратегијата „Европа 2020“.

Член 6

Договорни органи

1. За целите на оваа директива, „договорни органи“ значи државни, регионални или локални органи, тела регулирани со јавно право или здруженија кои се создадени од еден или повеќе такви органи или од едно или повеќе такви тела регулирани со јавно право, различни од органите, телата или здруженијата кои извршуваат некоја од активностите наведени во Анекс II и доделуваат концесија за вршење на една од тие активности.

2. „Регионални органи“ ги вклучуваат сите органи на административните единици наведени во неисцрпна листа во класификациите НУТС 1 и 2 на Регулатива (ЕЗ) бр.1059/2003 на Европскиот парламент и на Советот (¹).

3. „Локални власти“ ги вклучуваат сите органи на административните единици кои припаѓаат во класификацијата НУТС 3 и помалите административни единици во согласност со Регулатива (ЕЗ) бр.1059/2003.

4. „Тела регулирани со јавно право“ се тела кои ги имаат сите карактеристики наведени подолу:

- (а) создадени се со специфична цел да ги задоволи потребите од општ интерес, кои немаат индустриска или комерцијална природа;
- (б) имаат статус на правно лице; како и
- (в) во најголем дел се финансирани од државните, регионалните или

¹ Регулатива (ЕЗ) бр. 1059/2003 на Европскиот парламент и на Советот од 26 мај 2003 година за утврдување на заедничка класификација на територијални единици за статистика (НУТС) (Сл. весник L 154, 21.6.2003 година, стр.1).

локалните органи или од други тела регулирани со јавното право; или подлежат на надзор на управувањето од страна на овие органи или организации; или имаат административен, управен или надзорен орган, повеќето од половината од членовите се именувани од државните, регионалните или локалните органи или од други тела регулирани со јавно право.

Член 7

Договорни субјекти

1. За целите на оваа директива „договорни субјекти“ значи субјекти кои извршуваат една од активностите наведени во Анекс II и доделуваат концесија за вршење на една од тие активности, и кои се:

- (а) државни, регионални или локални органи, тела регулирани со јавното право или здруженија кои се создадени од еден или повеќе такви органи или од едно или повеќе такви тела регулирани со јавното право;
- (б) јавни претпријатија како што се дефинирани во став 4 од овој член;
- (в) субјекти, различни од оние наведени во точките (а) и (б) од овој став, но кои вршат дејност врз основа на специјални или ексклузивни права дадени за извршување на една од активностите наведени во Анекс II.

2. Субјекти на кои им се обезбедени посебни или ексклузивни права преку постапка во која бил обезбеден соодветен публицитет и каде што обезбедувањето на тие права се заснова на објективни критериуми, не претставуваат „договорни субјекти“ во рамки на значењето на точка (в) од став 1. Тие постапки вклучуваат:

- (а) постапки за јавни набавки со претходен повик за наддавање во согласност со Директива 2014/24/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾ и Директива 2014/25/ЕУ, Директива 2009/81/ЕЗ или со оваа директива;
- (б) постапки според други правни акти на Унијата, наведени во Анекс III, обезбедувајќи доволна претходна транспарентност за издавање на дозволи врз основа на објективни критериуми.

3. Комисијата е овластена да донесува делегирани акти во согласност со член 48 во врска со измените на листата со правни акти на Унијата утврдена во Анекс III, кога тоа се бара поради укинување или измени на тие акти или поради усвојувањето на нови акти.

4. „Јавно претпријатие“ значи секое претпријатие над кое договорните органи можат, директно или индиректно, да имаат доминантно влијание поради сопственоста или финансиското учество во него, или поради правилата кои го регулираат.

Доминантно влијание од страна на договорните органи се претпоставува во секој еден од следните случаи во кои овие органи, директно или индиректно:

- (а) поседуваат мнозинство од запишаниот капитал на претпријатието;
- (б) контролираат мнозинството од гласовите поврзани со акциите издадени од претпријатието;
- (в) можат да именуваат повеќе од половина од членовите на административниот, управниот или надзорниот орган на претпријатието.

¹ Директива 2014/24/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за јавни набавки (види стр.65 од овој Службен весник).

Член 8

Праг и методи за пресметување на проценетата вредност на концесии

1. Оваа директива се применува за концесии чија вредност е еднаква или поголема од 5 186 000 ЕУР.

2. Вредноста на концесијата е вкупниот промет на концесионерот остварен во текот на траењето на договорот, без ДДВ, како што е проценета од договорниот орган или договорниот субјект, со оглед на работите и услугите кои се предмет на концесијата, како и за резервите кои се поврзани со тие работи и услуги.

Проценетата вредност треба да е важечка во моментот на испраќање на известувањето за концесијата или, во случаите во кои не се предвидува такво известување, во моментот во кој договорниот орган или договорниот субјект ја започнува постапката за доделување на концесија, на пример со стапување во контакт со договорни економски оператори во врска со концесијата.

За целите на став 1, доколку вредноста на концесијата во моментот на доделувањето е повеќе од 20% повисока од нејзината проценета вредност, важечката проценета вредност е вредноста на концесијата во моментот на доделувањето.

3. Проценетата вредност на концесијата се пресметува врз основа на објективен метод определен во документацијата за концесијата. При пресметување на проценетата вредност на концесијата договорните органи и договорните субјекти, каде што е применливо, го земаат предвид, особено, следното:

- (а) вредноста на секоја можна опција и секое продолжување на траењето на концесијата;
- (б) приходи од надоместоци и казни платени од корисниците на работите или услугите, различни од оние собрани во име на договорниот орган или договорниот субјект;
- (в) плаќања или какви било финансиски предности во каква и да е форма кои договорниот орган или договорниот субјект или друг јавен орган ги доделува на концесионерот, вклучувајќи компензација за усогласување со обврска за јавна услуга и субвенционирање на јавни инвестиции;
- (г) вредноста на грантовите или какви било други финансиски предности во каква и да е форма, обезбедени од трети лица за спроведување на концесијата;
- (д) приходи од продажба на средства кои се дел од концесијата;
- (ѓ) вредноста на сите добра и услуги, ставени на располагање на концесионерот од договорните органи или договорните субјекти, под услов дека се потребни за извршување на работите или обезбедување на услугите;
- (е) какви било награди или плаќања за кандидатите или понудувачите.

4. Изборот на метод за пресметување на проценетата вредност на концесијата не се врши со цел нејзино исклучување од полето на примена на оваа директива. Концесијата не може да се дели на делови со цел да не припаѓа во полето на примена на оваа директива, освен ако тоа е оправдано од објективни причини.

5. Кога некоја предложена работа или услуга може да доведе до доделување на концесии во форма на посебни делови, се зема предвид вкупната проценета вредност на сите посебни делови.

6. Кога вкупната вредност на деловите е еднаква или го надминува прагот утврден во овој член, оваа директива се применува на доделувањето на секој дел.

Член 9

Ревидирање на прагот

1. На секои две години, почнувајќи од 30 јуни 2013 година, Комисијата проверува дали прагот утврден во член 8(1) одговара на прагот утврден во Договорот за јавни набавки на Светската трговска организација („ГПА“), за концесии за работи и, каде што е потребно, го преиспитува прагот во согласност со овој член.

Во согласност со методот за пресметување утврден во ГПА, Комисијата ја пресметува вредноста на прагот врз основа на просечната дневна вредност на еврото во однос на посебни права на влечење (ППВ) за период од 24 месеци, кој завршува на 31 август пред ревизијата што почнува да се применува од 1 јануари. Вредноста на прагот ревидиран на таков начин, каде што е потребно, се заокружува до најблиските илјада евра за да се обезбеди почитување на важечкиот праг пропишан во ГПА, изразен во ППВ.

2. На секои две години, почнувајќи од 1 јануари 2014 година, Комисијата ги одредува вредностите, во националните валути на земјите-членки чија валута е различна од еврото, на прагот на член 8(1), ревидиран согласно став 1 од овој член.

Во согласност со методот за пресметување утврден во ГПА, одредувањето на овие вредности се заснова на просечните дневни вредности на тие валути што одговара на применливиот праг изразен во евра, за период од 24 месеци, кој завршува на 31 август пред ревизијата што почнува да се применува од 1 јануари.

3. Комисијата во *Службениот весник на Европската унија* објавува информации за ревидираниот праг наведен во став 1, неговата соодветна вредност во националните валути наведена во првиот потстав од став 2 и вредноста утврдена во согласност со вториот потстав од став 2 во почетокот на месец ноември по нивната ревизија.

4. Комисијата е овластена да донесува делегирани акти во согласност со член 48 за прилагодување на методологијата утврдена во вториот потстав од став 1 од овој член кон секоја промена на методологијата предвидена во ГПА, за ревизија на прагот наведен во член 8(1) и за утврдување на соодветните вредности во националните валути на земјите-членки чија валута е различна од еврото, како што е наведено во став 2 од овој член.

Комисијата, исто така, е овластена да донесува делегирани акти во согласност со член 48 за ревизија на прагот наведен во член 8(1) согласно став 1 од овој член.

5. Кога е потребно да се ревидира тој праг, а временските ограничувања ја спречуваат примената на постапката наведена во член 48 и кога важните причини за итност го налагаат тоа, постапката предвидена во член 49 се применува за делегирани акти донесени во согласност со вториот потстав од став 4 од овој член.

Дел II

Изземања

Член 10

Изземања кои се применуваат за концесиите доделени од договорните органи и договорните субјекти

1. Оваа директива не се применува на концесиите за услуги доделени на договорен

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

орган или договорен субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) или на здружение од такви органи или субјекти врз основа на ексклузивно право.

Оваа директива не се применува на концесиите за услуги доделени на економски оператор врз основа на ексклузивно право кое е предвидено во согласност со ДФЕУ и со правните акти на Унијата со кои се утврдуваат заеднички правила за пристап до пазарот применливи за активностите наведени во Анекс II.

2. По пат на отстапување од вториот потстав од став 1 од овој член, кога во секторското законодавство на Унијата наведено во истиот потстав за одреден сектор не се предвидуваат посебни обврски во врска со транспарентноста, се применува член 32.

Кога една земја-членка на економски оператор му обезбедува ексклузивно право да врши некоја од активностите наведени во Анекс II, таа ја известува Комисијата за тоа во рок од еден месец по обезбедувањето на ова ексклузивно право.

3. Оваа директива не се применува на концесиите за воздухопловни услуги засновани на издавање на дозвола за работа во рамки на значењето на Регулатива (ЕЗ) бр. 1008/2008 на Европскиот парламент и на Советот (¹), или за концесии за јавни услуги за превоз на патници во рамки на значењето на Регулатива (ЕЗ) бр. 1370/2007.

4. Оваа директива не се применува на концесиите кои договорниот орган или договорниот субјект е должен да ги додели или организира во согласност со постапки различни од оние утврдени во оваа директива, основани преку кое и да било од следните:

(а) правен инструмент за воспоставување на меѓународни законски обврски, на пример меѓународна спогодба склучена во согласност со ДФЕУ помеѓу земја-членка и една или повеќе трети земји или нивни пододдели и кој опфаќа работи, добра или услуги наменети за заедничко спроведување или користење на проект од неговите потписнички;

(б) меѓународна организација.

Оваа директива не се применува на концесиите кои договорниот орган или договорниот субјект ги доделува во согласност со правилата за јавни набавки предвидени од меѓународна организација или меѓународна финансиска институција, каде што соодветните концесии се целосно финансирани од таа организација или институција. Во случај на концесии претежно кофинансирани од меѓународна организација или меѓународна финансиска институција, договорните страни се усогласуваат во однос на применливите постапки за јавни набавки.

Земјите-членки ги соопштуваат сите правни инструменти наведени во точка (а) од првиот потстав од овој став на Комисијата, која може да се консултира со Советодавниот комитет за јавни набавки наведен во член 50.

Овој став не се применува за концесии во областа на одбраната и безбедноста како што е наведено во Директива 2009/81/ЕЗ.

5. Овој став не се применува за концесии во областа на одбраната и безбедноста како што е наведено во Директива 2009/81/ЕЗ, кои се управуваат со:

(а) специјални процедурални правила согласно меѓународен договор или аранжман, склучени помеѓу една или повеќе земји-членки и една или повеќе

¹ Регулатива (ЕЗ) бр. 1008/2008 на Европскиот парламент и на Советот од 24 септември 2008 година за заеднички правила за вршење на воздухопловни услуги во Заедницата (Сл. весник L 293, 31.10.2008 година, стр.3).

трети земји;

(б) специјални процедурални правила согласно склучен меѓународен договор или аранжман, поврзани со стационарање трупи и кои се однесуваат на претпријатија на земја-членка или трета земја;

(в) специјални процедурални правила на меѓународна организација која врши купувања за свои цели, или концесии кои треба да бидат доделени од земја-членка во согласност со овие правила.

6. Оваа директива се применува за доделување на концесии во областа на одбраната и безбедноста како што е наведено во Директива 2009/81/ЕЗ, со исклучок на следното:

(а) концесии за кои примената на оваа директива би ја обврзала некоја земја-членка да обезбеди информации, чие обелоденување го смета за спротивно на нејзините основни интереси во областа на безбедноста; или кај кои доделувањето и спроведувањето на концесијата се прогласени за тајни или треба да бидат придружени со посебни безбедносни мерки во согласност со законите, регулативите или административните одредби кои се во сила во некоја земја-членка, под услов земјата-членка да утврдила дека соодветните основни интереси не можат да бидат загарантирани преку мерки со помал степен на наметливост, како што се тие наведени во став 7;

(б) концесии доделени во рамки на програма за соработка наведена во точка (в) од член 13 од Директива 2009/81/ЕЗ;

(в) концесии, доделени од една влада на друга влада во врска со работи и услуги директно поврзани со воена опрема или чувствителна опрема, или работи и услуги специјално наменети за воени цели, или чувствителни работи и чувствителни услуги;

(г) концесии, доделени во трета земја, извршени при распоредувањето на сили надвор од територијата на Унијата каде оперативните потреби наметнуваат склучување на договорите за овие концесии со економските оператори основани во зоната на активностите; и

(д) концесии кои се исклучени од други причини според оваа директива.

7. Оваа директива не се применува на концесиите кои не се исклучени од други причини според став 6, кога заштитата на основните интереси на една земја-членка во областа на безбедноста не може да се гарантира преку мерки со помал степен на наметливост, на пример преку наметнување на барања насочени кон заштита на доверливоста на информациите кои договорниот орган или договорниот субјект ги става на располагање во текот на постапката за доделување на концесија како што е предвидено во оваа директива.

8. Оваа директива не се применува на концесиите за услуги за:

(а) стекнување или најмување, со какви било финансиски средства, на земјиште, постојни згради или друга недвижности или во однос на права врз нив;

(б) стекнување, развој, производство или заедничко производство на програмски материјал наменет за аудио-визуелни медиумски услуги или радио услуги, кои се доделуваат од страна на давателите на радио или аудио-визуелни медиумски услуги, или концесии за програмското време или обезбедување на

програми, кои се доделуваат на даватели на радио или аудио-визуелни медиумски услуги. За целите на оваа точка „аудио-визуелни медиумски услуги“ и „даватели на медиумски услуги“ го имаат истото значење како во точки (а) и (г) од член 1(1) од Директива 2010/13/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот ⁽¹⁾, соодветно. „Програма“ го има истото значење како во точка (б) од член 1(1) од наведената директива, но, исто така, вклучува и радио програми и програмски материјали за радио. Освен тоа, за целите на оваа одредба, „програмски материјал“ го има истото значење како „програма“;

- (в) арбитража и услуги за помирување;
- (г) која било од следните правни услуги:
 - (i) правна застапеност на клиент од страна на адвокат во рамки на значењето на член 1 од Директива 77/249/ЕЕЗ на Советот ⁽²⁾ во:
 - арбитражна или постапка за помирување во земја-членка, трета земја или пред инстанца на меѓународна арбитража или помирување, или
 - судска постапка пред судови, трибунали или јавни органи на земја-членка или трета земја или пред меѓународни судови, трибунали или институции;
 - (ii) правни совети предвидени при подготовка на која било од постапките наведени во точка (i) од оваа точка или кога има конкретни причини и висок степен на веројатност дека прашањето за кое се однесуваат правните совети ќе стане предмет на такви постапки, под услов правните совети ги обезбедува адвокат во рамки на значењето на член 1 од Директива 77/249/ЕЕЗ;
 - (iii) услуги за потврдување на документи и потврдување на автентичност кои задолжително се обезбедени од страна на нотар;
 - (iv) правни услуги обезбедени од старатели или именувани застапници или други правни услуги чии даватели се назначени од суд или трибунал во засегнатата земја-членка или се законски назначени да извршуваат одредени задачи под надзор на тие трибунали или судови;
 - (v) други правни услуги кои во засегнатата земја-членка се поврзани, иако понекогаш случајно, со извршување на службени обврски;
- (д) финансиски услуги во врска со издавање, продажба, купување или пренос на хартии од вредност или други финансиски инструменти во рамки на значењето на Директива 2004/39/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽³⁾, услуги на централните банки и активности кои се извршуваат во рамки на Европскиот инструмент за финансиска стабилност и Европскиот механизам за

¹ Директива 2010/13/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 10 март 2010 година за координирање на одредени одредби утврдени во законите, регулативите и административните акти на земјите-членки кои се однесуваат на обезбедувањето на аудио-визуелни медиумски услуги (Директива за аудио-визуелни медиумски услуги) (Сл. весник L 95, 15.4.2010 година, стр. 1).

² Директива 77/249/ЕЕЗ на Советот од 22 март 1977 година за овозможување на ефикасната примена на слободата за обезбедување услуги од страна на адвокатите (Сл. весник L 78, 26.3.1977 година, стр.17).

³ Директива 2004/39/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 21 април 2004 година за пазари на финансиски инструменти за изменување на Директиви 85/611/ЕЕЗ и 93/6/ЕЕЗ на Советот и Директива 2000/12/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и за укинување на Директива 93/22/ЕЕЗ на Советот (Сл. весник L 145, 30.4.2004 година, стр. 1).

стабилност;

(ѓ) заеми, без оглед на тоа дали се поврзани или не со издавање, продажба, купување или пренос на хартии од вредност или други финансиски инструменти;

(е) услуги поврзани со цивилна одбрана, цивилна заштита и спречување на опасности кои се обезбедени од непрофитни организации или здруженија и кои се опфатени со ОПЈН/СРВ ознаки: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 и 85143000-3, со исклучок на амбулантни услуги за превоз на пациенти;

(ж) услуги поврзани со политички кампањи, кои се опфатени со ознаки ОПЈН/СРВ 79341400-0, 92111230-3 и 92111240-6 кога се доделуваат од политичка партија во рамките на изборна кампања.

9. Оваа директива не се применува на концесиите за услуги за организирање на игри на среќа кои се опфатени со ознака ОПЈН/СРВ 92351100-7 кои се доделуваат од земја-членка на економски оператор врз основа на ексклузивно право. За целите на овој став, поимот за ексклузивно право не ги опфаќа ексклузивните права наведени во член 7(2).

Обезбедувањето на такво ексклузивно право подлежи на услов за објавување во *Службениот весник на Европската унија*.

10. Оваа директива не се применува на концесиите доделени од страна на субјектите за вршење на нивните активности во трета земја, под услови кои не вклучуваат физичко користење на мрежа или географска област во рамките на Унијата.

Член 11

Специфични иземања на полето на електронските комуникации

Оваа директива не се применува за концесии чија главна цел е договорните органи да можат да обезбедат или да користат јавни комуникациски мрежи или да обезбедат на јавноста една или повеќе електронски комуникациски услуги.

За целите на овој член „јавна комуникациска мрежа“ и „електронска комуникациска услуга“ го имаат истото значење како во Директива 2002/21/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот (¹).

Член 12

Специфични иземања на полето на водите

1. Оваа директива не се применува за концесиите доделени за:

(а) обезбедување или управување со фиксни мрежи наменети на јавноста да ѝ обезбедат услуги во врска со производство, транспорт или распределба на вода за пиење;

(б) снабдување со вода за пиење на такви мрежи.

2. Оваа директива, исто така, не се применува и за концесии со еден или двата од следните предмети кога тие се поврзани со некоја од активностите наведени во став 1:

¹ Директива 2002/21/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 7 март 2002 година за заедничка регулаторна рамка за електронски комуникациски мрежи и услуги (Рамковна директива) (Сл. весник L 108, 24.4.2002 година, стр. 33).

- (а) хидротехнички проекти, наводнување или одводнување доколку количината на вода што ќе се користи за снабдување со вода за пиење претставува повеќе од 20% од вкупниот волумен на вода која е обезбедена преку такви проекти или инсталации за наводнување или одводнување; или
- (б) отстранувањето или преработката на отпадните води.

Член 13

Концесии доделени на здружено претпријатие

1. За целите на овој член „здружено претпријатие“ значи секое претпријатие чии годишни извештаи се консолидирани со оние на договорниот субјект во согласност со барањата од Директива 2013/34/ЕУ.
2. Во случај на субјекти кои не подлежат на Директива 2013/34/ЕУ, „здружено претпријатие“ значи секое претпријатие кое:
 - (а) може, директно или индиректно, да подлежи на доминантно влијание на договорниот субјект;
 - (б) може да има доминантно влијание врз договорниот субјект; или
 - (в) заедно со договорниот субјект, подлежи на доминантно влијание на друго претпријатие поради сопственост, финансиско учество или правилата кои го регулираат.

За целите на овој став, „доминантно влијание“ има исто значење како што е наведено во вториот потстав од член 7(4).

3. Независно од член 17 и под услов да се исполнети условите од став 4 од овој член, оваа директива не се применува за концесиите кои се доделени:
 - (а) од договорниот орган на здружено претпријатие; или
 - (б) од заедничко вложување, формирано исклучиво од страна на одреден број договорни субјекти за вршење на активностите наведени во Анекс II, на претпријатие кое е здружено со еден од тие договорни субјекти.
4. Став 3 се применува за:
 - (а) концесии за услуги, под услов најмалку 80% од просечниот вкупен промет на здруженото претпријатие за претходните три години, земајќи ги предвид сите услуги обезбедени од тоа претпријатие, да произлегува од обезбедувањето на услуги на договорниот субјект или други претпријатија со кои е здружено;
 - (б) концесии за работи, под услов најмалку 80% од просечниот вкупен промет на здруженото претпријатие за претходните три години, земајќи ги предвид сите работи обезбедени од тоа претпријатие, да произлегува од обезбедувањето на работи на договорниот субјект или други претпријатија со кои е здружено.
5. Кога, поради датумот на кој дадено здружено претпријатие е создадено или започнало со активности, нема податоци за прометот во текот на претходните три години, доволно е за тоа претпријатие да се покаже дека прометот наведен во точки (а) или (б) од став 4 е веродостоен, особено преку проекции за активностите.
6. Кога повеќе од едно претпријатие здружено со договорниот субјект со кого формира економска група, обезбедуваат исти или слични услуги или работи,

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

процентите наведени во став 4 се пресметуваат земајќи го предвид вкупниот промет кој произлегува соодветно од обезбедувањето на услуги или работи од страна на тие здружени претпријатија.

Член 14

Концесии доделени на заедничко вложување или на договорен субјект кој претставува дел од заедничко вложување

Независно од член 17 и под услов заедничкото вложување да е утврдено со цел вршење на засегнатата активност во траење од најмалку три години и инструментот за основање на заедничко вложување да предвидува дека договорните субјекти, кои го формираат, ќе бидат дел најмалку во текот на истиот период, оваа директива не се применува за концесии доделени од страна на некој од следните:

- (б) заедничко вложување, формирано исклучиво од страна на одреден број договорни субјекти за вршење на активностите наведени во Анекс II, на еден од овие договорни субјекти; или
- (б) договорен субјект на такво заедничко вложување во кое тој учествува.

Член 15

Соопштување на информации од договорни субјекти

Договорните субјекти ја известуваат Комисијата, доколку се бара, за следните информации во однос на примената на член 13(2) и (3) и член 14:

- (а) имињата на засегнатите претпријатија или заеднички вложувања;
- (б) природата и вредноста на вклучените концесии;
- (в) докази, кои Комисијата ги смета за неопходни, за проверка дека односот помеѓу претпријатието или заедничкото вложување на кое се доделуваат концесии и договорниот субјект се усогласени со барањата од член 13 или член 14.

Член 16

Исклучување на активности кои се директно изложени на конкуренција

Оваа директива не се применува за концесии доделени од страна на договорните субјекти, каде за земјата-членка во која ќе се вршат овие концесии, согласно член 35 од Директива 2014/25/EУ, е утврдено дека активноста е директно изложена на конкуренција во согласност со член 34 од истата директива.

Член 17

Концесии помеѓу субјекти во рамки на јавниот сектор

1. Концесија доделена од страна на договорен орган или договорен субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) на правно лице управувано од приватно или јавно право, припаѓа надвор од полето на примена на оваа директива, кога се исполнети сите услови наведени подолу:

- (а) договорниот орган или договорниот субјект врз соодветното правно лице извршува контрола, слична на контролата која ја врши врз сопствените структурни единици;
- (б) повеќе од 80% од активностите на контролираното правно лице се изведуваат при извршувањето на задачи доделени од страна на договорниот

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

орган или договорниот субјект кој контролира или од други правни лица контролирани од истиот договорен орган или договорен субјект; и

(в) во контролираното правно лице нема директно учество на приватен капитал, со исклучок на форми кои не се поврзани со контроли и блокирање на учество на приватен капитал кое се налага согласно одредби од националното законодавство, во согласност со договорите и кои немаат одлучувачко влијание врз контролираното правно лице.

За договорен орган или договорен субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) се смета дека врз правно лице извршува контрола, слична на контролата што ја врши врз сопствените структурни единици во рамки на значењето на точка (а) од првиот потстав од овој став, кога има решавачко влијание како врз стратегиските цели, така и врз значајните одлуки на контролираното правно лице. Таква контрола, исто така, може да се изврши и од друго правно лице кое и самото е контролирано на ист начин од страна на договорниот орган или договорниот субјект.

2. Став 1, исто така, се применува и во случаите кога контролирано правно лице кое претставува договорен орган или договорен субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1), доделува концесија на својот контролен договорен орган или договорен субјект или на друго правно лице контролирано од истиот договорен орган или договорен субјект, под услов во правното лице на кое се доделува концесијата да нема директно учество на приватен капитал, со исклучок на форми кои не се поврзани со контроли и блокирање на учество на приватен капитал кое се налага согласно одредби од националното законодавство, во согласност со договорите и кои немаат одлучувачко влијание врз контролираното правно лице.

3. Договорниот орган или договорниот субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1), кој врз правно лице управувано од приватно или јавно право, не врши контрола во рамки на значењето на став 1 од овој член, може, и покрај тоа, да додели концесија на тоа правно лице без да се применува оваа директива, кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(а) договорниот орган или договорниот субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) заедно со други договорни органи или договорни субјекти врши контрола врз тоа правно лице, слична на контролата која тие ја вршат врз сопствените структурни единици;

(б) повеќе од 80% од активностите на правното лице се изведуваат при извршувањето на задачи доделени од страна на договорните органи или договорните субјекти кои контролираат или од други правни лица контролирани од истите договорни органи или договорни субјекти; и

(в) во контролираното правно лице нема директно учество на приватен капитал, со исклучок на форми кои не се поврзани со контроли и блокирање на учество на приватен капитал кое се налага согласно одредби од националното законодавство, во согласност со договорите и кои немаат одлучувачко влијание врз контролираното правно лице.

За целите на точка (а) од првиот потстав од овој став, договорните органи или договорните субјекти како што се наведени во точка (а) од член 7(1) остваруваат заедничка контрола врз правно лице кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(i) телата кои донесуваат одлуки на контролираното правно лице се составени од претставници на сите вклучени договорни органи или договорни

субјекти. Одделни претставници можат да претставуваат неколку или сите вклучени договорни органи или договорни субјекти;

(ii) овие договорни органи или договорни субјекти се во можност заеднички да остваруваат одлучувачко влијание врз стратешките цели и значајните одлуки на контролираното правно лице; и

(iii) контролираното правно лице нема интереси кои се во спротивност со интересите на договорните органи или договорните субјекти кои контролираат.

4. Даден договор склучен исклучиво помеѓу два или повеќе договорни органи или договорни субјекти како што е наведено во точка (а) од член 7(1) припаѓаат надвор од полето на примена на оваа директива кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(а) договорот воспоставува или остварува соработка помеѓу вклучените договорни органи или договорни субјекти, со цел да се осигури дека јавните услуги кои треба да ги извршат се спроведуваат со цел постигнување на нивните заеднички цели;

(б) спроведувањето на таа соработка се раководи исклучиво од причини поврзани со јавен интерес; и

(в) вклучените договорни органи или договорни субјекти на слободниот пазар извршуваат помалку од 20% од активностите засегнати со соработката;

5. За одредување на процентот од активностите наведени во точка (б) од првиот потстав од став 1, точка (б) од првиот потстав од став 3 и точка (в) од став 4, се земаат предвид просечниот вкупен промет или алтернативна мерка која се заснова на соодветна активност како што се на пример трошоците на соодветното правно лице, договорен орган или договорен субјект како што е наведено во точка (а) од член 7(1) во врска со услуги, набавки и работи во трите години пред доделувањето на концесијата.

Кога, поради датумот на кој соодветно правно лице, договорен орган или договорен субјект е создадено или започнало со активности или поради реорганизација на неговите активности, прометот или алтернативна мерка која се заснова на соодветна активност како што се на пример трошоците, или не се достапни за претходните три години или повеќе не се соодветни, доволно е да се покаже дека мерењето на активноста е веродостојно, особено преку проекции за активностите.

ДЕЛ III

Општи одредби

Член 18

Времетраење на концесијата

1. Рокот на концесиите е ограничен. Договорниот орган или договорниот субјект го проценува времетраењето врз основа на потребните работи или услуги.

2. За концесии со времетраење над пет години, максималниот рок на концесија не смее да го надмине времето во рамките на кое може разумно да се очекува концесионерот да ги поврати направените инвестиции за извршување на работите или услугите и да добие приходи од вложениот капитал, ако се земат предвид инвестициите потребни за постигнување на конкретните цели на договорот.

Инвестициите кои се земаат предвид за целите на оваа пресметка ги вклучуваат и првичните инвестиции и инвестициите направени за време на траењето на концесијата.

Член 19

Социјални и други посебни услуги

Концесиите за социјални и други специфични услуги наведени во Анекс IV, кои припаѓаат во полето на примена на оваа директива, подлежат само на обврските кои произлегуваат од член 31(3) и членови 32, 46 и 47.

Член 20

Комбинирани договори

1. Концесии кои за предмет имаат и работи и услуги, се доделуваат во согласност со одредбите кои се применуваат за видот на концесија која го карактеризира главниот предмет на предметниот договор.

Во случај на комбинирани договори за концесии кои се состојат делумно од социјални и други специфични услуги наведени во Анекс IV и делумно од други услуги, главниот предмет се утврдува во зависност од тоа која од проценетите вредности на соодветните услуги е повисока.

2. Кога различните делови на даден договор се објективно деливи, се применуваат ставовите 3 и 4. Кога различните делови на даден договор се објективно неделиви, се применува став 5.

Кога дел од даден договор е опфатен со член 346 од ДФЕУ или Директива 2009/81/ЕЗ, се применува член 21 од оваа директива.

Во случај на договори наменети да опфаќаат неколку активности, од кои еден од нив подлежи или на Анекс II кон оваа директива или на Директива 2014/25/ЕУ, применливите одредби се утврдуваат во согласност со член 22 од оваа директива и член 6 од Директива 2014/25/ЕУ соодветно.

3. Во случај на договори кои како свој предмет ги имаат елементите опфатени со оваа директива, како и други елементи, договорните органи и договорните субјекти може да одлучат да доделат поединечни договори за поединечните делови. Кога договорните органи или договорните субјекти одлучуваат да доделат поединечни договори за одделни делови, одлуката според која се применува правниот режим за секој поединечен договор се донесува врз основа на карактеристиките на засегнатиот поединечен дел.

Кога договорните органи или договорните субјекти одлучуваат да доделат еден договор, оваа директива, освен ако не е поинаку предвидено во став 4 од овој член или од член 21, се применува за претстојниот комбиниран договор, независно од вредноста на деловите кои инаку би биле регулирани со различен правен режим и независно од кој правен режим би биле регулирани овие делови.

4. Во случај на комбинирани договори кои содржат елементи на концесии, како и елементи на јавни договори опфатени со Директива 2014/24/ЕУ или договори кои опфатени со Директива 2014/25/ЕУ, комбинираниот договор се доделува во согласност со Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/25/ЕУ соодветно.

5. Кога различните делови на договорот се објективно неделиви, применливиот правен режим се утврдува врз основа на главниот предмет на тој договор.

Во случај кога таквите договори вклучуваат елементи од концесија за услуги и на договор за снабдување, главниот предмет се утврдува во зависност од тоа која од предвидените вредности на соодветните услуги или добра е повисока.

Член 21

Комбинирани договори за јавни набавки кои вклучуваат аспекти од областа на одбраната и безбедноста

1. Овој член се применува во случај на комбинирани договори кои за предмет имаат елементи на концесија опфатени со оваа директива и јавни набавки или други елементи, опфатени со член 346 од ДФЕУ или Директива 2009/81/ЕЗ.

Во случај на договори наменети да опфаќаат неколку активности, од кои еден од нив подлежи или на Анекс II кон оваа директива или на Директива 2014/25/ЕУ, а друг припаѓа во опсегот на член 346 од ДФЕУ или Директива 2009/81/ЕЗ, применливите одредби се утврдуваат во согласност со член 23 од оваа директива и член 26 од Директива 2014/25/ЕУ соодветно.

2. Кога различните делови на даден договор се објективно деливи, договорните органи или договорните субјекти може да одлучат да доделат поединечни договори за поединечни делови или да доделат еден договор.

Кога договорните органи или договорните субјекти одлучуваат да доделат поединечни договори за одделни делови, одлуката за правниот режим кој се применува за секој поединечен договор се донесува врз основа на карактеристиките на засегнатиот поединечен дел.

Кога договорните органи или договорните субјекти одлучуваат да доделат еден договор, за утврдување на применливиот правен режим се применуваат следните критериуми:

(а) кога дел од даден договор е опфатен со член 346 од ДФЕУ или различни делови се опфатени со член 346 од ДФЕУ и Директива 2009/81/ЕЗ соодветно, договорот може да биде доделен без да се применува оваа директива, доколку доделувањето на еден договор е оправдано од објективни причини;

(б) кога дел од даден договор е опфатен со Директива 2009/81/ЕЗ, договорот може да биде доделен во согласност со оваа директива или во согласност со Директива 2009/81/ЕЗ, доколку доделувањето на еден договор е оправдано од објективни причини.

Одлуката за доделување на само еден договор, сепак, не треба да биде донесена со цел исклучување на договори од доменот на оваа директива или на Директива 2009/81/ЕЗ.

3. Кога различните делови на договорот се објективно неделиви, договорот може да биде доделен без да се применува оваа директива, ако вклучува елементи за кои се применува член 346 од ДФЕУ. Во спротивно, договорниот орган или договорниот субјект може да одлучи да додели договор во согласност со оваа директива или во согласност со Директива 2009/81/ЕЗ.

Член 22

Договори кои опфаќаат и активности кои се наведени во Анекс II и други активности

1. По пат на отстапување од член 20, во случај на договори наменети да опфатат неколку активности, договорните субјекти може да одлучат да доделат поединечни договори за секоја одделна активност или да доделат само еден договор. Кога договорните субјекти одлучуваат да доделат поединечен договор, одлуката кои правила се применуваат за секој поединечен договор се донесува врз основа на

карактеристиките на засегнатата одделна активност.

Независно од член 20, кога договорните субјекти одлучуваат да доделат само еден договор, се применуваат ставови 2 и 3 од овој член. Сепак, кога една од засегнатите активности е опфатена со член 346 од ДФЕУ или Директива 2009/81/ЕЗ, се применува член 23 од оваа директива.

Одлуката дали да се додели само еден договор или неколку поединечни договори, сепак, не треба да биде донесена со цел исклучување на договорот или договорите од полето на примена на оваа директива или, каде што е применливо, од полето на примена на Директива 2014/24/ЕУ или 2014/25/ЕУ.

2. Договор наменет да опфати неколку активности подлежи на правилата кои се применуваат за активност за која првично се наменети.

3. Во случај на договори кај кои е објективно невозможно да се утврди за која активност првично е наменет договорот, применливите правила се утврдуваат во согласност со следните критериуми:

(а) концесијата се доделува во согласност со одредбите на оваа директива кои се применуваат за концесии доделени од договорни органи, ако една од активностите за кои е наменет договорот подлежи на одредбите на оваа директива кои се применуваат за концесии доделени од договорните органи, а друга активност подлежи на одредбите на оваа директива кои се применуваат за концесии доделени од страна на договорните субјекти;

(б) договорот се доделува во согласност со Директива 2014/24/ЕУ, ако една од активностите за кои е наменет договорот подлежи на оваа директива, а другата активност подлежи на Директива 2014/24/ЕУ;

(в) договорот се доделува во согласност со оваа директива, ако една од активностите за кои е наменет договорот подлежи на оваа директива, а другата активност не подлежи на оваа директива, на Директива 2014/24/ЕУ ниту на Директива 2014/25/ЕУ.

Член 23

Концесии кои опфаќаат и активности наведени во Анекс II и активности кои вклучуваат аспекти од областа на одбраната и безбедноста

1. Во случај на договори наменети да опфатат неколку активности, договорните субјекти може да одлучат да доделат поединечни договори за секоја одделна активност или да доделат само еден договор. Кога договорните субјекти одлучуваат да доделат поединечни договори за одделни делови, одлуката кој правен режим се применува за секој договор се донесува врз основа на карактеристиките на соодветната одделна активност.

Независно од член 21, кога договорните субјекти одлучуваат да доделат само еден договор, се применува став 2 од овој член.

Одлуката дали да се додели само еден договор или неколку поединечни договори, сепак, не треба да биде донесена со цел исклучување на договорот или договорите од полето на примена на оваа директива или на Директива 2009/81/ЕЗ.

2. Во случај на договори наменети да опфатат активност за која се применува оваа директива, и друга активност која:

(а) е опфатена со член 346 од ДФЕУ, или

(б) е предмет на Директива 2009/81/ЕЗ,

договорниот орган може да:

(i) додели договор без да ја применува оваа директива во случаите утврдени во точка (а); или

(ii) додели договор во согласност со оваа директива или во согласност со Директива 2009/81/ЕЗ во случаите наведени во точка (б). Првиот потстав од овој став не е во спротивност со праговите и исклучоците предвидени во Директива 2009/81/ЕЗ.

Договорите наведени во точка (б), кои вклучуваат и јавни набавки или други елементи, кои се опфатени со член 346 од ДФЕУ, можат да бидат доделени без да се применува оваа директива.

Сепак, примената на овој став зависи од условот доделувањето на еден договор да е оправдано од објективни причини и одлуката за доделување на договор да не се зема со цел исклучување на договори од доменот на оваа директива.

ДЕЛ IV

Посебни случаи

Член 24

Резервирани концесии

Земјите-членки можат да го задржат правото на учество во постапките за доделување на концесија за заштитени работилници и економски оператори чија главна цел е социјална и професионална интеграција на лица со хендикеп или луѓе во нерамноправна положба или можат да предвидат таквите концесии да бидат реализирани во контекст на програми за создавање на заштитени работни места, под услов најмалку 30% од вработените во овие работилници, економски оператори или програми да бидат работници со посебни потреби или во лица во нерамноправна положба. Во известувањето за концесијата или, во случај на концесии за услуги како што е дефинирано во член 19, известувањето за првичните информации содржи упатување на овој член.

Член 25

Услуги за истражување и развој

Оваа директива се применува само за концесии за услуги за истражување и развој кои се опфатени со ОПЈН/CPV ознаки 73000000-2 до 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 и 73430000-5, доколку се исполнети и двата услови дадени подолу:

(а) корист има исклучиво договорниот орган или договорниот субјект за нивната употреба при спроведувањето на нивните активности; и

(б) договорниот орган или договорниот субјект во целост ги плаќа обезбедените услуги.

ПОГЛАВЈЕ II

Начела

Член 26

Економски оператори

1. Економски оператори кои, според законот на земјата-членка во која се основани, имаат право да обезбедат соодветни услуги, не можат да бидат одбиени само врз основа на тоа дека според законот на земјата-членка во која се доделува договорот, од нив се бара да бидат физички или правни лица.

Од правните лица може да се бара, во понудата или во барањето, да ги наведат имињата и релевантните професионални квалификации на лицата кои ќе бидат одговорни за спроведувањето на предметниот договор.

2. Групи на економски оператори, вклучувајќи ги привремените здруженија, имаат право да учествуваат во постапка за доделување на концесија. Договорните органи или договорните субјекти не можат да бараат од нив да имаат одредена правна форма за да поднесат понуда или барање за учество.

Каде што е потребно, договорните органи или договорните субјекти можат во документацијата за концесијата да појаснат на каков начин групи на економски оператори треба да ги исполнат барањата поврзани со економската и финансиската состојба или со техничките и професионалните способности наведени во член 38, под услов тоа да е оправдано од објективни причини и да е пропорционално. Земјите-членки можат да утврдат стандардни услови за начинот на кој групи на економски оператори ги исполнуваат тие барања. Условите за извршување на концесијата од страна на такви групи на економски оператори кои се различни од условите воведени за индивидуалните учесници, исто така, мора да се оправдани од објективни причини и да се пропорционални.

3. Независно од ставовите 1 и 2, договорните органи или договорните субјекти можат да бараат од групите на економски оператори да преземат одредена правна форма откако ќе им биде доделен договорот, до тој степен што таквата промена е неопходна за задоволително спроведување на договорот.

Член 27

Номенклатури

1. Сите упатувања кон номенклатури во контекст на доделувањето на концесии треба да се засноваат на „Општиот поимник за јавни набавки (ОПЈН/CPV)“ како што е усвоен со Регулатива (ЕЗ) бр. 2195/2002 на Европскиот парламент и на Советот⁽¹⁾.

2. Комисијата е овластена да донесува делегирани акти во согласност со член 48 за прилагодување на ознаките на ОПЈН/CPV наведени во оваа директива, кога промените на ОПЈН/CPV номенклатурата мора да се одразат на оваа директива и тие промени не водат до измена на полето на примена на оваа директива.

Член 28

Доверливост

1. Освен ако не е поинаку предвидено во оваа директива или во националното законодавство на кое подлежи договорниот орган, особено законодавството во однос на пристап до информации и без да е во спротивност со обврските поврзани со објавувањето на доделените договори за концесија и со информациите за кандидати и понудувачи утврдени во членови 32 и 40, договорниот орган или договорниот субјект не може да открива информации доставени од страна на економските оператори кои тие ги означиле како доверливи, вклучувајќи, но без ограничување, технички или

¹ Регулатива (ЕЗ) бр. 2195/2002 на Европскиот парламент и на Советот од 5 ноември 2002 година за Општиот поимник за јавни набавки (ОПЈН) (Сл. весник L 340, 16.12.2002 година, стр.1).

трговски тајни и доверливи аспекти на понудите.

Овој член не спречува јавно објавување на недоверливи делови од склучените договори, вклучувајќи какви било последователни измени.

2. Договорниот орган или договорниот субјект може на економските оператори да им наметне барања кои имаат за цел заштита на доверливоста на информациите што ги става на располагање во текот на постапката за доделување на концесија.

Член 29

Правила кои се применуваат за пренос на информации

1. Освен кога употребата на електронски средства е задолжителна согласно член 33(2) и член 34, земјите-членки или договорните органи и договорните субјекти можат да изберат една или неколку од следниве средства за комуникација за вкупната размена на пораки и информации:

- (а) електронски средства;
- (б) пошта или факс;
- (в) усна комуникација, вклучувајќи по телефон, во однос на пораки кои не ги вклучуваат основните елементи од постапка за доделување на концесија, под услов содржината на усната комуникација во доволна мера да е документирана на траен медиум;
- (г) врачување на рака, што се потврдува со потврда за прием.

Земјите-членки можат да воведат задолжително користење на електронски средства за комуникација во однос на концесии, што ги надминува обврските утврдени во член 33(2) и член 34.

2. Избраните средства за комуникација мора да се општо достапни и недискриминирачки и да не го ограничуваат пристапот на економски оператори до постапката за доделување на концесија. Инструментите и уредите кои се користат за пренос на информации преку електронски средства, како и нивните технички карактеристики, треба да се интероперабилни со производите на информатичката и комуникациската технологија за општа употреба.

Во секој случај на пренос, размена и складирање на информации, договорните органи и договорните субјекти гарантираат заштитата на интегритетот на податоците и доверливоста на барањата и понудите. Тие ја испитуваат содржината на барањата и понудите само по истекот на крајниот рок за нивно поднесување.

НАСЛОВ II:

ПРАВИЛА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ КОНЦЕСИИ:

ОПШТИ НАЧЕЛА И ПРОЦЕДУРАЛНИ ГАРАНЦИИ

ПОГЛАВЈЕ I

Општи начела

Член 30

Општи начела

1. Договорниот орган или договорниот субјект е слободен да ја организира постапката за избор на концесионер во согласност со одредбите на оваа директива.

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

2. Организирањето на постапката за доделување на концесија треба да ги почитува начелата утврдени во член 3. Особено, во текот на постапката за доделување на концесија, договорниот орган или договорниот субјект не треба да обезбедува информации на дискриминирачки начин кој може да им даде предност на некои кандидати или понудувачи за сметка на други.

3. Земјите-членки преземаат соодветни мерки за да обезбедат дека при спроведувањето на договорите за концесија економските оператори се усогласени со применливите обврски во областа на еколошкото, социјалното и трудовото право, утврдени со правото на Унијата, националното право, колективните договори или со одредби на меѓународното еколошко, социјално и трудово право наведени во Анекс X.

4. Комисијата е овластена да донесува делегирани акти во согласност со член 48 за измена на списокот во Анекс X, кога е потребно, за додавање на нови меѓународни договори ратификувани од сите земји-членки, или кога наведените постојни меѓународни договори веќе не се ратификувани од сите земји-членки или претрпеле други измени, на пример во однос на нивното поле на примена, содржина или назив.

Член 31

Соопштенија за концесии

1. Договорните органи и договорните субјекти кои сакаат да доделат концесија ја објавуваат својата намера по пат на известување за концесија.

2. Известувањата за концесија треба да ги содржат податоците наведени во Анекс V и, каде што е соодветно, други информации кои се сметаат за корисни од договорниот орган или субјект, во согласност со формата на стандардните обрасци.

3. Договорните органи и договорните субјекти кои сакаат да доделат концесија за социјални и други посебни услуги наведени во Анекс IV, ја објавуваат својата намера за планираното доделување на концесија преку објавување на известување за првичните информации. Овие известувања треба да ги содржат информациите наведени во Анекс VI.

4. По пат на отстапување од став 1, од договорните органи или договорните субјекти не се бара да објавуваат известување за концесија кога работите или услугите можат да се обезбедат само од одреден економски оператор поради некоја од следните причини:

- (а) целта на концесијата е создавање или стекнување на уникатно уметничко дело или уметничка изведба;
- (б) отсуство на конкуренција од технички причини;
- (в) постоење на ексклузивно право;
- (г) заштита на права од интелектуална сопственост и ексклузивни права, различни од оние дефинирани во точка (10) од член 5.

Исклучоците утврдени во точките (б), (в) и (г) од првиот потстав се применуваат само кога не постои доволно добра алтернатива или замена и отсуството на конкуренција не се должи на вештачко намалување на параметрите на доделувањето на концесија.

5. По пат на отстапување од став 1, од договорниот орган или договорниот субјект не се бара да објават ново известување за концесија, кога не се поднесени барања, понуди, соодветни понуди или соодветни барања како одговор на претходна постапка за доделување на концесија, под услов првично објавените услови на договорот за

концесија да не се значително променети и да е испратен извештај до Комисијата, кога таа го побарала тоа;

За целите на првиот потстав, се смета дека дадена понуда не е соодветна кога не одговара на концесијата, бидејќи очигледно не може без значителни промени да одговори на потребите и барањата на договорниот орган или договорниот субјект, како што се наведени во документацијата за концесијата.

За целите на првиот потстав, дадено барање се смета за несоодветно:

(а) кога засегнатиот кандидат треба или може да биде исклучен согласно член 38 (5) до (9) или не ги исполнува критериумите за избор утврдени од договорниот орган или договорниот субјект во согласност со член 38(1);

(б) кога барањата содржат понуди кои се несоодветни во рамки на значењето на вториот потстав.

Член 32

Соопштенија за доделување концесии

1. Не подоцна од 48 дена по доделувањето на концесијата, договорните органи и договорните субјекти во согласност со постапката утврдена во член 33, испраќаат известување за доделување на концесија за резултатите од постапката за доделување на концесија. За социјални и други посебни услуги наведени во Анекс IV, тие известувања, сепак, можат да бидат групирани на квартална основа. Во тој случај тие испраќаат групирани известувања во рок од 48 дена по истекот на секој квартал.

2. Известувањата за доделување на концесија треба да ги содржат информациите наведени во Анекс VII, а во однос на концесии за социјални и други посебни услуги наведени во Анекс IV, информациите утврдени во Анекс VIII и се објавуваат во согласност со член 33.

Член 33

Форма и начин на објавување на известувањата

1. Известувања за концесии, известувања за доделување на концесија и известувањето наведено во вториот потстав од член 43(1) треба да ги содржи информациите наведени во Анекси V, VII и VIII во форма на стандардни обрасци, вклучувајќи стандардни примероци за коригендуми.

Комисијата ги утврдува тие стандардни обрасци преку акти за спроведување. Овие акти за спроведување се донесуваат во согласност со советодавната постапка наведена во член 50.

2. Известувањата наведени во став 1 се подготвуваат, преку електронски средства се пренесуваат на Канцеларијата за публикации на Европската унија и се објавуваат во согласност со Анекс IX. Канцеларијата за публикации на Европската унија на договорниот орган или договорниот субјект им испраќа потврда за прием на известувањето и за објавувањето на испратените информации, наведувајќи го датумот на објавување што претставува доказ за објавувањето. Известувањата се објавуваат не подоцна од пет дена по нивното испраќање. Трошоците за објавување на известувањата од страна на Канцеларијата за публикации на Европската унија се на товар на Унијата.

3. Известувањата за концесии се објавуваат во целост на еден или повеќе службени јазици на институциите на Унијата, избрани од договорниот орган или

договорниот субјект. Таа јазична верзија или тие јазични верзии го претставуваат единствениот автентичен текст или текстови. Резиме на важните елементи од секое известување се објавува на другите службени јазици на институциите на Унијата.

4. Известувањата за концесии и известувањата за доделување на концесија не се објавуваат на национално ниво пред нивното објавување од страна на Канцеларијата за публикации на Европската унија, освен ако објавувањето на ниво на Унијата не биде направено во рок од 48 часа откако Канцеларијата за публикации на Европската унија го потврди приемот на известувањето од договорниот орган или договорниот субјект како што е наведено во став 2. Известувања за концесии и известувањата за доделување на концесија објавени на национално ниво не може да содржат информации освен информациите кои се содржат во известувањата испратени до Канцеларијата за публикации на Европската унија, но во нив се наведува датумот на испраќање на известувањето до Канцеларијата за публикации на Европската унија.

Член 34

Пристап до документацијата за концесија по електронски пат

1. Договорните органи и договорните субјекти нудат неограничен и целосно бесплатен директен пристап преку електронски средства до документацијата за концесијата од датумот на објавување на известувањето за концесија или ако известувањето за концесија не содржи покана за поднесување на понуди, од денот на испраќање на поканата за поднесување на понуди. Во текстот на известувањето за концесија или поканите се наведува интернет адресата на која е достапна документацијата за концесијата.

2. Кога при оправдани околности, поради вонредни безбедносни или технички причини или поради посебната чувствителна природа на трговските информации кои бараат исклучително високо ниво на заштита, не може да се обезбеди неограничен и целосно бесплатен директен пристап преку електронски средства до одредена документација за концесија, договорните органи или договорните субјекти наведуваат во известувањето или поканата за поднесување на понуди дека соодветната документација за концесијата ќе биде испратена на друг начин, а не преку електронски средства, и дека временскиот рок за прием на понудите ќе биде продолжен.

3. Доколку тоа е побарано навреме, договорните органи и договорните субјекти или надлежните служби на сите кандидати или понудувачи кои учествуваат во постапката за доделување на концесија им обезбедуваат дополнителни информации кои се однесуваат на документацијата за концесија, не подоцна од шест дена пред утврдениот рок за прием на понудите.

Член 35

Борба против корупцијата и спречување на конфликти на интереси

Земјите-членки од договорните органи и договорните субјекти бараат да ги преземат неопходните мерки за борба против измами, привилегирање и корупција и за ефикасно спречување, откривање и отстранување на конфликтите на интереси, кои се јавуваат при спроведувањето на постапките за доделување на концесија, така што да се избегне нарушувањето на конкуренцијата и да се обезбеди транспарентност на постапката за доделување и еднаквост на сите кандидати и понудувачи.

Концептот за конфликт на интереси, најмалку, ја опфаќа секоја состојба во која вработените на договорниот орган или субјект кои учествуваат во спроведување на постапката за доделување на концесија или кои можат да влијаат на резултатот на таа

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

постапка, имаат директен или индиректен финансиски, економски или друг личен интерес, за кој би можело да се претпостави дека влијае на нивната непристрасност и независност во врска со постапката за доделување на концесија.

Во однос на конфликтите на интереси, мерките кои се усвоени не го надминуваат тоа што е строго неопходно за спречување на потенцијален конфликт на интереси или елиминирање на откриен конфликт на интереси.

ПОГЛАВЈЕ II

Процедурални гаранции

Член 36

Технички и функционални барања

1. Во техничките и функционалните барања се дефинираат потребните карактеристики на работите или услугите кои се предмет на концесијата. Тие се наведуваат во документите за концесијата.

Овие карактеристики можат да се однесуваат на конкретниот процес на производство или обезбедување на бараните работи или услуги, доколку се поврзани со предметот на договорот и се пропорционални на неговата вредност и неговите цели. Карактеристиките можат да вклучуваат, на пример, нивоа на квалитет, нивоа на еколошки и климатски карактеристики, проектирање кое ги исполнува сите услови (вклучувајќи пристапност за лицата со хендикеп) и оценување на усогласеноста, изведба, безбедност или димензии, терминологија, симболи, тестирање и методи на тестирање, означување и етикетирање или инструкции за употреба.

2. Освен ако тоа не е оправдано со предметот на договорот, во техничките и функционалните барања не се наведува одреден модел или извор или посебен процес кој ги карактеризира производите или услугите понудени од конкретен економски оператор, ниту трговска марка, патент, вид или конкретно производство, што би довело до фаворизирање или отстранување на одредени претпријатија или производи. Упатување од тој вид е дозволено во исклучителни случаи, кога е невозможно

предметот на договорот да се опише доволно прецизно и разбирливо. Кон тоа упатување се додаваат зборовите „или еквивалент“.

3. Договорниот орган или договорниот субјект не можат да ја одбијат понудата со образложение дека работите или услугите за кои е поднесена понудата не одговараат на техничките и функционалните барања кои ги посочил, ако понудувачот докаже во својата понуда, на некаков соодветен начин, дека понудените решенија на еквивалентен начин ги задоволуваат техничките и функционалните барања.

Член 37

Процедурални гаранции

1. Концесии се доделуваат врз основа на критериумите за доделување утврдени од договорниот орган или договорниот субјект во согласност со член 41, доколку се исполнети сите услови наведени подолу:

- (а) понудувачот ги почитува минималните барања утврдени од договорниот орган или од договорниот субјект, каде што е применливо;
- (б) понудувачот ги почитува условите за учество наведени во член 38(1); и
- (в) понудувачот не е исклучен од учество во постапката за доделување во

согласност со член 38(4) до (7) и подлежи на член 38(9).

Минималните барања наведени во точка (а) содржат услови и карактеристики (особено технички, физички, функционални и правни) кои понудувачите треба да ги исполнуваат или да ги поседуваат.

2. Договорниот орган или договорниот субјект обезбедува:
 - (а) во известувањето за концесија, опис на концесијата и условите за учество;
 - (б) во известувањето за концесијата, во поканата за поднесување на понуди или во друга документација за концесија, опис на критериумите за доделување и, каде што е применливо, минималните барања кои мора да се исполнат.
3. Договорниот орган или договорниот субјект може да го ограничи бројот кандидати или понудувачи до соодветно ниво, под услов тоа да се прави на транспарентен начин и врз основа на објективни критериуми. Бројот на поканетите кандидати или понудувачи треба да е доволен за да се обезбеди вистинска конкуренција.
4. Договорниот орган или договорниот субјект на сите учесници им дава опис на предвидената организација на постапката и приближниот рок за завршување. Сите измени се објавуваат на сите учесници и, до степен до кој тие се однесуваат на елементите објавени во известувањето за концесија, за измените се известуваат сите економски оператори.
5. Договорниот орган или договорниот субјект обезбедува соодветно регистрирање на главните фази од постапката преку средствата кои ги смета за соодветни, во согласност со член 28(1).
6. Договорниот орган или договорниот субјект може да води преговори со кандидатите и понудувачите. Предметот на концесијата, критериумите за доделување и минималните барања не се менуваат во текот на преговорите.

Член 38

Избирање и квалитативно оценување на кандидатите

1. Договорните органи и договорните субјекти го проверуваат исполнувањето на условите за учество поврзани со професионалните и техничките способности и финансиската и економската состојба на кандидатите или понудувачите врз основа на личните декларации, упатувањето или упатувањата кои се претставуваат како доказ во согласност со барањата на известувањето за концесијата кои се недискриминирачки и пропорционални со предметот на концесијата. Условите за учество треба да се поврзани и пропорционални со потребата да се гарантира способноста на концесионерот да ја изведе концесијата, имајќи го предвид предметот на концесијата и целта да се обезбеди вистинска конкуренција.
2. Со цел исполнување на условите за учество утврдени во став 1, економскиот оператор, каде што е соодветно и за одредена концесија, може да ги користи капацитетите на други субјекти, без оглед на правната природа на неговите врски со нив. Кога економски оператор сака да ги користи капацитетите на други субјекти, тој мора да докаже на договорниот орган или договорниот субјект дека за целиот период на концесијата ќе располага со потребните ресурси, на пример со доставување на обврска на тие субјекти за таа цел. Во однос на финансиската состојба договорниот орган или договорниот субјект може да побара економскиот оператор и тие субјекти да

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

имаат заедничка одговорност за спроведувањето на договорот.

3. Под истите услови, група економски оператори како што е наведено во член 26 може да ги користи капацитетите на учесниците во групата или на други субјекти.

4. Договорните органи и договорните субјекти како што се наведени во точка (а) од член 7(1) го исклучуваат економскиот оператор од учество во постапка за доделување на концесија кога утврдиле дека овој економски оператор е осуден со конечна пресуда за една од следните причини:

(а) учество во криминална организација како што е дефинирано во член 2 од Рамковната одлука 2008/841/ПВР на Советот ⁽¹⁾;

(б) корупција, како што е дефинирано во член 3 од Конвенцијата за борба против корупцијата во која учествуваат службени лица на Европските заедници или службени лица на земјите-членки на Европската унија ⁽²⁾, и член 2(1) од Рамковната одлука 2003/568/ПВР на Советот ⁽³⁾, како и корупција како што е дефинирано во националното право на договорниот орган или договорниот субјект или на економскиот оператор;

(в) измама во рамки на значењето на член 1 од Конвенцијата за заштита на финансиските интереси на Европските заедници ⁽⁴⁾;

(г) терористички кривични дела или кривични дела поврзани со терористичките активности, како што е дефинирано во членови 1 и 3 од Рамковна одлука 2002/475/ПВР на Советот ⁽⁵⁾ соодветно, или предизвикување, помагање или соучество или обид за извршување на кривично дело, како што е наведено во член 4 од истата Рамковна одлука;

(д) перење пари или финансирање на тероризам, како што е дефинирано во член 1 од Директива 2005/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот ⁽⁶⁾;

(ѓ) детски труд и други форми на трговија со луѓе како што е дефинирано во член 2 од Директива 2011/36/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот ⁽⁷⁾.

Обврската за исклучување на економскиот оператор се применува и кога лицето осудено со конечна пресуда е член на административниот, управниот или надзорниот орган на овој економски оператор или има овластувања да претставува, да донесува одлуки или да контролира во рамките на овие органи.

Договорните субјекти освен оние наведени во точка (а) од член 7(1) може да го исклучат економскиот оператор од учество во постапка за доделување на концесија кога утврдиле дека тој економски оператор е осуден со конечна пресуда за некоја од

¹ Рамковна одлука 2008/841/ПВР на Советот од 24 октомври 2008 година за борба против организираниот криминал (Сл. весник L 300, 11.11.2008 година, стр. 42).

² Сл. весник С 195, 25.6.1997 година, стр. 1.

³ Рамковна одлука 2003/568/ПВР на Советот од 22 јули 2003 година за борба против корупција во приватниот сектор (Сл. весник L 192, 31.7.2003 година, стр. 54).

⁴ Сл. весник С 316, 27.11.1995 година, стр. 48.

⁵ Рамковна одлука 2002/475/ПВР на Советот од 13 јуни 2002 година за борба против тероризмот (Сл. весник L 164, 22.6.2002 година, стр. 3).

⁶ Директива 2005/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 26 октомври 2005 година за спречување на користењето на финансискиот систем за целите на перење пари и финансирање на тероризам (Сл. весник L 309, 25.11.2005 година, стр. 15).

⁷ Директива 2011/36/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 5 април 2011 година за спречување и борба против трговијата со луѓе и заштитата на жртвите од него и за замена на Рамковната одлука 2002/629/ПВР на Советот (Сл. весник L 101, 15.4.2011 година, стр. 1).

причините наведени во првиот потстав од овој став.

5. Договорните органи и договорните субјекти како што се наведени во точка (а) од член 7(1) го исклучуваат економскиот оператор од учество во постапка за доделување на концесија кога им е познато дека тој економски оператор ги прекршил своите обврски во однос на плаќањето на даноци или социјални придонеси и тоа е утврдено со судска или административна одлука со конечен и обврзувачки карактер во согласност со правните норми на државата во која тој е основан или со оние на земјата-членка на договорниот орган или договорниот субјект.

Покрај тоа, договорните органи и договорните субјекти како што се наведени во точка (а) од член 7(1) можат, по сопствена иницијатива или на барање на земјите-членки, да исклучат од учество во постапка за доделување на концесија економски оператор кога договорниот орган или договорниот субјект може да докаже со соодветни средства дека тој економски оператор ги прекршил своите обврски во однос на плаќањето на даноци или социјални придонеси.

Овој став престанува да се применува кога економскиот оператор ги исполнил своите обврски за плаќање или откако ќе склопи обврзувачка обврска за плаќање даноци или социјални придонеси, вклучувајќи, кога е применливо, сите настанати камати или казни.

6. Земјите-членки може да предвидат исклучок од задолжителното исклучување во ставовите 4 и 5, во исклучителни случаи, поради важни причини од јавен интерес, како што се јавното здравје или заштитата на животната средина.

Земјите-членки, исто така, можат да предвидат исклучок од задолжителното исклучување предвидено во став 5, кога исклучувањето би било очигледно непропорционално, особено кога не се платени само незначителни износи на даноци или социјални придонеси или кога економскиот оператор е известен за точниот износ како последица на прекршувањето на обврските во однос на плаќањето на даноци или социјални придонеси, во момент во кој не бил во можност да ги преземе мерките предвидени во третиот потстав од став 5 пред истекот на рокот за поднесување на пријавата.

7. Договорните органи или договорните субјекти можат, по сопствена иницијатива или по барање на земјите-членки, да исклучат од учество во доделување на концесија даден економски оператор доколку е исполнет еден од следните услови:

(а) кога можат да докажат, по каков и да е соодветен начин, дека се прекршени применливите обврски наведени во член 30(3);

(б) кога економскиот оператор е банкротен или е предмет на постапка за стечај или ликвидација, кога средствата му се управувани од ликвидатор или од судот, кога има договор со доверителите, кога неговите деловни активности се привремено прекинати или се во слична ситуација која произлегува од слична постапка според националните закони и регулативи; договорниот орган или договорниот субјект може, по сопствена иницијатива или по барање на земјата-членка, да одлучи да не исклучува економски оператор кој се наоѓа во една од горенаведените ситуации кога утврдил дека предметниот економски оператор ќе биде во состојба да ја исполни концесијата, земајќи ги предвид применливите национални правила и мерки за продолжување на економските активности во такви случаи;

(в) кога договорниот орган може да покаже на соодветен начин дека

економскиот оператор е виновен за сериозна професионална злоупотреба на службена должност, што го доведува во прашање неговиот интегритет;

(г) кога конфликтот на интереси во рамките на значењето на вториот потстав од член 35, не може да биде ефикасно решен со други помалку наметливи мерки;

(д) кога договорниот орган има доволно убедливи докази дека економскиот оператор има склучено договори со други економски оператори насочени кон нарушување на конкуренцијата;

(ѓ) кога економскиот оператор покажал значајни или трајни недостатоци при исполнувањето на основните

услови во претходната концесија или претходен договор со договорен орган или договорен субјект како што е дефинирано во оваа директива или во Директива 2014/25/EУ, што довело до предвремено раскинување на тој претходен договор, исплата на надомест или други слични санкции;

(е) кога економскиот оператор е виновен за сериозно погрешно наведување при обезбедувањето на информациите потребни за проверка на недостатокот на основи за исклучување или за исполнување на критериумите за избор, ако ги затаил таквите информации или не е во состојба да ги достави потребните документи како поддршка за тие информации;

(ж) кога економскиот оператор се обидел да изврши недозволено влијание врз процесот на донесување на одлуки од договорниот орган или договорниот субјект, да добие доверливи информации кои можат да му дадат неоправдана предност во постапката за доделување на концесија, или поради небрежност да обезбеди лажни информации кои може да има значајно влијание врз одлуките во однос на исклучувањето, изборот или доделувањето;

(з) во случај на концесии во областа на одбраната и безбедноста наведени во Директива 2009/81/EЗ, кога врз основа на какви и да е доказни средства, вклучувајќи извори на заштитени податоци, е утврдено дека економскиот оператор не ја поседува потребната сигурност за да ги исклучи ризиците за безбедност на земјата-членка.

8. Договорните органи и договорните субјекти како што се наведени во точка (а) од член 7(1) во кое било време на постапката можат да исклучат економски оператор, ако се покаже дека предметниот економски оператор, поради свои дејства или пропусти пред или во текот на постапката, се наоѓа во една од ситуациите наведени во став 4 од овој член и првиот постав од став 5 од овој член.

Во секој момент од постапката, договорните органи и договорните субјекти можат, по сопствена иницијатива или на барање на земјите-членки, да исклучат економски оператор ако се покаже дека предметниот економски оператор, поради свои дејства или пропусти пред или во текот на постапката, се наоѓа во една од ситуациите наведени во вториот потстав од став 5 и во став 7.

9. Секој економски оператор кој се наоѓа во една од ситуациите наведени во ставовите 4 и 7, може да достави докази за тоа дека мерките кои ги презел економскиот оператор се доволни за докажување на неговата сигурност и покрај постоењето на соодветната основа за исклучување. Ако тие докази се смета дека се доволни, засегнатиот економски оператор нема да биде исклучен од постапката.

За таа цел, економскиот оператор докажува дека платил или е во процес на исплата на надомест за сите штети настанати како резултат од кривичното дело или прекршокот, дека целосно ги разјаснил фактите и околностите во активна соработка со истражните органи и има дека преземено конкретни технички, организациски и кадровски мерки кои се соодветни за спречување на нови кривични дела или прекршоци. Мерките кои ги преземаат економските оператори се оценуваат земајќи ги предвид сериозноста и посебните околности на кривичното дело или прекршокот. Кога мерките се смета дека не се доволни, засегнатиот економски оператор добива изјава со причините за таа одлука.

Даден економски оператор кој бил исклучен со конечна пресуда за учество во постапки за јавни набавки или концесии, нема право да ја користи можноста предвидена во овој став за време на траењето на исклучувањето, што произлегува од таа пресуда во земјата-членка во која е ефективна пресудата.

10. Земјите-членки ги утврдуваат условите за примена на овој член со закони, регулативи или административни одредби со почитување на правото на Унијата. Тие, особено го утврдуваат максималниот период на исклучување во случај кога економскиот оператор не ги презел мерките наведени во став 9, за да ја докаже својата сигурност. Кога рокот на исклучување не е определен со конечна пресуда, тој не може да надмине пет години од датумот на осудувањето со конечна пресуда во случаите наведени во став 4 и три години од денот на односниот настан во случаите наведени во став 7.

Член 39

Рокови за прием на барања и понуди за концесии

1. При утврдувањето на роковите за прием на барањата или на понудите, договорните органи или договорните субјекти ја земаат предвид, особено, сложеноста на концесијата и времето потребно за подготовка на понуди или барања, без да се во спротивност со минималните временски рокови утврдени во овој член.

2. Кога барањата или понудите може да се подготват само по посетата на објектот или по проверка на лице место на документите во прилог на документацијата за доделување на концесијата, роковите за прием на барањата за концесијата или за примање на понудите се утврдуваат така што сите заинтересирани економски оператори да бидат запознаени со сите информации потребни за подготовка на барањата или понудите, и, во секој случај, ги надминуваат минималните рокови утврдени во ставовите 3 и 4.

3. Минималниот рок за прием на барања за концесијата, без разлика дали ги вклучува понудите за концесијата, се утврдува на 30 дена, сметано од датумот на кој било испратено известувањето за концесијата.

4. Кога постапката се одвива во последователни фази, минималниот рок за прием на првичните понуди се одредува на 22 дена сметано од датумот на кој била испратена поканата за поднесување на понуди.

5. Рокот за примање на понудите може да биде скратен за пет дена, ако договорниот орган или договорниот субјект прифати дека понудите можат да бидат поднесени преку електронски средства во согласност со член 29.

Член 40

Обезбедување на информации на кандидатите и понудувачите

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

1. Договорниот орган или договорниот субјект ги известува, колку што е можно побрзо, кандидатите и понудувачите за донесените одлуки за доделување на концесија, вклучувајќи го и името на успешниот понудувач за причините за отфрлање на неговата пријава или понуда и причините за секоја одлука да не се додели договор за кој било објавено известување за концесија или за одново започнување на постапката.

Покрај тоа, на барање на заинтересираната страна, договорниот орган или договорниот субјект, во најбрз можен рок и во секој случај не подоцна од 15 дена по приемот на писмено барање, ги известува понудувачите кои направиле прифатлива понуда за карактеристиките и релативните предности на избраната понуда.

2. Договорниот орган или договорниот субјект може да одлучи да одбие пристап до одредени информации наведени во став 1, во врска со договорот, кога објавувањето на тие информации би го попречило спроведувањето на законот или би било во спротивност со јавниот интерес, би им наштетиле на законските трговски интереси на јавни или приватни економски оператори или би ја довело во прашање праведната конкуренција меѓу нив.

Член 41

Критериуми за доделување

1. Концесиите се доделуваат врз основа на објективни критериуми кои се во согласност со начелата утврдени во член 3 и гарантираат дека понудите се оценуваат во услови на вистинска конкуренција со цел да ја идентификуваат вкупната економска предност за договорниот орган или договорниот субјект.

2. Критериумите за доделување треба да се поврзани со предметот на концесијата и да не даваат неограничена слобода на избор на договорниот орган или договорниот субјект. Тие можат да вклучуваат, меѓу другото, еколошки, социјални критериуми или критериуми поврзани со иновации.

Тие треба да бидат придружени со барања што овозможуваат ефикасна проверка на информациите обезбедени од понудувачите.

Договорниот орган или договорниот субјект проверува дали понудувачите правилно ги исполнуваат критериумите за доделување.

3. Договорниот орган или договорниот субјект ги наведуваат критериумите според нивната важност по опаѓачки редослед.

Независно од одредбите наведени во првиот потстав, кога договорниот орган или договорниот субјект ќе добие понуда која нуди иновативно решение со исклучително високо ниво на функционално спроведување, што не може да се предвиди од страна на ажурен договорен орган или договорен субјект, договорниот орган или договорниот субјект, по исклучок, може да го измени редоследот на критериумите за доделување за да го земе предвид тоа иновативно решение. Во таков случај договорниот орган или договорниот субјект ги известува сите понудувачи за измените во редоследот на критериумите по значење и упатува нова покана за поднесување на понуди со почитување на минималните рокови утврдени во член 39(4). Кога критериумите за доделување се објавени истовремено со известувањето за концесијата, договорниот орган или субјект објавува нов оглас за концесија со почитување на минималните рокови утврдени во член 39(3).

Измените на редоследот на критериумите по значење не смее да доведе до дискриминација.

НАСЛОВ III
ПРАВИЛА ЗА ИСПОЛНУВАЊЕ КОНЦЕСИИ

Член 42

Склучување поддоговори

1. Надлежните национални органи постапувајќи во рамките на својата одговорност и надлежност, осигуруваат почитување на обврските од член 30(3) од страна на подизведувачи преку соодветни активности.

2. Во документите за концесија, договорниот орган или договорниот субјект може, по сопствена иницијатива или по барање на земја-членка, да побара од понудувачот или подносителот на барањето да го наведе во својата понуда секој дел од концесијата за кој има намера да го даде на поддоговор на трети страни и сите предложени подизведувачи. Овој став не е во спротивност со прашањето за одговорноста на главниот концесионер.

3. Во случај на концесии за работи и во однос на услуги кои треба да се обезбедат во објекти под директен надзор на договорниот орган или договорниот субјект, по доделувањето на концесијата, а најдоцна при започнувањето на извршувањето на концесијата, договорниот орган или договорниот субјект бара од концесионерот да му ги наведе името, податоците за контакт и правните претставници на своите подизведувачи, вклучени во тие работи или услуги, доколку се познати во тој момент. Договорниот орган или договорниот субјект бара од концесионерот да го извести за какви било промени на тие информации во текот на спроведувањето на концесијата, како и да му ги обезбеди потребните информации за сите нови подизведувачи кои се последователно вклучени во тие работи или услуги.

Независно од првиот потстав, земјите-членки можат директно на концесионерот да му наметнат обврска да ги обезбеди потребните информации.

Првиот и вториот потстав не се применуваат за добавувачи.

Договорните органи и договорните субјекти можат, по сопствена иницијатива или по барање на некоја земја-членка, да ја прошират примената на обврските предвидени во првиот потстав, на пример кон:

(а) концесии за услуги, различни од оние кои се однесуваат на услуги кои се обезбедуваат на објекти под директен надзор на договорниот орган или договорниот субјект или на добавувачи кои се вклучени во концесии за работи или услуги;

(б) подизведувачи на подизведувачите на концесионерот или уште подолу од синцирот на подизведувачите.

4. За да се избегнат прекршувања на обврските наведени во член 30(3), можат да се преземат соодветни мерки, на пример:

(а) кога националното право на земјата-членка предвидува механизам за заедничка одговорност меѓу подизведувачи и концесионерот, засегнатата земја-членка гарантира дека релевантните правила да се применуваат во согласност со условите утврдени во член 30(3).

(б) договорните органи и договорните субјекти можат, по сопствена иницијатива или на барање на земјите-членки, да проверат дали има основа за исклучување на подизведувачи во согласност со член 38(4) до (10). Во таков

случај, договорниот орган или договорниот субјект бара од економскиот оператор да го замени подизведувачот во однос на кој проверката покажала дека има задолжителни основи за исклучување. Договорниот орган или договорниот субјект може, по сопствена иницијатива или на барање на земјачленка, да побара од економскиот оператор да го замени подизведувачот во однос на кој проверката покажала дека има незадолжителни основи за исклучување.

5. Земјите-членки можат во националното право да предвидат построги правила за одговорност.

6. Земјите-членки кои одлучуваат да воведат мерки согласно ставовите 1 и 3, ги прецизираат условите за примена на овие мерки со закони, регулативи или административни одредби во согласност со правото на Унијата. При тоа, земјите-членки можат да ја ограничат нивната употреба, на пример, во однос на одредени видови договори, одредени категории на договорните органи, договорните субјекти или економски оператори или на определени износи.

Член 43

Измена на договорите во текот на нивното траење

1. Договорите за концесија може да се изменат без нова постапка за доделување на концесија во согласност со оваа директива во следните случаи:

(а) кога измените, независно од нивната монетарна вредност, се предвидени во првичната документација за концесија преку јасни, прецизни и недвосмислени одредби за ревизија, кои можат да вклучат клаузули за измена на цената или опции. Во тие клаузули се наведуваат обемот и природата на можните измени или опции, како и условите под кои тие може да се користат. Тие не предвидуваат измени или опции кои би го промениле целокупниот карактер на концесијата;

(б) за дополнителни работи или дополнителни услуги од првичниот концесионер, кои станаа неопходни и кои не се вклучени во првичната концесија, каде што промената на концесионерот:

(i) не може да се изврши поради економски или технички причини, како што се барања за заменливост или интероперабилност со постојната опрема, услуги или инсталации, доделени со првичната концесија; и

(ii) би предизвикала значителна непријатност или суштинско удвојување на трошоците на договорниот орган или договорниот субјект.

Сепак, во случај на концесии доделени од страна на договорниот орган со цел извршување активност различна од оние наведени во Анекс II, евентуалното зголемување на вредноста не надминува повеќе од 50 % на вредноста на првичната концесија. Кога се прават неколку последователни измени, тоа ограничување се применува за вредноста на секоја измена. Овие последователни измени не треба да се насочени кон заобиколување на оваа директива;

(в) кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(i) потребата од измена е предизвикана од околности кои ажурен договорен орган или договорен субјект не би можел да ги предвиди;

(ii) измената не го менува целокупниот карактер на концесијата;

- (iii) во случај на концесии доделени од страна на договорниот орган со цел извршување активност различна од оние наведени во Анекс II, евентуалното зголемување на вредноста не е повисока од 50 % од вредноста на првичната концесија. Кога се прават неколку последователни измени, ова ограничување се применува за вредноста на секоја измена. Овие последователни измени не треба да се насочени кон заобиколување на оваа директива;
- (г) кога нов концесионер го заменува концесионерот на кој договорниот орган или договорниот субјект првично му ја доделил концесијата, поради:
 - (i) недвосмислена клаузула за ревизија или опција во согласност со точка (а);
 - (ii) општо или делумно наследување на првичниот концесионер по реструктурирање на претпријатието, вклучувајќи преправки, спојувања, преземања или стечај, на друг економски оператор кој ги исполнува првично утврдените критериуми за квалитативен избор, под услов тоа да не води до други суштински измени на договорот и не цели кон заобиколување на примената на оваа директива; или
 - (iii) кога договорниот орган или договорниот субјект сам ги презема обврските на главниот концесионер во однос на неговите подизведувачи, ако оваа можност е предвидена во националното законодавство;
- (д) кога измените, независно од нивната вредност, не се значајни во рамки на значењето на став 4.

Договорните органи или договорните субјекти кои измениле дадена концесија во случаите наведени во точките (б) и (в) од овој став, објавуваат известување за таа цел во *Службениот весник на Европската унија*. Тоа известување треба да ги содржи информациите утврдени во Анекс XI и се објавува во согласност со член 33.

2. Освен тоа и без да е потребна проверка дали се исполнети условите утврдени во точки од (а) до (г) од став 4, договорите за концесија може да се изменат без да е потребно спроведување на нова постапка за доделување на концесија во согласност со оваа директива кога вредноста на измената е под следните две вредности:

- (i) прагот утврден во член 8; и
- (ii) 10% од вредноста на првичната концесија.

Сепак, измената може да не го менува целокупниот карактер на концесијата. Кога се прават неколку последователни измени, вредноста се пресметува врз основа на нето збирната вредност на последователните измени.

3. За целите на пресметување на вредноста наведена во став 2 и точки (б) и (в) од став 1, ажурираната вредност е референтната вредност кога договорот за концесијата содржи клаузула за индексација. Ако договорот за концесијата не содржи клаузула за индексација, ажурираната вредност се пресметува врз основа на просечната инфлација во земјата-членка на договорниот орган или договорниот субјект.

4. Измената на концесијата во рамки на нејзиниот рок на изведба се смета за суштинска во рамки на значењето на точка (д) од став 1 ако со неа концесијата станува суштински различна од првично склучената концесија. Во сите случаи, без да е во спротивност со ставовите 1 и 2, дадена измена се смета за суштинска кога е исполнет еден или повеќе од следните услови:

- (а) измената воведува услови кои ако беа дел од првичната постапка за доделување на концесија би овозможиле прием на кандидати различни од првично избраните или би овозможиле прифаќање на понуда која е различна од првично прифатената или би привлечле дополнителни учесници во постапката за доделување на концесија;
- (б) измената го менува економскиот баланс на концесијата во корист на концесионерот на начин кој не бил предвиден во првичната концесија;
- (в) измената значително го проширува полето на примена на концесијата;
- (г) кога нов концесионер го заменува концесионерот на кој договорниот орган или договорниот субјект првично му ја доделил концесијата во случаи различни од оние предвидени во точка (г) од став 1.

5. Потребна е нова постапка за доделување на концесија во согласност со оваа директива за други измени на одредбите на договорот на концесијата за време на рокот на извршување различни од оние предвидени во ставовите 1 и 2.

Член 44

Престанок на договорите за концесија

Земјите-членки гарантираат дека договорните органи и договорните субјекти имаат можност, под услови утврдени со применливото национално право, да прекинат договор за концесија за време на неговиот рок на извршување, ако е исполнет еден или повеќе од следните услови:

- (а) концесијата е изменета на начин кој наметнува спроведување на нова постапка за доделување на концесија согласно член 43;
- (б) за време на доделувањето на концесијата, концесионерот се наоѓал во една од ситуациите наведени во член 38(4) и затоа би требало да биде исклучен од постапката за доделување на концесија;
- (в) Судот на правдата на Европската унија, во постапка согласно член 258 од ДФЕУ, утврдува дека одредена земја-членка не ги исполнила обврските кои произлегуваат од договорите, бидејќи договорен орган или договорен субјект од таа земја-членка ја има доделено соодветната концесија без да ги исполни обврските кои произлегуваат од договорите и од оваа директива.

Член 45

Следење и известување

1. Со цел обезбедување на правилно и ефикасно спроведување, земјите-членки гарантираат дека најмалку задачите утврдени во овој член се извршуваат од страна на еден или повеќе органи или структури. Тие на Комисијата ги посочуваат сите органи или структури надлежни за извршување на тие задачи.

2. Земјите-членки обезбедуваат следење на примената на правилата за доделување на концесија. Кога органите или структурите констатираат конкретни прекршоци, како што се измама, корупција, конфликт на интереси и други сериозни нерегуларности, или системски проблеми, тиесе овластени да ги пријават овие прекршувања или проблеми на националните ревизорски органи, судови или трибуналите или други соодветни органи или структури како што се народниот правобранител, националните парламенти или нивни комитети.

3. Резултатите од активностите заследење во согласност со став 2 се ставаат на

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

располагање на јавноста преку соодветни средства за информации.

Комисијата може, најмногу на секои три години, да бара од земјите-членки да поднесат извештај од следењето во кој треба да се прави преглед на најчестите причини за погрешна примена на правилата за доделување на концесија, вклучувајќи за евентуалните структурни или повторливи проблеми при спроведувањето на правилата, вклучувајќи за можните случаи на измама и друго недолично однесување.

4. Земјите-членки гарантираат дека информациите и насоките во врска со толкувањето и примената на правото на Унијата во областа на доделувањето на концесии се обезбедува бесплатно за да им се помогне на договорните органи, договорните субјекти и економските оператори за правилна примена на правилата на Унијата.

НАСЛОВ IV

ИЗМЕНИ НА ДИРЕКТИВИ 89/665/ЕЕЗ И 92/13/ЕЕЗ

Член 46

Измени на Директива 89/665/ЕЕЗ

Директива 89/665/ЕЕЗ се менува како што следува:

(1) во член 1, став 1 се заменува со следното:

„1. Оваа директива се применува за договори наведени во Директива 2014/24/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот (*), освен ако тие договори не се исклучени во согласност со членовите 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 и 37 од таа директива.

Оваа директива, исто така, се применува за концесии доделени од договорни органи наведени во Директива 2014/23/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот (**), освен ако тие концесии не се исклучени во согласност со членовите 10, 11, 12, 17 и 25 од таа директива.

Договорите во рамки на значењето на оваа директива вклучуваат јавни договори, рамковни спогодби, концесии за работи и услуги и системи за динамично купување.

Земјите-членки ги преземаат потребните мерки за да обезбедат дека во однос на договорите кои спаѓаат во полето на примена на Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ, одлуките донесени од договорните органи можат да бидат ефикасно ревидирани, и, особено, колку што е можно побрзо во согласност со условите утврдени во членовите 2 до 2г од оваа директива, со образложение дека тие одлуки го прекршуваат правото на Унијата во областа на јавните набавки или националните правила за транспонирање на тоа право.

(*) Директива 2014/24/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за јавни набавки (Сл. весник L 94, 28.3.2014 година, стр.65).

(**) Директива 2014/23/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за доделување на договор за концесија (Сл. весник L 94, 28.3.2014 година, стр. 1).“;

(2) во член 2а, став 2 се менува како што следи:

- (a) првиот потстав се заменува со следното:
- „Договорот не може да биде склучен по одлуката за доделување на договор што спаѓа во полето на примена на Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ пред истекот на период од најмалку 10 календарски дена од денот по датумот на кој одлуката за доделување на договорот е испратена на засегнатите понудувачи и кандидати, кога се користат факс или електронски средства или, кога се користат други средства за комуникација, пред истекот на период од најмалку 15 календарски дена од денот по датумот на кој одлуката за доделување на договорот е испратена на засегнатите понудувачи и кандидати или најмалку 10 календарски дена од денот по датумот на приемот на одлуката за доделување на договорот.“;
- (б) во четвртиот потстав, првата алинеја се заменува со следното:
- „— резиме на релевантните причини како што се утврдени во член 55(2) од Директива 2014/24/ЕУ, што подлежи на член 55(3) од истата директива или во вториот потстав од член 40(1) од Директива 2014/23/ЕУ, што подлежи на член 40(2) од истата директива, и“;
- (3) член 2б се менува како што следи:
- (a) во првиот став:
- (i) точка (a) се заменува со следното:
- „(a) доколку Директива 2014/24/ЕУ или, каде што е соодветно, Директива 2014/23/ЕУ не бара претходно објавување на известување за договор во *Службениот весник на Европската унија*“;
- (ii) точка (в) се заменува со следното:
- „(в) во случај на договори врз основа на рамковна спогодба, како што е предвидено во член 33 од Директива 2014/24/ЕУ, и во случај на посебен договор, врз основа на систем за динамично купување, како што е предвиден во член 34 од таа директива.“;
- (б) во вториот потстав, првата и втората алинеја се заменуваат со следното:
- „— има прекршување на точка (в) од член 33(4) или член 34(б) од Директива 2014/24/ЕУ, и
- вредноста на договорот е проценета како еднаква или поголема од праговите утврдени во член 4 од Директива 2014/24/ЕУ.“;
- (4) во член 2в, зборовите „Директива 2004/18/ЕЗ“ се заменуваат со зборовите „Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;
- (5) член 2г се менува како што следи:
- (a) во став 1:
- (i) точка (a) се заменува со следното:
- „(a) доколку договорниот орган доделил договор без претходно објавување на известување за договор во *Службениот весник на Европската унија*, без тоа да е дозволиво во согласност со Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;

- (ii) во точка (б), зборовите „Директива 2004/18/ЕЗ“ се заменуваат со зборовите „Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;
- (б) во став 4, првата алинеја се заменува со следното:
„— договорниот орган смета дека доделувањето договор без претходно објавување на известување за договор во *Службениот весник на Европската унија* е дозволиво во согласност со Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;
- (в) во став 5, првата алинеја се заменува со следното:
‘— договорниот орган смета дека доделувањето на договорот е во согласност со точка (в) од член 33(4) или со член 34(б) од Директива 2014/24/ЕУ,“;
- (6) во член 2ѓ(1), точка (а) се заменува со следното:
„(а) пред истекот на најмалку 30 календарски дена од денот по датумот на кој:
— договорниот орган објавил оглас за доделување во согласност со членовите 50 и 51 од Директива 2014/24/ЕУ или со членовите 31 и 32 од Директива 2014/23/ЕУ, доколку известувањето содржи образложение за одлуката на договорниот орган да му го додели договорот без претходно објавување на известување за договор во *Службениот весник на Европската унија*, или
— договорниот орган ги информирал засегнатите понудувачи и кандидати за склучување на договорот, доколку таа информација содржи резиме на релевантните причини како што се утврдени во член 55(2) од Директива 2014/24/ЕУ, што подлежи на член 55(3) од истата директива или во вториот потстав од член 40(1) од Директива 2014/23/ЕУ, што подлежи на член 40(2) од истата директива. Оваа можност се применува и во случаите наведени во точка (в) од првиот став од член 2б од оваа директива“;
- (7) во член 3, став 1 се заменува со следното:
„1. Комисијата може да се повика на постапката предвидена во ставовите 2 до 5, кога пред склучување на договорот, смета дека е извршено сериозно прекршување на правото на Унијата во областа на јавните набавки во текот на постапката за доделување на договор што спаѓа во полето на примена на Директива 2014/24/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ.“.

Член 47

Измени на Директива 92/13/ЕЕЗ

Директива 92/13/ЕЕЗ се менува како што следува:

- (1) во член 1, став 1 се заменува со следното:
„1. Оваа директива се применува за договори наведени во Директива 2014/25/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот (*), освен ако тие договори не се исклучени во согласност со членовите 18 до 24, 27 до 30, 34 или 55 од таа директива.
Договорите во рамки на значењето на оваа директива вклучуваат договори за

добра, работи и услуги, концесии за работи и услуги, рамковни спогодби и системи за динамично купување.

Оваа директива, исто така, се применува за концесии доделени од договорни субјекти наведени во Директива 2014/23/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот (**), освен ако тие договори не се исклучени во согласност со членовите 10, 12, 13, 14, 16, 17 и 25 од таа директива.

Земјите-членки ги преземаат потребните мерки за да обезбедат дека во однос на договорите кои спаѓаат во полето на примена на Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ, одлуките донесени од договорните субјекти можат да бидат ефикасно ревидирани, и, особено, колку што е можно побрзо во согласност со условите утврдени во членовите 2 до 2г од оваа директива, со образложение дека тие одлуки го прекршуваат правото на Унијата во областа на набавките или националните правила за транспонирање на тоа право.

(*) Директива 2014/25/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за набавки од страна на субјекти кои дејствуваат во секторите на вода, енергија, транспорт и поштенски услуги (Сл. весник L 94, 28.3.2014 година, стр. 243).

(**) Директива 2014/23/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за доделување на договор за концесии (Сл. весник L 94, 28.3.2014 година, стр. 1).“;

(2) во член 2а, став 2 се менува како што следи:

(а) првиот потстав се заменува со следното:

„Договорот не може да биде склучен по одлуката за доделување на договор што спаѓа во полето на примена на Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ пред истекот на период од најмалку 10 календарски дена од денот по датумот на кој одлуката за доделување на договорот е испратена на засегнатите понудувачи и кандидати, кога се користат факс или електронски средства или, кога се користат други средства за комуникација, пред истекот на период од најмалку 15 календарски дена од денот по датумот на кој одлуката за доделување на договорот е испратена на засегнатите понудувачи и кандидати или најмалку 10 календарски дена од денот по датумот на приемот на одлуката за доделување на договорот.“;

(б) во четвртиот потстав, првата алинеја се заменува со следното:

„— резиме на релевантните причини како што се утврдени во член 75(2) од Директива 2014/25/ЕУ, што подлежи на одредбите од член 75(3) од истата директива или во вториот потстав од член 40(1) од Директива 2014/23/ЕУ, што подлежи на одредбите од член 40(2) од истата директива, и“;

(3) член 2б се менува како што следи:

(а) во првиот став:

(i) точка (а) се заменува со следното:

„(а) доколку Директива 2014/25/ЕУ или, каде што е соодветно,

Директива 2014/23/ЕУ не бара претходно објавување на известување во *Службениот весник на Европската унија*“;

(ii) точка (в) се заменува со следното:

„(в) во случај на посебни договори врз основа на системи за динамично купување како што се предвидени во член 52 од Директива 2014/25/ЕУ.“;

(б) во вториот потстав, првата и втората алинеја се заменуваат со следното:

„— има прекршување на член 52(б) од Директива 2014/25/ЕУ, и
— вредноста на договорот е проценета како еднаква или поголема од праговите утврдени во член 15 од Директива 2014/25/ЕУ.“;

(4) во член 2в, зборовите „Директива 2004/17/ЕЗ“ се заменуваат со зборовите „Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;

(5) член 2г се менува како што следи:

(а) во став 1,

(i) точка (а) се заменува со следното:

„(а) доколку договорниот субјект доделил договор без претходно објавување на известување во *Службениот весник на Европската унија*, без тоа да е дозволиво во согласност со Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;

(ii) во точка (б), зборовите „Директива 2004/17/ЕЗ“ се заменуваат со зборовите „Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;

(б) во став 4, првата алинеја се заменува со следното:

„— договорниот субјект смета дека доделувањето договор без претходно објавување на известување во *Службениот весник на Европската унија* е дозволиво во согласност со Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ“;

(в) во став 5, првата алинеја се заменува со следното:

‘— договорниот субјект смета дека доделувањето на договорот е во согласност со член 52(б) од Директива 2014/25/ЕУ“;

(б) во член 2г(1), точка (а) се заменува со следното:

„(а) пред истекот на најмалку 30 календарски дена од денот по датумот на кој:

— договорниот субјект објавил оглас за доделување во согласност со членовите 70 и 71 од Директива 2014/25/ЕУ или со членовите 31 и 32 од Директива 2014/23/ЕУ, доколку известувањето содржи образложение за одлуката на договорниот субјект да му го додели договорот без претходно објавување на известување во *Службениот весник на Европската унија*, или

— договорниот субјект ги информирал засегнатите понудувачи и кандидати за склучување на договорот, доколку таа информација содржи резиме на релевантните причини како што се утврдени во член 75(2) од 2014/25/ЕУ, што подлежи на член 75(3) од истата директива или во

вториот потстав од член 40(1) од Директива 2014/23/ЕУ, што подлежи на член 40(2) од истата директива. Оваа можност се применува и во случаите наведени во точка (в) од првиот став од член 26 од оваа директива;“;

(7) во член 8, став 1 се заменува со следното:

„1. Комисијата може да се повика на постапката предвидена во ставовите 2 до 5, кога пред склучување на договорот, смета дека е извршено сериозно прекршување на правото на Унијата во областа на набавките во текот на постапката за доделување на договор што спаѓа во полето на примена на Директива 2014/25/ЕУ или Директива 2014/23/ЕУ, или во врска со член 26(1) од Директива 2014/25/ЕУ во случај на договорни субјекти за кои се применува таа одредба“.

НАСЛОВ V

ДЕЛЕГИРАНИ ОВЛАСТУВАЊА, ОВЛАСТУВАЊА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 48

Извршување на делегирањето

1. Овластувањето да донесува делегирани акти се доделува на Комисијата во согласност со условите предвидени во овој член.
2. Овластувањето да донесува делегирани акти наведено во член 7(3), член 9(4), член 27(2) и член 30(4) се доделува на Комисијата за неопределен период почнувајќи од 17 април 2014 година.
3. Делегирањето на овластувањата наведено во член 7(3), член 9(4), член 27(2) и член 30(4) може да биде укинато во секое време од Европскиот парламент или од Советот. Со одлуката за укинување престанува делегирањето на овластувања утврдено во таа одлука. Укинувањето на одлуката влегува во сила на денот по нејзиното објавување во *Службениот весник на Европската унија* или на подоцнежен датум утврден во истата. Тоа не влијае на важноста на делегираните акти кои се веќе во сила.
4. Штом Комисијата донесе делегиран акт, истовремено го известува Европскиот парламент и Советот за истото.
5. Делегиран акт донесен во согласност со член 7(3), член 9(4), член 27(2) и член 30(4) влегува во сила само ако ниту Европскиот парламент ниту Советот не доставиле приговори во рок од два месеци по известувањето за актот до Европскиот парламент и Советот или ако пред истекот на овој рок и Европскиот парламент и Советот ја известиле Комисијата дека нема да поднесат приговор. Овој рок се продолжува за два месеци на иницијатива на Европскиот парламент или на Советот.

Член 49

Итна постапка

1. Делегираните акти донесени според овој член стапуваат во сила без одлагање и се применуваат додека не бидат доставени приговори во согласност со став 2. Во известувањето за делегиран акт до Европскиот парламент и до Советот се наведуваат причините за употреба на итната постапка.
2. Европскиот парламент или Советот може да се спротивстави на делегиран акт во согласност со постапката наведена во член 48(5). Во таков случај, Комисијата го

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

укинува актот без одлагање по известувањето за одлуката на Европскиот парламент или на Советот за поднесување приговори.

Член 50

Постапка на комитет

1. Комисијата е помогната од Советодавниот комитет за јавни набавки основан со Одлука 71/306/ЕЕЗ на Советот ⁽¹⁾. Тој комитет е комитет во рамки на значењето на Регулатива (ЕУ) бр.182/2011.
2. При упатување на овој член се применува член 4 од Регулатива (ЕУ) бр. 182/2011.

Член 51

Транспонирање

1. Земјите-членки ги ставаат во сила законите, регулативите и административните одредби потребни за усогласување со оваа директива до 18 април 2016 година. Тие веднаш ја известуваат Комисијата за текстот на овие одредби.

Кога земјите-членки ги донесуваат овие мерки, тие содржат упатување кон оваа директива или се пропратени со тоа упатување при нивното официјално објавување. Земјите-членки го утврдуваат начинот на кој треба да биде изработено тоа упатување.

2. Земјите-членки го доставуваат до Комисијата текстот на главните мерки од националното право кои ги донесуваат во областа опфатена со оваа директива.

Член 52

Преодни одредби

Упатувањата кон точки (а) и (б) од член 1(3) од Директива 2004/17/ЕЗ и кон член 1(3) и (4) и Наслов III од Директива 2004/18/ЕЗ се толкуваат како упатувања кон оваа директива.

Член 53

Следење и известување

Комисијата ги оценува економските ефекти врз внатрешниот пазар, особено во поглед на фактори како што се прекуграничното доделување на договори и трошоците за трансакции кои произлегуваат од примената на праговите утврдени во член 8 и ги пријавуваат до Европскиот парламент и до Советот до 18 април 2019 година. Соодветноста на нивото на праговите се разгледува во рамките на преговорите согласно ГПА, ако се земе предвид влијанието на инфлацијата и трошоците за трансакции. Комисијата, кога е можно и соодветно, треба да ја разгледа можноста да предложи зголемување на износите на праговите кои се применуваат согласно ГПА, за време на следната рунда преговори.

Во случај на промена на износите на праговите применливи според ГПА, каде што е соодветно, извештајот е проследен со законодавен предлог за промена на праговите утврдени во оваа директива.

Комисијата, исто така, ги оценува економските ефекти врз внатрешниот пазар на исклучоците утврдени во член 12, земајќи ги предвид специфичните структури во

¹ Одлука 71/306/ЕЕЗ на Советот од 26 јули 1971 година за утврдување на Советодавен комитет за договори за јавни работи (Сл. весник L 185, 16.8.1971 година, стр. 15).

секторот на водите и поднесува извештај за тоа до Европскиот парламент и Советот до 18 април 2019 година.

Комисијата го прегледува функционирањето на оваа директива и поднесува извештај за тоа до Европскиот парламент и Советот до 18 април 2021 година и на секои пет години потоа, врз основа на информациите обезбедени од страна на земјите-членки во согласност со член 45(3).

Комисијата обезбедува јавен пристап до резултатите од прегледот извршен во согласност со четвртиот потстав.

Член 54

Влегување во сила

Оваа директива влегува во сила на дваесеттиот ден по нејзиното објавување во *Службениот весник на Европската унија*.

Оваа директива не се применува за доделувањето на концесии понудени или доделени пред 17 април 2014 година.

Член 55

Адресати

Оваа директива се однесува на земјите-членки.

Стразбур, 26 февруари 2014 година.

За Европскиот парламент

За Советот

Претседателот

Претседателот

М. ШУЛЦ

Д. КУРКУЛАС

АНЕКС I

ЛИСТА НА АКТИВНОСТИТЕ НАВЕДЕНИ ВО ТОЧКА (7) ОД ЧЛЕН 5⁽¹⁾

НАЦЕ Рев. 1 ⁽¹⁾					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
45			Градежништво	Овој оддел вклучува: изградба на нови згради и работи, реконструкција на објекти и вообичаени поправки	45000000
	45.1		Подготовка на локацијата		45100000
		45.11	Уривање згради; поместување земјиште	Оваа класа вклучува: — уривање згради и други структури, — расчистување градежни локации, — поместување земјиште: ископување, пополнување, порамнување на нивоа на земјиште и класифицирање на градежните локации, копање ровови, отстранување карпи, минирање, итн., — подготовка на терен за минирање, — отстранување на вишокот на материјал и друго уредување и подготовка на локации со минерални богатства. Оваа класа, исто така, вклучува и:	45110000

¹ Во случај на разлика во толкувањето меѓу ОПЈН/СРV и НАЦЕ, се применува ОПЈН/СРV-номенклатурата.

				<ul style="list-style-type: none"> — одводнување на теренот на градежни локации, — одводнување на земјоделско и шумско земјиште. 	
	45.12	Пробно дупчење и пробивање	<p>Оваа класа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — пробно дупчење, пробно пробивање и земање примерок од почвата за градежни, геофизички, геолошки и слични цели. <p>Оваа класа исклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — дупчење бунари за нафта и гас, види 11.20, — дупчење бунари за вода, види 45.25, — вметнување прстени, види 45.25, — истражување нафтени и гасни полиња, геофизички, геолошки и сеизмички премери, види 74.20. 	45120000	
45.2		Изградба на комплетни конструкции или делови од нив, градежништво		45200000	

НАЦЕ Рев. 1 (1)					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
		45.21	Општа изградба на згради и градежни работи	<p>Оваа класа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — изградба на сите видови згради изградба на градежни конструкции, — мостови, вклучувајќи и мостови за надвозници, вијадукти, тунели и подземни железници, — цевководи, далноводи и телефонски водови, комуникациски линии, — урбани цевководи, урбани далноводи и комуникациски линии, — дополнителни урбани работи, — монтажа и подигнување на префабрикувани конструкции на локацијата. <p>Оваа класа исклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — услужни активности поврзани за екстракција на нафта и гас, види 11.20, — подигнување на префабрикувани конструкции од небетонски делови направени од страна на изведувачот, види оддели 20, 26 и 28, — градежни работи, освен згради, за стадиони, базени, спортски сали, тениски игралишта, голф-терени и други спортски инсталации, 	<p>45210000</p> <p>Освен: —</p> <p>45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>

Преводот на актот е изработен како прва верзија на превод од Секретаријатот за европски прашања.

			<p>види 45.23,</p> <p>— инсталација на згради, види 45.3,</p> <p>— завршување на згради, види 45.4,</p> <p>— архитектонски и инженерски активности, види 74.20,</p> <p>— управување со градежни проекти, види 74.20.</p>	
	45.22	Ставање покриви и рамки	<p>Оваа класа вклучува:</p> <p>— подигнување на покриви,</p> <p>— конструкции на покриви,</p> <p>— хидроизолација.</p>	45261000
	45.23	Изградба на автопати, патишта, аеродромски писти и спортски објекти	<p>Оваа класа вклучува:</p> <p>— изградба на автопатишта, улици, патишта, други возни и пешачки патеки,</p> <p>— изградба на железнички конструкции,</p> <p>— изградба на авионски писти,</p> <p>— градежни работи, покрај згради, за стадиони, базени, гимнастички сали, тениски игралишта, терени за голф и други спортски инсталации,</p>	<p>45212212 и DA03</p> <p>45230000 освен:</p> <p>— 45231000</p> <p>— 45232000</p> <p>— 45234115</p>

НАЦЕ Рев. 1 (1)					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
				<p>— бојосување на ознаки на површината на патот и на паркинзите.</p> <p>Оваа класа исклучува:</p> <p>— прелиминарно поместување на земјиштето, види 45.11.</p>	
		45.24	Изградба на проекти за вода	<p>Оваа класа вклучува изградба на следново:</p> <p>— водени патишта, пристанишни и речни работи, пристаништа (марини), системи за заклучување итн.,</p> <p>— брани и насипи,</p> <p>— ископување,</p> <p>— површински работи.</p>	45240000

	45.25	Други градежни работи што вклучуваат конкретни занаети	<p>Оваа класа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — градежни активности што се специјализирани за еден аспект што е заеднички за различни видови структури и кои бараат специјализирани квалификации или опрема, — изградба на темели, вклучувајќи набивање на земјиштето, — дупчење и изградба на бунари за вода, вметнување прстени, — подигнување челични елементи што не се самостојно произведени, — свиткување челик, — редење тули и камења, — подигнување и демонтирање скелиња и работни платформи, вклучувајќи најмување скелиња и работни платформи, — подигнување оцаи и индустриски печки. <p>Оваа класа исклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — најмување скелиња без подигнување и расклопување, види 71.32. 	45250000 45262000
	45.3	Инсталации во згради		45300000
	45.31	Инсталација на електрични кабли и елементи	<p>Оваа класа вклучува:</p> <p>инсталација во згради или други градежни проекти на:</p> <ul style="list-style-type: none"> — електрични водови и приклучоци, — телекомуникациски системи, — електрични системи за 	45213316 45310000 Освен: — 45316000

				греење, — станбени антени и воздушни антени,	
--	--	--	--	--	--

НАЦЕ Рев. 1 (1)					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
				<ul style="list-style-type: none"> — противпожарни аларми, — аларми против кражби, — лифтови и ескалатори, — громобрани итн. 	
		45.32	Изолациски работи	<p>Оваа класа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — инсталација на термичка, звучна и вибрациска изолација во згради или други градежни проекти. <p>Оваа класа исклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — поставување системи за водоотпорност, види 45.22. 	45320000
		45.33	Водоводна инсталација	<p>Оваа класа вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — инсталација во згради или други градежни проекти на: — водоводна и санитарна опрема, — приклучоци за гас, — опрема и цевки за греење, вентилација, ладење или климатизирање, — системи за прскање. <p>Оваа класа исклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> — инсталација на електрични системи за греење, види 45.31. 	45330000

	45.34	Други инсталации во згради	Оваа класа вклучува: — инсталација на системи за осветлување и сигнализација за патишта, пруги, аеродроми и пристаништа, — инсталација во згради или други градежни проекти за приклучоци и уреди кои не се посебно наведени:	45234115 45316000 45340000
	45.4	Завршување на изградбата		45400000
	45.41	Малтерисување	Оваа класа вклучува: — нанесување внатрешен и надворешен малтер или гипс во згради или во други градежни проекти, вклучувајќи поврзани стругарски материјали.	45410000
	45.42	Инсталација на столарија	Оваа класа вклучува: — инсталација на врати, прозорци, рамки за врати и прозорци, монтирани кујни, скалила, приклучоци и слично кои не се направени од страна на изведувачот, од дрво и други материјали,	45420000

НАЦЕ Рев. 1 (1)					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
				<p>— довршување на внатрешен простор, како што се тавани, дрвени ѕидни облоги, мобилни прегради итн.</p> <p>Оваа класа исклучува:</p> <p>— поставување паркети и други дрвени подни облоги, види 45.43.</p>	
		45.43	Подни и ѕидни облоги	<p>Оваа класа вклучува:</p> <p>— поставување, поплочување, закачување или вклопување на следново во згради или други градежни проекти:</p> <p>— керамички, бетонски ѕидни или подни плочки, или ѕидни и подни плочки од режан камен,</p> <p>— паркет и други дрвени подни облоги, теписи и подни облоги од линолеум,</p> <p>— вклучувајќи од гума или пластика,</p> <p>— подни или ѕидни облоги од терацо, мермер, гранит или чакал,</p> <p>— тапети.</p>	45430000

	45.44	Бојосување застаклување	и	Оваа класа вклучува: — внатрешно и надворешно бојосување згради, — бојосување градежни структури, — поставување стакла, огледала итн. Оваа класа исклучува: — поставување прозорци, види 45.42.	45440000
	45.45	Друго довршување зграда	на	Оваа класа вклучува: — поставување приватни базени, — чистење со пареа, чистење со песочен млаз и слични активности за екстериери, — друго довршување на зграда и завршни работи кои не се посебно наведени. Оваа класа исклучува: — внатрешно чистење на згради и други објекти, види 74.70	45212212 и DA04 45450000
45.5		Најмување градежна опрема или опрема за уривање со оператор			45500000

НАЦЕ Рев. 1 ⁽¹⁾					ОПЈН/СР V-ознака
ДЕЛ Ѓ			ГРАДЕЖНИШТВО		
Оддел	Група	Класа	Предмет	Забелешки	
		45.50	Најмување градежна опрема или опрема за уривање оператор	Оваа класа исклучува: — најмување градежни машини или машини за уривање и опрема без оператори, види 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Регулатива на Советот (ЕЕЗ) број 3037/90 од 9 октомври 1990 година за статистичка класификација на економските активности во Европската заедница (Сл. весник L 293, 24.10.1990 година, стр. 1).

АНЕКС II

АКТИВНОСТИ КОИ ГИ ИЗВРШУВААТ ДОГОВОРНИТЕ СУБЈЕКТИ КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 7

Одредбите на оваа директива со кои се регулираат концесии доделени од страна на договорните субјекти се применуваат за следните активности:

1. Во однос на гас и топлинска енергија:

(а) обезбедување или управување со фиксни мрежи наменети на јавноста да ѝ обезбедат услуги во врска со производство, транспорт или распределба на гас или топлинска енергија;

(б) снабдување на тие фиксни мрежи со гас или топлинска енергија.

Снабдувањето од страна на договорен субјект наведен во точки (б) и (в) од член 7(1) со гас или топлинска енергија на фиксни мрежи кои обезбедуваат услуги на јавноста, не се сметаат за релевантна активност во рамки на нзначењето на став 1 кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(i) производството на гас или топлинска енергија од тој договорен субјект е неизбежна последица од извршување на активност различна од наведените во овој став или во ставовите 2 и 3 од овој анекс;

(ii) снабдувањето на јавната мрежа е насочено само кон економска експлоатација на таквото производство и изнесува не повеќе од 20% од прометот на договорниот субјект врз основа на просекот за претходните три години, вклучувајќи ја и тековната година.

За целите на оваа директива, поимот „снабдување“ вклучува генерирање/производство, трговија на големо и трговија на мало со гас. Сепак, производството на гас во форма на вадење припаѓа во полето на примена на став 4 од овој анекс.

2. Во однос на електрична енергија:

(а) обезбедување или управување со фиксни мрежи наменети на јавноста да ѝ обезбедат услуги во врска со производство, транспорт или распределба на електрична енергија;

(б) снабдување на тие фиксни мрежи со електрична енергија.

За целите на оваа директива, поимот снабдување со електрична енергија вклучува генерирање/производство, трговија на големо и трговија на мало со електрична енергија.

Снабдувањето од страна на договорен субјект наведен во точки (б) и (в) од член 7(1) со електрична енергија на фиксни мрежи кои обезбедуваат услуги на јавноста, не се сметаат за релевантна активност во рамки на нзначењето на став 1 кога се исполнети сите услови наведени подолу:

(а) производството на електрична енергија од страна на тој договорен субјект се извршува поради тоа што нејзината потрошувачка е потребна за извршување на активност различна од наведените во овој став или во ставовите

1 и 3 од овој анекс;

(б) снабдувањето на јавната мрежа зависи само од сопствената потрошувачка на договорниот субјект и не надминува 30% од вкупното производство на енергија на договорниот субјект, врз основа на просекот за претходните три години, вклучувајќи ја и тековната година.

3. Активностите во врска со обезбедување или активност на мрежи кои обезбедуваат услуги на јавноста во областа на транспортот со железница, автоматизирани системи, трамвај, тролејбус, автобуси или жичница.

Во однос на транспортните услуги се смета дека постои мрежа кога услугата се обезбедува при работни услови утврдени од надлежен орган на земја-членка, како што се условите за одржување на линиите, капацитетот кој треба да се овозможи или честотата на услугата.

4. Активности поврзани со искористување на географска област со цел обезбедување на аеродроми и морски или речни пристаништа или други терминали на превозници во воздушен, морски или речен сообраќај.

5. Активности поврзани со обезбедување на:

(а) поштенски услуги;

(б) други услуги различни од поштенските услуги, под услов овие услуги да се обезбедени од субјект кој обезбедува и поштенски услуги во рамки на значењето на точка (ii) од вториот потстав од овој став и ако условите утврдени во член 34(1) од Директива 2014/25/EУ не се исполнети во однос на услугите опфатени со точка (ii) од вториот потстав.

За целите на оваа директива и без да е во спротивност со Директива 97/67/EЗ:

(i) „поштенска пратка“ е адресирана пратка во конечната форма во која таа се пренесува, без оглед на тежината. Покрај предметите за кореспонденција, таквите предмети вклучуваат, на пример, книги, каталози, весници, списанија и поштенски пратки кои содржат стока со или без комерцијална вредност, без оглед на тежината;

(ii) „поштенски услуги“ се услуги кои вклучуваат прием, сортирање, испраќање и испорачување на поштенските пратки. Ова ги вклучува и услугите кои се опфатени и тие кои не се опфатени со универзалната услуга утврдена во согласност со Директива 97/67/EЗ;

(iii) „други услуги различни од поштенските услуги“ се услуги обезбедени во следните области:

— услуги за управување со поштенски услуги (услуги пред и по испорака, вклучувајќи „услуги за управување со поштенски салон“),

— услуги поврзани со поштенски пратки кои не се вклучени во точка (а), како што е директна кореспонденција без напишана адреса.

6. Активности поврзани со искористување на географска област со цел:

(а) вадење на нафта или гас;

(б) истражување или вадење на јаглен или други цврсти горива.

АНЕКС III

ЛИСТА НА ПРАВНИ АКТИ НА УНИЈАТА НАВЕДЕНИ ВО ТОЧКА (Б) ОД ЧЛЕН 7(2)

Правата кои им се обезбедени преку постапка во која бил обезбеден соодветен публицитет и каде што обезбедувањето на тие права се заснова на објективни критериуми, не претставуваат „посебни или ексклузивни права“ во рамки на значењето на оваа директива. Подолу се наведени постапките, обезбедувајќи доволна претходна транспарентност, за издавање на одобрувања врз основа на други законодавни акти на Унијата кои не претставуваат „посебни или ексклузивни права“ во смисла на оваа директива:

- (а) издавање на одобрување за работа на постројки за природен гас во согласност со постапките утврдени во член 4 од Директива 2009/73/ЕЗ;
- (б) одобрување или покана за поднесување на понуда за изградба на нови капацитети за производство на електрична енергија во согласност со Директива 2009/72/ЕЗ;
- (в) издавање на одобрувања во согласност со член 9 од Директива 97/67/ЕЗ во врска со поштенски услуги кои не се или не треба да се резервирани;
- (г) постапка за издавање на одобрување за вршење на дејност, вклучувајќи експлоатација на јаглеводороди во согласност со Директива 94/22/ЕЗ;
- (д) договори за јавни услуги во рамки на значењето на Регулатива (ЕЗ) бр. 1370/2007 за обезбедување на јавни услуги за превоз на патници со автобус, трамвај, железница или метро, доделени врз основа на конкурентна тендерска постапка во согласност со член 5(3), доколку нивното траење е во согласност со член 4(3) или (4) од таа регулатива.

АНЕКС IV

УСЛУГИ НАВЕДЕНИ ВО ЧЛЕН 19

Опис	ОПЈН/CPV-ознака
<p>79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 [Услуги за обезбедување на персонал за помош во домаќинствата]; 79624000-4 [Услуги за обезбедување на негувателки] и 79625000-1 [Услуги за обезбедување на медицински персонал] од 85000000-9 до 85323000-9; 85143000-3,</p> <p>98133100-5, 98133000-4 и 98200000-5 и 98500000-8 [Приватни домаќинства со вработени лица] и 98513000-2 до 98514000-9 [Услуги за домаќинствата обезбедени од работна сила, Услуги на агенции за обезбедување на вработени во домаќинствата, Услуги за домаќинства обезбедени од службеници, Привремен кадар за домаќинствата, Услуги за обезбедување помош во домаќинствата и Домашни услуги],</p>	<p>Здравствени, социјални и поврзани услуги</p>
<p>85321000-5 и 85322000-2, 75000000-6 [Услуги за администрација, одбрана и социјално осигурување], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; од 79995000-5 до 79995200-7; од 80000000-4 Услуги за обука и образование до 80660000-8; од 92000000-1 до 92342200-2; од 92360000-2 до 92700000-8;</p> <p>79950000-8 [Услуги за организација на изложби, саеми и конгреси], 79951000-5 [Услуги за организирање на семинари], 79952000-2 [Услуги за организирање на настани], 79952100-3 [Услуги за организирање на културни настани], 79953000-9 [Услуги за организирање на фестивали], 79954000-6 [Услуги за организирање на забави], 79955000-3 [Услуги за организирање на модни настани], 79956000-0 [Услуги за организирање на саеми и панаѓури]</p>	<p>Административни, социјални, образовни, здравствени услуги и услуги во областа на културата</p>
<p>75300000-9</p>	<p>Услуги за задолжително социјално осигурување ⁽¹⁾</p>
<p>75310000-2, 75311000-9, 75312000-6,</p>	<p>Услуги за бенефиции</p>

75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 и 98130000-3	Други јавни, социјални и лични услуги вклучувајќи услуги обезбедени од синдикални организации, од политички организации, младински организации и разновидни услуги од организации со членство.
98131000-0	Религиозни услуги
55100000-1 до 55410000-7; 55521000-8 до 55521200-0 [55521000-8 Угостителски услуги за приватни домаќинства, 55521100-9 Услуги за достава на храна во домови на лица со посебни потреби, 55521200-0 Услуги за испорака на храна]. 55520000-1 Угостителски услуги, 55522000-5 Угостителски услуги за транспортни претпријатија, 55523000-2 Угостителски услуги за други претпријатија и институции, 55524000-9 Угостителски услуги за училишта 55510000-8 Услуги на мензи, 55511000-5 Услуги на мензи и на други кафетерии со ограничен круг на посетители, 55512000-2 Услуги за управување со мензи, 55523100-3 Услуги за училишни оброци	Хотелски и ресторански услуги
79100000-5 до 79140000-7; 75231100-5;	Правни услуги, доколку не се исклучени согласно член 10(8)(г)

Опис	ОПЈН/СРВ-ознака
75100000-7 до 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 до 75131000-3	Други административни и владини услуги
75200000-8 до 75231000-4	Обезбедување на јавни услуги
75231210-9 до 75231230-5; 75240000-0 до 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Затворски услуги, услуги за јавна безбедност и спасување, доколку не се исклучени согласно точка (е) од член 10(8)
79700000-1 до 79721000-4 [Услуги за истрага и безбедност, Услуги за безбедност, Услуги за следење и алармирање, Чуварски услуги, Услуги за надзор, Услуги за систем за следење на траги, Услуги за пронаоѓање на бегалци, Услуги за патролирање, Услуги за пуштање на бецови за идентификација, Услуги за истрага и Услуги на детективски агенции] 79722000-1 [Графолошки услуги], 79723000-8 [Услуги за анализа на отпад]	Услуги за истрага и безбедност
64000000-6 [Поштенски и телекомуникациски услуги], 64100000-7 [Поштенски и курирски услуги], 64110000-0 [Поштенски услуги], 64111000-7 [Поштенски услуги поврзани со весници и списанија], 64112000-4 [Поштенски услуги поврзани со писма], 64113000-1 [Поштенски услуги поврзани со пратки], 64114000-8 [Услуги поврзани со поштенски шалтери], 64115000-5 [Изнајмување на поштенски сандачиња], 64116000-2 [Поштенски услуги поврзани со „до побарување“], 64122000-7 [Услуги за достава на интерна пошта и пораки]	Поштенски услуги
50116510-9 [Услуги за монтажа на гуми], 71550000-8 [Ковачки услуги]	Разновидни услуги
98900000-2 [Услуги обезбедени од екстратериторијални организации и органи] и 98910000-5 [Услуги карактеристични за меѓународни организации и органи]	Меѓународни услуги

(¹) Тие услуги не се опфатени со оваа директива кога се организирани како неекономски услуги од општ интерес. Земјите-членки се слободни да

организираат обезбедување на задолжителни социјални услуги или други услуги како услуги од општ интерес или како неекономски услуги од општ интерес.

АНЕКС V

ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА КОНЦЕСИИ НАВЕДЕНИ ВО ЧЛЕН 31

1. Име, број за идентификација (кога е предвиден во националното законодавство), адреса, вклучувајќи НУТС ознака, број на телефон и факс, електронска пошта и интернет адреса на договорниот орган или субјект и каде што е различно, на службата од која може да се добијат дополнителни информации.
2. Вид договорен орган или субјект и основна дејност.
3. Ако апликациите треба да содржат понуди, електронска пошта или интернет адреса на кои ќе биде достапен неограничен и целосен директен слободен пристап до документите за концесијата. Кога не е достапен неограничен и целосен директен слободен пристап во случаите наведени во член 34(2), назнака за начинот на кој може да се добие пристап до документацијата за концесијата.
4. Опис на концесијата: природа и обем на работи, природа и обем на услуги, опсег или приближна вредност, и каде што е можно, времетраење на договорот. Кога концесијата е поделена на посебни делови, оваа информација се дава за секој дел. Каде што е соодветно, опис на кои било опции.
5. ОПЈН/CPV-ознаки. Кога концесијата е поделена на посебни делови, оваа информација се дава за секој дел.
6. НУТС ознака за главното место на работи во случај на концесии за работи или НУТС ознака за главното место на извршување на концесии за услуги; кога концесијата е поделена на посебни делови, оваа информација се дава за секој дел.
7. Услови за учество, вклучувајќи:
 - (а) каде што е соодветно, се наведува дали концесијата е ограничена за заштитени работилници или дали нејзиното спроведување е ограничено во рамките на програми за создавање на заштитени работни места;
 - (б) каде што е соодветно, се наведува дали обезбедувањето на услугата е резервирано согласно законска, подзаконска или административна одредба само за одредена професија; упатување кон соодветниот закон, регулатива или административна одредба;
 - (в) список и краток опис на критериумите за избор, кога е применливо; минимално(-и) ниво(-а) на стандарди кои може да се потребни; наведување на потребни информации (лични декларации, документација).
8. Рок за поднесување на барањата или за прием на понудите.
9. Критериуми кои ќе се применуваат при доделување на концесијата, ако не се наведени во друга документација за концесија.
10. Датум на испраќање на известувањето.
11. Име и адреса на органот одговорен за жалба, и каде што е соодветно, за постапките на посредување. Точни информации за временските рокови за поднесување жалби или, по потреба, името, адресата, телефонскиот број, бројот на факс и

електронската пошта на службата од која може да се добијат тие информации.

12. Каде што е соодветно, посебни услови на кои подлежи спроведувањето на концесијата.
13. Адреса на која се поднесуваат барањата или понудите.
14. Каде што е соодветно, се наведуваат барањата и условите поврзани со користењето на електронски средства за комуникација.
15. Информации дали концесијата е поврзана со проект и/или програма финансирана со средства на Унијата.
16. За концесии за работи, се наведува дали концесијата е опфатена со ГПА.

АНЕКС VI

ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ПРВИЧНИТЕ ИНФОРМАЦИИ ВО ОДНОС НА КОНЦЕСИИ ЗА СОЦИЈАЛНИ И ДРУГИ ПОСЕБНИ УСЛУГИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 31(3)

1. Име, број за идентификација (кога е предвиден во националното законодавство), адреса, вклучувајќи НУТС ознака, број на телефон и факс, електронска пошта и интернет адреса на договорниот орган или субјект и каде што е различно, на службата од која може да се добијат дополнителни информации.
2. Каде што е соодветно, електронска пошта или интернет адреса на кои ќе се нуди пристап до спецификациите и кои било придружни документи.
3. Вид договорен орган или договорен субјект и основна дејност.
4. Ознаки на ОПЈН/CPV; во случај кога договорот е поделен на делови, оваа информација се дава за секој дел.
5. НУТС ознака за главното место на испорака или извршување на концесии за услуги.
6. Опис на услугите, приближна скала или вредност.
7. Услови за учество.
8. Каде што е применливо, рок(-ови) за воспоставување на контакт со договорниот орган или договорниот субјект во поглед на учеството.
9. Каде што е применливо, краток опис на главните карактеристики на постапката за доделување која ќе се применува. 10. Кои било други релевантни информации.

АНЕКС VII

ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 32

1. Име, број за идентификација (кога е предвиден во националното законодавство), адреса, вклучувајќи НУТС ознака и, каде што е соодветно, број на телефон, број на факс, електронска пошта и интернет адреса на договорниот орган или субјект и каде што е различно, на службата од која може да се добијат дополнителни информации.
2. Вид договорен орган или субјект и основна дејност.
3. ОПЈН/СРV-ознаки.
4. НУТС ознака за главното место на работи во случај на концесии за работи или НУТС ознака за главното место на извршување во случај на концесии за услуги;
5. Опис на концесијата: природа и обем на работи, природа и обем на услуги, времетраење на договорот. Кога концесијата е поделена на посебни делови, оваа информација се дава за секој дел. Каде што е соодветно, опис на кои било опции.
6. Опис на користената постапка за доделување; во случај на доделување без претходно објавување, оправдување за тоа.
7. Критериумите наведени во член 41, кои биле користени за доделување на концесија или концесии.
8. Датум на одлуката или одлуките за доделување на концесија.
9. Број на примените понуди за секоја доделена концесија, вклучувајќи:
 - (а) број на понудите поднесени од економски оператори кои се мали и средни претпријатија;
 - (б) број на понудите пристигнати од странство;
 - (в) број на понуди добиени по електронски пат.
10. За секоја доделена концесија, име, адреса, вклучувајќи НУТС ознака, и каде што е применливо, број на телефон, број на факс, електронска пошта и интернет адреса на успешниот понудувач(-и), вклучувајќи:
 - (а) информации дали успешниот понудувач е мало и средно претпријатие;
 - (б) информации дали концесијата му била доделена на конзорциум.
11. Вредност и основни финансиски услови на доделената концесија, вклучувајќи:
 - (а) цени за такси и казни доколку има;
 - (б) награди и исплати доколку има;
 - (в) кои било други детали во врска со вредноста на концесијата како што се утврдени во член 8(3).
12. Информации дали концесијата е поврзана со проект и/или програма финансирана со средства на Унијата.

13. Име и адреса на органот одговорен за преглед, и каде што е соодветно, за постапките на посредување. Точни информации за временските рокови за постапки за преглед или, по потреба, името, адресата, телефонскиот број, бројот на факс и електронската пошта на службата од која може да се добијат тие информации.
14. Датум(-и) и упатување(-а) за претходни публикации во *Службен весник на Европската унија* поврзани со концесијата(-ите) наведена(-и) во известувањето.
15. Датум на испраќање на известувањето.
16. Метод за пресметување на проценетата вредност на концесијата, доколку не е наведена во друга документација за концесија во согласност со член 8.
17. Кои било други релевантни информации.

АНЕКС VIII

ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ ВО ОДНОС НА КОНЦЕСИИ ЗА СОЦИЈАЛНИ И ДРУГИ ПОСЕБНИ УСЛУГИ, КАКО ШТО Е НАВЕДЕНО ВО ЧЛЕН 32

1. Име, број за идентификација (кога е предвиден во националното законодавство), адреса, вклучувајќи НУТС ознака, каде што е соодветно, број на телефон, број на факс, електронска пошта и интернет адреса на договорниот орган или субјект и каде што е различно, на службата од која може да се добијат дополнителни информации.
2. Вид договорен орган или субјект и основна дејност.
3. Ознаки на ОПЈН/CPV; во случај кога договорот е поделен на делови, оваа информација се дава за секој дел.
4. Краток опис на предметот на концесијата.
5. Број на добиени понуди.
6. Вредност на успешната понуда, вклучувајќи такси и цени.
7. Име и адреса вклучувајќи НУТС ознака, број на телефон, број на факс, електронска пошта и интернет адреса на успешниот(-ите) економски оператор(-и).
8. Кои било други релевантни информации.

АНЕКС IX

КАРАКТЕРИСТИКИ ВО ВРСКА СО ОБЈАВУВАЊЕТО

1. Објавување на известувањата

Ивестувањата наведени во членови 31 и 32 до Канцеларијата за публикации на Европската унија ги испраќаат договорните органи или договорните субјекти и се објавуваат во согласност со следните правила:

Ивестувањата наведени во членови 31 и 32 ги објавува Канцеларијата за публикации на Европската унија

Канцеларијата за публикации на Европската унија на договорниот орган или субјект му дава потврда како што е наведено во член 33(2).

2. Форма и постапки за електронско испраќање известувања

Формата и постапките за електронско испраќање на известувањата како што утврдила Комисијата може да се видат на Интернет- адресата „<http://simap.europa.eu>“

АНЕКС X

**ЛИСТА НА МЕЃУНАРОДНИ СОЦИЈАЛНИ И ЕКОЛОШКИ КОНВЕНЦИИ
НАВЕДНИ ВО ЧЛЕН 30(3)**

МОТ Конвенција бр.87 за слободата на здружување и заштита на правото на организирање;

МОТ Конвенција бр. 98 за правото на организирање и колективно договорање;

МОТ Конвенција бр. 29 за принудната работа;

МОТ Конвенција бр.105 за укинување на принудната работа;

МОТ Конвенција бр.138 за минимална возраст;

МОТ Конвенција бр.111 за дискриминација (вработување и занимање);

МОТ Конвенција бр. 100 за еднакво плаќање;

МОТ Конвенција бр.182 за најлошите форми на детски труд;

Виенска конвенција за заштита на озонската обвивка и нејзиниот Монреалски протокол за супстанциите што ја осиромашуваат озонската обвивка;

Базелска конвенција за контрола на прекуграничното пренесување на опасниот отпад и негово одлагање (Базелска конвенција);

Стокхолмска конвенција за неразградливи органски загадувачи (Стокхолмска конвенција);

Конвенција за постапка за претходно добивање на согласност за одредени опасни хемикалии и пестициди во меѓународниот промет (УНЕП/ФАО) (Ротердамска конвенција) и нејзините 3 регионални протоколи.

АНЕКС XI

ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА СЕ ВКЛУЧАТ ВО ИЗВЕСТУВАЊА ЗА ИЗМЕНИ НА КОНЦЕСИИ ВО ТЕКОТ НА НИВНОТО ТРАЕЊЕ ВО СОГЛАСНОСТ СО ЧЛЕН 43

1. Име, број за идентификација (кога е предвиден во националното законодавство), адреса, вклучувајќи НУТС ознака, број на телефон и факс, електронска пошта и интернет адреса на договорниот орган или субјект и каде што е различно, на службата од која може да се добијат дополнителни информации.
2. ОПЈН/CPV-ознаки.
3. НУТС ознака за главното место на работи во случај на концесии за работи или НУТС ознака за главното место на извршување во концесии за услуги.
4. Опис на концесијата пред и по измената: природа и обем на работите, природа и обем на услугите.
5. Каде што е применливо, измена на вредноста на концесијата, вклучувајќи зголемување на цените или таксите предизвикани од измената.
6. Опис на околностите што доведоа до потребата од измена.
7. Датум на одлуката за доделување на концесија.
8. Каде што е применливо, името, адресата вклучувајќи НУТС ознака, бројот на телефон, бројот на факс, електронската пошта и интернет адреса на новиот економски оператор или оператори.
9. Информации дали концесијата е поврзана со проект и/или програма финансирана со средства на Унијата.
10. Име и адреса на органот одговорен за преглед, и каде што е соодветно, за постапките на посредување. Точни информации за временските рокови за постапки за преглед или, по потреба, името, адресата, телефонскиот број, бројот на факс и електронската пошта на службата од која може да се добијат тие информации.
11. Датум(-и) и упатување(-а) за претходни публикации во *Службен весник на Европската унија* поврзани со договорот(-ите) наведени во известувањето.
12. Датум на испраќање на известувањето.
13. Кои било други релевантни информации.